

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, zatižno 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava
Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Alek-sandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 230

Ljubljana, nedelja, dne 4. oktobra 1931

Leto II.

Nordijske države odpravile zlato valuto
Švedski ministrski predsednik Eckman

Namestnik finančnega ministra

Beograd, 3. oktobra. I. Z ukazom Nj. Vel. kralja je bil postavljen za namestnika finančnega ministra dr. Djuriča, ki je za nekaj časa odpotoval v inozemstvo, g. Uzunović, minister brez portfelja.

Sklepi državnega volilnega odbora

Beograd, 3. oktobra. I. Danes od 16. do 18. je zasedal državni volilni odbor. Volilni odbor je razpravljal o predsedniških volilnih odborov za vse banovine. V Dravski banovini bo 626 volišč, za katere je volilni odbor imenoval predsednike. Odbor je odbil prošnjo občine Celje, da bi se v Celju uredili le dve volišči. Določil je za Celje 3 volišča.

Premestitev

Beograd, 3. oktobra. I. Po odredbi ministrskega predsedstva je bil premeščen pisar 9. grupe Karl J. Suša od obmejne komisarijata v Mariboru h komisarijatu v Veliki Kindi.

Tudi predsednik belgijske vlade pojde v Ameriko

Bruselj, 3. oktobra. AA. »Peuple« doznava iz verodostojnega vira, da namerava predsednik belgijske vlade g. Francqui odpotovati še ta mesec v Washington. Čeprav ta obisk belgijskega predsednika vlade ni uradnega značaja, list vendar naglašja veliki pomen tega potovanja, ki se krije z bivanjem francoskega ministrskega predsednika Lavalja v ameriški prestolnici.

Novi krvavi izgredi na Španskem

Madrid, 3. oktobra. n. Na raznih krajih Španije se še vedno ponavljajo nemiri in izgredi. V Valenciji je meščanska garda napadla skupino avtomobilistov in pričela nanje streljati. Ena oseba je bila ubita, a mnogo jih je bilo ranjenih. V Pozo Blanco je prišlo do spopada med nezaposlenimi delavci in policijo. Osem delavcev je bilo težje ranjenih.

Nenadna smrt pretendenta na španski prestol

Pariz, 3. oktobra. AA. Havas poroča, da je v Parizu nenadoma umrl karlistični pretendent na španski prestol Don Jaime. Don Jaime je na nekem avtomobilskem izletu v Chantillyju blizu Pariza nenadoma začutil, da mu je slabo in se je takoj vrnil v Pariz. Uro nato je umrl. Zdi se, da je smrt nastopila zaradi hude angine.

Finančna kriza na Grškem

Atene, 3. oktobra. n. Vlada je odredila za-poro atenske borze in grške Narodne banke za nadaljnjih 10 dni.

Trgovinska pogajanja med Avstrijo in Romunijo

Bukarešta, 3. oktobra. n. Včeraj popoldne je odpotovala na Dunaj romunska trgovinska delegacija, da bo tam nadaljevala trgovinska pogajanja z Avstrijo. Voditelj romunske delegacije je Cezar Popescu.

Trocki interniran v Carigradu

Carigrad, 3. oktobra. n. Po posredovanju Velike Britanije in Indije so v Carigradu internirali Trockega, ker je stal v zvezi z bivšim afganistanskim kraljem Amanulabom in njegovim bratom. Ta dva pa sta vzdrževala zveze z muslimani v Indiji in jih hujskala na odpor. Do internacije Trockega je prišlo posebno zato, ker se je ugotovilo, da gre za komunističen pokret.

Fašistovska politika militarizma in vojne

Značilno priznanje aktivnega fašistovskega ministra o ciljih vojaške vzgoje nežne mladine — »Vojni duh prodira preko nje v vse sloje prebivalstva« — Italija in poljski predlog za moralno razorožitev narodov — Špekulacija s premirjem v oboroževanju

Rim, 3. oktobra. n. Po vsej Italiji se te dni vršijo vpisovanja v predvojne tečaje, ki so z letošnjim letom postali obvezni za vso moško mladino od 18 do 20 leta starosti. Ti tečaji se otvorijo 12. t. m. v 8000 krajih po vsej Italiji. V zadnjih dveh letih so prirejali takšne tečaje v okviru garnizij fašistične milice. Tečaji so bili prostovoljni. Ko je posejanje teh tečajev letos postalo obvezno, računajo, da se jih bo udeležilo okrog 1.200.000 mladeničev iz letnikov 1911.—1913.

Pariz, 3. oktobra. r. Tukajšnji listi se nadalje bavijo z zadržanjem fašistovske vlade v vprašanju razorožitve. Pri tem se posebno podčrtuje dvoličnost italijanske politike v tem pogledu. Že pred časom je francoski tisk naglasil, kako je vezbanje osemletnih balil v rabi orožja, kot to zahteva Mussolini, v popolnem nasprotju z idejami, ki so jih zastopali italijanski delegati pri ženevski razpravi o vprašanju razorožitve. Danes pa objavljajo obširne izvečke iz najnovejšega članka pravosodnega ministra Rocco, ki je bil objavljen v turinskem listu »Stampa« in v katerem brani imenovani fašistovski minister sedanjvo vojaško vzgojo italijanske mladine.

Po osemnajstih stoletjih presledka — pravi minister Rocco v svojem članku — se sedaj prvič zopet pojavlja na Apeninskem polotoku vojaški narod. Vojaški duh, ki se je bil zgubil v starem Rimu v tretjem stoletju po Kristusu, ko so se Rimljani osvobodili vojaške dolžnosti in ustanovili armado barbarskih najemnikov, je

začel zopet veti po Italiji in prodira preko fašistovske mladine v vse kroge prebivalstva.

To je — nadaljuje fašistovski minister — delo velike dalekovidnosti, kajti bodoča vojna najbrže ne bo podobna dosedanjim. Do veljave bo prišla kakovost namesto količosti. Vendar pa bo ona armada, ki ne bo razpolagala s številnimi izučeni rezervami, spričo učinkovitosti modernega orožja kmalu izčrpana. Poleg tega razloga za predvojno izobrazbo mladine navede minister Rocco tudi skrajšano dobo vojaške službe. Le tedaj se bo mogel moderni vojak naučiti v 18 mesecih vsega, kar mora vedeti, da bo dober in uporaben vojak, če pride v kasarno že opremljen z obsežno predpripravo. S predvojno vzgojo mladine — zaključuje minister Rocco — hoče torej Italija rešiti vprašanje, ki dela vsem modernim armadam največje skrbi.

Tukajšnji listi dodajajo k izvajanjem fašistovskega ministra, da je njegov članek le nov dokaz, da je čim večje stopnjevanje vojaške moči Italije glavni cilj vse fašistovske politike. V tej zvezi opozarjajo dalje na predlog poljskega ministra Zaleskega, ki je v Ženevi zahteval, da naj se v program razprav na bodoči razorožitveni konferenci sprejme tudi točka, ki se bo nanašala na moralno razorožitev narodov. Znano je, da je Italija sprejela poljski predlog zelo neprijazno, kar se je pokazalo tudi v komentarjih fašistovskega tiska o pobudi poljskega zunanjega ministra.

Pariz, 3. oktobra. r. Italijanski predlog o premirju v oboroževanju, s katerim se je bavil svet DN v letošnjem zasedanju, se čedalje bolj odkriva kot manever, ki je naperjen predvsem proti Franciji. S sprejemom tega premirja bi namreč Italija dosegla faktično enakost s Francijo na morju. V zadnjem času je Italija začela graditi sedem križark po 10.000 ton, osem križark po 5000 ton in 22 podmornic. Ker pa so italijanske ladjedelnice prevzele poleg tega ogromna naročila za gradnjo vojnih ladij za druge države — nad 50.000 ton — imajo te ladjedelnice sedaj preveč dela, tako da ne bodo mogle izvršiti domačega programa.

Dasi nima Francija v načrtu tako obsežnega pomorskega programa, se je italijanska vlada vendar zbal, da ne bi mogla držati koraka v gradnji ladij, in to vsled prejemene preobremenosti njenih ladjedelnic z inozemskimi naročili. Vsled tega je Rim zamislil predlog o premirju v oboroževanju z edinim namenom, da bi se Francija na ta način prisilila, da preneha z izvajanjem svojega normalnega pomorskega programa, kar bi pomenilo za Italijo velik pridobitek časa v njenem tekmovalstvu s Francijo.

Kot znano, je Svet DN pozval vse vlade, naj čim prej izjavijo, ali sprejmejo predlagano premirje. Spričo egoističnega značaja italijanskega predloga je le malo verjetno, da bo francoska vlada pristala nanj v njegovi sedanjih obliki.

Jugoslovani se zbirajo

Vedno živahnejše volilno gibanje — Splošna želja vsega prebivalstva je, da je nosilec državne liste predsednik vlade g. Peter Živković — Delo državnega odbora Tudi v Sloveniji oživljeno volilno delo

Apel vlade na vse jugoslovanske državljane, da se ob priliki volitev v narodno skupščino združijo k ustvarjajočemu delu, je zadel na globok odmev v javnosti. Iz vseh krajev države prihajajo poročila o uspehih konferencah najuglednejših ljudi, da bo rezultat 8. novembra tem častnejši in mogočnejši za jugoslovansko misel. Ni namreč med vsemi jugoslovanskimi rodoljubi prav nobenega dvoma, da gre pri novemberskih volitvah v prvi in najodličnejši meri za jugoslovansko misel. Tega se vsi patrioti tako zelo zavedajo, da smatrajo vsi za svojo dolžnost, da z vsemi silami delajo na to,

da bodo volitve dne 8. novembra silna in impozantna manifestacija za jugoslovansko misel.

To tem bolj, ker se opaža, da skušajo nekateri neodgovorni elementi z raznimi izmišljotinami in govoricami oslabiti to dobro jugoslovansko razpoloženje. Z velikansko volivno udeležbo treba te subverzivne elemente enkrat za vselej vreti ob tla.

Srežki kandidati.

V večini volivnih okrajev bodo skoraj zaključena pogajanja o postavitvi srežkih kandidatov. Da se narodu čim najbolj ustreže, bo v večini srezov postavljenih več kandidatov. Tako bo imel narod priliko, da si v resnici brez ozira na nekdanjo strankarsko diktaturo izbere kandidate po svoji volji. Princip, ki so ga postavile vezane strankarske liste, je sedaj zlomljen, ker vsakdo lahko kandidira, samo če je v resnici za jugoslovanski program.

Predsednik vlade nosilec liste.

Kakor smo že poročali, se je skoraj na vseh volivnih konferencah soglasno in enodušno izjavilo prebivalstvo, da bodi nosilec državne liste predsednik vlade, g. Peter Živković. Pod njegovim vodstvom se bodo Jugoslovani najlažje zbrali na jugoslovanskem programu, njegovo vodstvo pa je tudi jamstvo, da se bo izvajal jugoslovanski pro-

gram v resnici in v skladu z duhom 6. januarja.

Tudi v Sloveniji se je vršilo že več volivnih konferenc, ki so jih deloma sklicali kandidati, deloma pa volivci sami. Tako se je vršil voliven sestanek v Trbovljah in sicer so ga sklicali volivci sami. Z navdušenjem je bilo na tem sestanku sklenjeno, da se naprosi predsednik vlade za nosilca liste.

Število volišč.

Državni odbor je pričel s pregledom volivnih imenikov in določitvijo volišč. Za savsko in dravsko banovino je poročal dr.

Ernest Simić. Ljubljana ima 15.920 volivcev in bo imela 26 volišč, Maribor z 9335 volivci 11 volišč, Trbovlje ima 4976 volivcev in 9 volišč, Jesenice 1912 volivcev in 3 volišča, Kranj 910 volivcev in 1 volišče, Bled 651 volivcev in 1 volišče itd.

Pred pričetkom prave volivne borbe.

Kakor hitro bodo srezke kandidature postavljene, se prične pravo volivno delo in tudi volivna borba. Ne v korist strank ali poedincev se bo vršila ta borba, temveč za veličino Jugoslavije in moč države!

In s tem geslom vsi na delo!

Francosko vabilo angleškemu zunanjemu ministru

Lord Reading pride v Pariz prihodnji torek -- Zadovoljstvo v Angliji s francosko pobudo

London, 3. oktobra. AA. Zunanje ministrstvo javlja, da so francoski ministrski predsednik Laval, francoski zunanji minister Briand in francoski finančni minister Flandin povabili lorda Readinga v Pariz na razgovor o splošnem položaju.

Lord Reading odpotuje v Pariz v torek zjutraj. Angleški zunanji minister bo tako prvič stopil v osebne stike s francoskimi

ministri, odkar je na vladi.

Državniki bodo razpravljali o francoskem posetu v Berlinu, o bodočem obisku v Washingtonu, o položaju v Ženevi glede razorožitvenega vprašanja in o zadnjih finančnih in gospodarskih dogodkih.

Londonski politični krogi pozdravljajo povabilo ter menijo, da so osebni stiki v sedanjih časih zelo potrebni.

Kaj bo predlagal Hoover Lavalu...

Amerika baje pristane na pakt o varnosti po želji Francije Poljski koridor -- Razorožitev

Washington, 3. oktobra. n. Državni tajnik Stimson in izvedenec za razorožitvena vprašanja senator Morow sta se včeraj več ko 7 ur posvetovala. O poteku in vsebini tega posvetovanja ni dobila javnost nobenih informacij. Toda list »Baltimore Sunday« doznava iz baje jako zanesljivega vira, da sta izdelovala pakt o varnosti po željah Francije. Po tem paktu bi bilo mogoče Franciji in Poljski znižati kopne vojaške sile, s čimer bi bilo rešeno vprašanje poljskega koridora na način, kakor to želi Nemčija. Na ta način bi na vzhodu Evrope mogle nastati normalne razmere.

Pariz, 3. oktobra. n. Kakor doznava list »Republique«, namerava predsednik Zedinjenih držav Hoover predložiti Lavalu tale načrt: Francija, Anglija in Nemčija naj znižajo svoje vojaške izdatke za 25 odstotkov. V tem slučaju bi ameriške Zedinjene države znižale vojne dolgove za 50 odstotkov, Francija pa bi morala za istotoliko znižati nezavarovani del reparacij.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 3. oktobra. d. Spremenljivo, kesneje naglo zboljšanje.

Pomembna obletnica

Ves svet nam je dal jugoslovansko ime, v vsem svetu je bila naša država znana skoraj izključno kot Jugoslavija, kljub temu pa naši strankarski politiki niso dopustili tega najenostavnejšega imena in morali smo biti država treh črk. S temi tremi črkami smo pred vsem svetom manifestirali svojo neenotnost in kar pozivali tujce, da zidajo na to našo neenotnost in da se norčujejo iz čudne formule, ki je nadomestovala ime naše kraljevine. Z vso silo so se sicer naši najboljši ljudje upirali temu nerodnemu imenu, toda ves njihov napor je bil brezuspešen, ker je vse naše strankarsko življenje slonelo na plemenskih tradicijah in tudi predsodkih, ker je bilo slovenstvo, hrvatstvo in srbstvo eno glavnih volivnih gesel. In zaradi tega gesla smo leto za letom pred svetom s svojim državnim imenom manifestirali svojo neenotnost.

Ko je potem padlo strankarstvo, so morala pasti tudi glavna strankarska gesla, s tem pa tudi one silne ovire, ki so onemogočale, da dobi naša kraljevina svoje edino pravo ime. Po 6. januarju je postala dolga formula o kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev nemogoča, ker s 6. januarjem je bila kot državna politika proklamirana jugoslovanska misel, za katero je popolno edinstvo Jugoslovancov dejstvo, ki je izven vsake debate. Bilo je zato samo logično in neizogibno, da je to spremembo ugotovil tudi zakon in zato je po 6. januarju moral priti tretji oktober, ki je dal naši kraljevini edino pravo ime: Jugoslavija!

Tretji oktober je zato manifestacija naše enotnosti pred svetom in v tem je za vse čase njegov veliki zgodovinski pomen. Ali 8. oktober ima tudi za naše notranje politično življenje največjo pomembnost. Kajti 3. oktober nam je prinesel tudi novo upravno razdelitev države in sicer na podlagi najširše dekoncentracije, a da pri tem ne trpi naše narodno in državno edinstvo. Z novo upravno razdelitvijo je bilo omogočeno najozje sodelovanje naroda z upravo in ž njo je bil tudi odpravljen oni škodljivi birokratizem, ki je ubijal vsako iniciativnost.

Tudi to je bila posledica spremenjenih razmer, ki jih je ustvaril 6. januar. V strankarskem političnem življenju so bila vsa gospodarska vprašanja potisnjena v ozadje, dominanten položaj je pripadal raznim geslom, s katerimi so se ohranjemale vse razlike, ki so nas ločile. Šesti januar pa je postavil gospodarska vprašanja v ospredje in s tem naglasil to, kar nas vse združuje. Pričela se je gospodarska politika, ki pa birokratizma ne trpi.

Tako sta postala 6. januar in 3. oktober dva temeljna zakona vse jugoslovanske politike. One politike, ki hoče združiti ves jugoslovanski narod v enem čustvovanju, da ga tako čim uspešneje privodi na pot ustvarjalnega dela. Temu cilju je služila vsa dosedanja politika vlade gen. Živkovića in temu cilju služijo tudi volitve, ki se vrše dne 8. novembra.

Kajti te volitve imajo samo ta namen, da zberejo med narodom najboljše ljudi, ki so pripravljeni, da na temelju jugoslovanskega programa v podrobnostih vodijo državno politiko, ki je v skladu s 6. januarjem in 3. oktobrom. Novemberske volitve naj ustvarijo prehod, ki vodi iz 6. januarja v normalno parlamentarno življenje, a da je pri tem do skrajnih konsekvenc zasigurano naše državno in narodno edinstvo. To jamstvo je neobhodno potrebno, če hočemo, da bo naša država za vselej obvarovana onih žalostnih izkušenj, ki jih je žal v bivšem strankarskem parlamentu okusila v tako nevarni meri. Vsi tedaj je bilo neizogibno, da se novemberske volitve drugače vrše ko prejšnje, in kdor tega noče razumeti, je ali političen analfabet ali pa človek zle volje. Zato pa je tem večja dolžnost vseh zavednih Jugoslovancov, da delajo za čim večji uspeh oktoberskih volitev, ki so edini mogoči prehod k normalnemu parlamentarnemu življenju.

Že sam po sebi je 3. oktober za Jugoslovane tako pomemben dogodek, da zasluži vsaka njegova obletnica našo posebno pozornost. Letošnja obletnica 3. oktobra pa ima vsled razpisanih parlamentarnih volitev še prav poseben pomen, ker s temi volitvami se ima dovršiti to, kar se je s 6. januarjem pričelo in s 3. oktobrom nadaljevalo.

Z volivnim delom, intenzivnim in požrtvovalnim delom bodo Jugoslovani najlepše proslavili 3. oktober, ki je prav tako manifestacija naše enotnosti, kakor morajo prav tako mogočna manifestacija naše enotnosti volje postati novemberske volitve.

Politična in socialna kriza v Angliji

Ponovne srdite demonstracije brezposelnih -- Zamotano vprašanje novih volitev

London, 3. oktobra. n. Zaradi devalvacije angleškega funta cene živil neprestano rasejo. Vlada je izdala ostre ukrepe, toda trgovci se izgovarjajo, da nimajo blaga v skladiščih. Tako so cene v trgovini na drobno zelo visoke.

Demonstracije se med tem nadaljujejo in kljub temu, da je bilo izdano uradno obvestilo, da se bodo v ponedeljek z uveljavitvijo posebnega zakona povišali prispevki, ki jih morajo plačevati v fond za nezaposlene delodajalci, zaposleni delavci in uradniki, so se v Glasgowu ponovili snoči izgredi. Delavci so navali na celo vrsto trgovin v centru mesta. Policija, ki jih je skušala odgnati, je ostala brez moči. Šele okrog polnoči ji je uspelo, da je razglašala demonstrante, izmed katerih je 49 aretirala.

Voditelji delavskih sindikatov menijo, da ves ta pokret ni opasen, zahtevajo pa, da se takoj uvede akcija za reguliranje cen živilom, ker bi sicer mogla situacija tako daleč dozoriti, da bi res ne bilo več nobene izhoda. Devalvacija funta se je izvršila istočasno z zmanjšanjem plač državnih nameščencev in podpor nezaposlenim. Življenske potrebščine pa so se podražile, čeprav je kupna moč ljudi padla. Ko je po vojni prišlo v Angliji spet do zlate paritete, bi se bile morale cene živil proporcionalno znižati. To pa se ni zgodilo. Sedaj pa, ko je padla vrednost funta, so cene poskočile. Tako se je kriza postrila in prav zaradi tega je treba izdati ukrepe, da se kriza ublaži.

»Daily Herald« piše o tem opominu, ki so ga dali delavski voditelji, in pravi, da ima Velika Britanija 11 milijonov delavcev, od katerih so 3 milijoni brezposelni. Tudi disciplina in patriotska zavest sta danes mnogo manjši nego sta bili pred vojno. V času od leta 1915 do leta 1920, t. j. v petih letih, je Anglija potrošila 11

milijard 200.000.000 funtov za svoje državno gospodarstvo. Od leta 1888 do 1914, t. j. v 26. predvojnih letih, pa so znašali angleški državni stroški prav tako 11 milijard funtov. Državnih dolgov je bilo leta 1914 200.000.000 funtov, letos pa so morali le za obresti in amortizacijske kvote izplačati pol milijarde.

Politični krogi menijo, da bodo v kratkem splošne volitve. Pogajanja z liberalci o podpori ministrskemu predsedniku se nadaljujejo. MacDonald bo pozval volilce, naj mu dajo popolnoma proste roke.

Splošno menijo, da bodo podpirali ministrskega predsednika nekateri liberalni ministri v sedanji vladi, vendar MacDonald želi, da ostanejo v vladi vsi liberalci.

Nekateri liberalci so še vedno proti takojšnjim volitvam. Če bi pa na to pristali, bi to še ne pomenilo, da so se odpovedali politiki svobodne trgovine.

Včeraj je prispel v London stari liberalni državnik lord Grey. Posvetoval se je s svojimi pristaši o političnem položaju.

Grey je objavil v današnjih »Times« pismo, kjer meni, da bo morala vlada v sedanji svetovni gospodarski krizi imeti pooblastila, da reši naloge, katerih dalekosežnost se trenutno niti ne more predvidevati. V teh časih, nadaljuje Grey, ne sme imeti vlada vezanih rok. Zato ne bi bilo pametno, če bi pristaši svobodne trgovine ponudili vladi svojo pomoč pod pogojem, da opusti uvedbo zasilnih carin. Pri tem pa Grey omenja, da zahteva del konservativcev, naj se kandidati popolnoma pridružijo konservativnemu programu zaščitnih carin in preferenc.

Pisec končno poudarja, da sta vprašanja svobodne trgovine in carin popolnoma zastareli in da je sedaj glavno vprašanje, ki naj ga stavijo narodu, vprašanje štednje in zdravih financ.

Konec procesa proti Albancem v Riedu

Gjeloshi obsojen na sedem, Cami na tri leta težke ječe

Ried, 3. oktobra. d. Nocoj je bila končana kazenska razprava proti atentatorjem na albanskega kralja, in sicer z naslednjim izidom: Za Gjeloshija so porotniki odgovorili na prvo glavno vprašanje glede umora z 12 glasovi da. Eventualna vprašanja na poskus umora in na lahkomišelnost usmrtilcev so odpadla. Dodatno vprašanje na duševno zmedenost so z 9 glasovi zanikali s 3 pa potrdili. Glede Camija so prvo glavno vprašanje na poskus umora z 12 glasovi potrdili, glavno vprašanje na

sokrivdo pri poskusu umora pa so z 9 glasovi potrdili, a s tremi zanikali. Vprašanje glede prestopka proti varnosti življenja so z 11 glasovi potrdili. Prav tako so potrdili soglasno vprašanje glede prestopka orožnega patenta.

Po daljšem posvetovanju se je vrnil v dvorano sodni dvor in je ob veliki napestosti vseh navzočih razglasil naslednjo razsodbo: Gjeloshi se obsodi na 7 let težke ječe, Cami pa na 3 leta težke ječe.

Vprašanje zaštite naših delavcev v Franciji

Pogajanja s francosko vlado o sklenitvi posebne konvencije se bodo nadaljevala 8. t. m.

Beograd, 3. oktobra. AA. Že delj časa sta se naša država in Francija pogajali o sklenitvi konvencije o vzajemni zaštiti in zavarovanju delavcev. Ker se poprejšnja pogajanja niso še definitivno zaključila, se bodo kmalu nadaljevala.

Na naš predlog, naj bi se nova pogajanja vodila v Beogradu, je francoska vlada izrazila željo, naj bi se vodila v Parizu. Naša vlada je to željo sprejela in tako je

določen 8. oktober kot isti dan, ko se bodo ta pogajanja obnovila.

Za člane naše delegacije so določeni: Za ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje gg. načelnik oddelka za socialno skrb Dušan M. Jeremić in šef odseka za izseljevanje in priseljevanje dr. Fedor Aranicki, od Osrednjega urada za zavarovanje delavcev pa direktor g. Radovan Matjašić.

Sanacija avstrijskega proračuna pod streho

Vladni načrt za štednjo je bil včeraj sprejet v parlamentu

Dunaj, 3. oktobra. d. V razpravah v avstrijskem narodnem svetu, ki so trajale snoči vso noč do danes zjutraj ob 6., je prišlo do sporazuma o vsem varčevalnem programu Burgesche vlade. Nekajkrat je nastal prav kritičen položaj in vlada je zagrozila z demisijsko izjavo zasilnimi navedbami. Končno je prišlo ob 2. ponoči med krščanskimi socialci, velenemci, deželno zvezo, socialnimi demokrati in med vlado do sporazuma. Nato se je sestel finančni odbor, ki je zasedal do 6. zjutraj in rešil vso predlogo.

Glavne točke kompromisa so: Pri javnih nastavitvenih so se zjediniili za znižanje plač v višini 4, 5 in 6%. Posebna plačila (remunracije) se za leto 1932 in 1933 popolnoma črtajo. Postranski prejemki se skrajšajo za 15 odstotkov. Službena mesta, ki postanejo prosta, se ne zasedejo. Nabori za vojsko odpadejo do 31. septembra 1932. S temi ukrepi se pri osebnih izdatkih prihrani kakih 80.000.000 šilingov. Kolikor se tiče davkov in njih zvišanja, je treba posebno omeniti krizno žrtve, ki je določena do konca leta 1933. Ta sestoji: 1. iz splošnega kriznega davka (dodatek k dohodnini), 2. iz samskega davka, ki znaša 20 odstotkov dohodnine, 3. iz premoženjskega davka v znesku 50 odstotkov dosedanje postavke. Dalje je bila sklenjena posebna doklada k davku na pivo in na sladkor. Ta doklada je veljala do konca 1931, sedaj pa je bila podaljšana. Davek na bencin se zviša od 13 grošev za kg na 30 grošev. V avtomobilskem prometu se uvede prometni davek v višini 3 do 5 odstotkov. Dežele in občine se obvežejo, da tudi same izvedejo analogna znižanja plač in črtanja v proračunu. Glede Kre-

ditnega zavoda prejme vlada pooblastilo, da sme posebne pogodbe enomesečno odpovedati. Dosedanja podpora za brezposelne se podaljša do junija 1932. Industrijskim okrajnim komisijam se stavi na razpolago za izredne podpore znesek v višini 13.000.000 šilingov in razen tega 3 milijone šilingov za živilsko akcijo v prid brezposelnim.

Ta kompromis je bil sprejet popoldne v plenumu Narodnega sveta z glasovi krščanskih socialcev, velenemcev, deželne zveze in socialnih demokratov, torej z velikansko večino. Samo domovinski blok je glasoval proti. Prav tako je zvezni svet sprejel predloge še v teku nocojšnjega večera.

Odmevi ostavke praškega nadškofa Kordača

Praga, 3. oktobra. AA. Konferenca episkopata katoliške cerkve na Češkoslovaškem je sklenila, da se odstrani s svojih mest dva duhovnika, ki sta v listih objavila članke proti apostolskemu nunciju Ciriaciju, češ da je prisilil praškega nadškofa Kordača, da je moral predati ostavko na svoje mesto.

Dalje je konferenca sklenila razpustiti društvo nemških katoliških duhovnikov v praški nadškofiji zaradi neposlušnosti. Na koncu je bilo na konferenci sklenjeno, da se list »Deutsche Presse«, organ nemške krščanske socialne stranke, poslej ne smatra več za katoliški list.

Vsi ti sklepi so bili sprejeti v navzočnosti nuncija g. Ciriacija.

Kongres Male antante dobrovoljcev

Beograd, 3. oktobra. I. V veliki dvorani nove univerze se je danes popoldne pričelo zborovanje Male antante dobrovoljcev. Otvoritevemu zborovanju je prisostvoval kot zastopnik Nj. Vel. kralja polkovnik Petrović. Nadalje so bili prisotni poslaniki Dard, Flieder, Guranescu in Schwarzburg-Günter, vojni atašeji ter delegati iz vseh držav Male antante, poleg njih pa tudi mnogo jugoslovanskih dobrovoljcev. Predsednik Male antante dobrovoljcev, češkoslovaški poslanec dr. Josef Patejtl, je ob 5. popoldne otvoril sejo. Pozdravil je vse prisotne in predlagal, naj se pošljejo pozdravni telegrami predsedniku francoske republike Doumeru, kralju Aleksandru, kralju Karlu in predsedniku Masaryku. Kongres je predlog z velikim navdušenjem sprejel. V krajšem govoru je nato predsednik orisal vlogo dobrovoljcev v pretekli vojni. Govorili so nato rumunski delegat Deleu, predsednik Zveze jugoslovanskih dobrovoljcev Lovrić, nato pa je češkoslovaški delegat polkovnik dr. Preja kot bivši predsednik zveze srbskih dobrovoljcev na češkoslovaškem izročil v ime jugoslovanskih legionarjev našim dobrovoljcem umetniško izdelano žaro napolnjeno z zemljo z grobov češkoslovaških legionarjev, ki so jih ustrelili Avstrijci na italijanski meji. Izročil je dar g. Lovriću, ki ga je poljubil. Nato je g. Patejtl zaključil sejo.

Danes popoldne so bili francoski, rumunski in češkoslovaški delegatje na dvoru, kjer so se vpisali v dvorno knjigo, nato so pa odšli na Avalo, kjer so položili na grob neznanega vojaka lovorjev venec, povezan z nacionalnimi trakti francoskih, češkoslovaških in rumunskih dobrovoljcev.

Sedem sto petdeset vagonov hrane za pasivne kraje

Beograd, 3. oktobra. AA. Ministrski odbor za prehrano pasivnih krajev je 17. preteklega meseca sklenil razdeliti 750 vagonov hrane kot prvo pomoč za pasivne kraje. Ta podpora se bo takođe razdelila:

V Savski banovini dobi srez Brinje 3 vagona, Otočac 5, Korenica 4, Slunj 4, Gornji Lapac 4, Gračac 4, Gospić 4, Perušić 4, Udbin 4, Jastrebačko 3, Kastav 2, Sušak 2, Crikvenica 2, Novi 2, Senj 3, Rab 4, Krk 3, Ogulin 4, Delnice 2, Vrbovsko 2, Vojnić 2, Virgin most 3, Glinica 3, Piskarovina 2, Čardovac 3, Sombor 2; skupaj 80 vagonov.

Primorska banovina: občina Obrovac sreza Benkovec 7, občina Gornji Vakuf 3, ob. Kupres sreza Bugojna 4, ob. Vir 3, ob. Oplečani 2, ob. Gradovica 3, ob. Tomislav—mesto 2, ob. Bjelanić 2, ob. Umeljani 1, ob. Konjic 2, ob. Prozor 2, ob. Donjoramska sreza Prozora 2; skupno 33 vagonov.

Vrbaska banovina: srez Glamoč 15, Grahovo 5, Kulen Vakuf 10, Bosanski Petrovac 10, Zazin 15, Ključ 10, Mrkonjić Grad 5, Kotor—mesto 5, Sanski most 5, Gradačac 5, Gračanica 7, Maglaj 5, Tesanj 5, Banjaluka 5; skupno 107 vagonov.

Romunski zunanji minister v Rimu

Rim, 3. oktobra. AA. Agencija Stefani poroča, da je prispel iz Pariza v Rim romunski zunanji minister Ghika. Njegov poset je zasebnega značaja. Na postaji so princa Ghika sprejeli romunski poslanik pri Vatikanu, romunski odpravnik poslov na italijanskem dvoru, uradništvo obeh romunskih poslaništev in višji uradniki italijanskega zunanjega ministrstva ter zastopniki ministra Grandija.

Poljšak o svojem zdravlilu proti raku

Dunaj, 3. oktobra. d. Dopisnik lista »Neue Freie Presse« je imel priliko govoriti s Poljšakom, ki se je prav optimistično izrazil o izgleh svojega zdravlila proti raku. »Moje zdravlilo«, je dejal Poljšak, »katero sestava je uradu za ljudsko zdravstvo znana, je samo v toliko tajno zdravlilo, da nočem objaviti njega sestave. Že dalje časa pa delam skupaj s celo vrsto dunajskih učenjakov. Pod njih nadzorstvom sem zdravil več bolnikov, ki so mi jih zaupali. Zdi se, da mi bo mogoče že v bližnjih tednih začeti z ustanavljanjem lastnega zavoda, v katerem bo mogoče zdraviti mnogo bolnikov, ki bodo prihajali na Dunaj iz Avstrije in iz inozemstva. Upam, da mi bo kmalu, morebiti že v dveh tednih, mogoče objaviti novo zdravlilo, ki se bo dalo uporabljati tudi za notranjega raka.

Žrebanje srečk državne loterije

Beograd, 3. oktobra. I. Pri današnjem žrebanju srečk 5. razreda 22. kola so bile izžrebane številke 46.915, 9.582 in 94.582 za 10.000 Din nagrade, 2.629, 13.252 za 20.000 Din, 84.493 za 30 tisoč Din in 17.021 za 50.000 Din.

Dunajski sadni trg

Dunaj, 3. oktobra. d. Na današnji sadni trg so pripeljali 10 vagonov jugoslovanskih češpelj in 4 vagona jugoslovanskega grozdja. Tendence neizpremenjena.

Avto se zvrnil v prepad

Celovec, 3. oktobra. d. Davi ob 5. se je pri Spittlaju ob Dravi zvrnil v neko globel tovorni avto. Pri tem sta se ubili dve osebi, med njima posestnik Mannsfelder. Neka oseba je bila težko ranjena, neka druga pa lahko.

Tiralica za komunistom Debeljakom

Zagreb, 3. oktobra. k. Danes je zagrebska policija izdala tiralico za komunistom Debeljakom, ki je predvčeršnjim streljal na policijske agente.

Atentat v Indiji

Bombay, 3. oktobra. n. V bližini mesta New Delhija, sedeža indijskega podkralja, je bil izvršen težak bombni atentat. Podrobnosti še niso znane, sodijo pa, da je bilo mnogo človeških žrtve.

0 javnem glasovanju pri naših volitvah

(Dopis iz vrst naših naročnikov.)

Novi volilni zakon določa javno glasovanje. Na tej določbi se spodbujajo nekateri inozemski listi, kateri naših razmer se ne poznajo dovolj. Če jih pa kolikor toliko poznajo in kljub temu poudarjajo neumestnost javnega glasovanja pri naših volitvah, potem zastopajo ti listi prav sigurno one kroge, ki naši državi niso prijazni in ne želijo, da bi se čimprej konsolidirala. Tako tuje mnenje pride silno prav tudi našim nekdanjim strankarjem, katerim je bila in je še danes politična stranka več nego država in njen dobrobit. Zavedajo se namreč, da jim je z novim volilnim zakonom in njegovimi določbami za vedno odklenalo. Zato vidijo v javnem glasovanju reakcionarstvo najhujše vrste, nedemokratičnost in bogsi-gavedi kaj še vse.

Pa si pogledajmo malo pobližje to določbo!

Gotovo je, da je tajnost glasovanja pri volitvah pridobitev novejših dobe, in obenem priznanje volilec njegove politične zrelosti. Zato je volilna tajnost uveljavljena v vseh onih državah, kjer so ljudske mase že politično izsolane ter se zavedajo visokega etičnega stališča volitev, potem katerih si pridobijo zdravega in dobrega upliva na upravo lastne države. Tam, kjer je veliki večini volilcev dobrobit države nad koristjo lastne stranke in tudi nad lastno osebno koristjo, tam tudi ne bodo množice volilcev pod uplivom demagoških politično strankarskih voditeljev, katerim je lastna oseba ali pa strankarska korist vse, dobrobit države pa — nič. Tam je tajnost volitev brez dvoma umestna in rodi dobre sadove.

Drugače je pa seveda v obratnem slučaju, kjer si ljudstvo vsled zgodovinskih in drugih neprilic še ni moglo pridobiti tako velike politične izobrazbe in državljanske vzgoje, da bi samo uvidelo, da je dobrobit vse države tudi njegova lastna korist in potreba, da je država več nego stranka. Ker vseh teh velikih in gotovo ne enostavnih vprašanj ne more samo presoditi, potem nasede raznim političnostrankarskim voditeljem, ki ne iščejo koristi države in po njej koristi ljudstva, ampak svojih osebnih koristi. V takih slučajih je pa volilna tajnost zlo, ker se pod njeno zaščito uveljavlja čisto ravno oni elementi, ki si radi nepoštenih namenov ne upajo odkrito na dan.

Da je tako, smo videli dovolj jasno pri nas. Saj smo imeli celo vrsto let tajne volitve. In kaj smo doživeli! V skupščino so prišli ravno potem tajnih volitev zastopniki ljudstva, ki se niti zdaleka niso zavedali svoje velike in odgovornosti polne naloge, bodisi napram državi, bodisi napram ljudstvu, ki jih je poslalo na ta mesta. Mesto ustvarjajočega in državo utrjujočega dela so se vršile v skupščini ostre politično strankarske borbe, nad katerimi se je zgražalo inozemstvo in so se zgražali volilci sami. Mesto konstruktivnosti je nastopila razdiralnost na vsej črti. Večina teh tajno voljenih zastopnikov se ni brigala ne za državo, ne za volilce, ampak za lastno in za svoje stranke korist. Od tega so imeli morda nekateri posamezniki za kratko dobo vlade lašne stranke res morda dobro plačano mesto in še kak osebni dobiček. A to je trajalo navadno zelo kratko dobo. Saj so se strankarske vlade čisto menjale tako hitro, da je človek komaj sledil izpremembam. In ko je prišla nova strankarska vlada na krmo, ji je bila prva skrb, da je temeljito obravnavala s pristaši prejšnje. In tako so šle vse pridobitve posameznikov rakom žvižgat, ljudstvo pa je ostalo praznih rok, bodisi pri tej ali oni strankarski vladi. Med tem pa se je država vedno bolj bližala gotovi propasti.

Taka je bila torej zasluga tajnih volitev in tak njihov uspeh.

Tajnost je pa še v drugem oziru uplivala pri nas demoralizirajoče, bodisi na priprosto ljudstvo kakor tudi na mnoge izobražence. Kakor mnogo drugih moralnih dobrin, tako je vojna doba uničila tudi značajnost in moštost. Med volitvami jih je prav mnogo igralo kaj čudno vlogo. Videl si jih v dobi enih volitev pri različnih strankah. In vsaki so sveto objubili zvestobo. Ko je pa prišel dan volitev, takrat so pa seveda volili samo eno, če so se sploh udeležili volitev. Zato so navadno dali rezultati volitev docela drugačen izid, kakor pa so preje računale politične stranke in njihovi voditelji. Da ni bilo tako postopanje značajno in moštost, uvidi lahko vsakdo. V tisti dobi tajnih volitev je bilo prišlo še v navado, da so posamezniki — in takih žal ni bilo ravno malo — nosili pri sebi kar po dve, tri ali še več politično strankarskih izkaznic. Kakor je nanasla potreba in razmere, tisto je ven potegnili. In tako postopanje ne more nikdo imenovati moštost, značajno in dosledno ter se mora prej ali slej maščevati nad volilecem samim in nad stranko. In res se je maščevalo zadosti brdiko.

Da je bilo tako, niso krive mase naroda. Zakaj, velika večina naroda je moralno zdrava, državi udana in v jedru dobra, čisto še predobra. Da pa ni še dosegla višja političnega zorenja in zrelosti, so krive zgodovinske prilike in povojne razmere. Za tako šolanje in zrelost je treba deset in desetletij časa in kolikortoliko mirnega razvoja. Pred vsem pa samostojnosti in lastne države. Kako pa je bilo v tem oziru pri nas, je nam še vsem dobro znano. — Ravno radi tega je bila podana možnost, da je naš zdravi in dobri narod nasledel geslom raznih političnih strank in demagoštvu njihovih voditeljev. In v takih razmerah je logično, da je

bil konec demokratizma potom tajnih volitev pač takšen, kakoršen je bil.

Tajnost volitev je pri naših razmerah uplivala demoralizirajoče na politične stranke in po-

tom njih na ljudstvo. Zato je umestno, da je z novim volilnim zakonom odpravljena. Za izredne čase — in taki so dandanes v vseh ozirih — so potrebni izredni ukrepi.

Kam z mladino?

Precej mladih dipl. tehnikov je brez posla

Na našem zavodu imamo troje vrst obrtnih učilišč:

I. Tehniška srednja šola s tremi odseki: arhitektonsko-gradbeni odsek, strojni odsek in elektrotehniški odsek. Sprejemajo se učenci, ki so dovršili štiri razrede (z nižjim tečajnim izpitom) gimnazije, meščanske šole ali enakovredne strokovne šole. Šolanje traja štiri leta in odgovarja štirim višjim razredom gimnazije. Učenci polagajo po četrtem letu završni (diplomski) izpit.

II. Delovodske šole: gradbena, strojna, elektrotehniška, mizarska in strugarska delovodska šola. Sprejemajo se učenci, ki so se dotične obrti izučili pri mojstru in imajo že nekaj prakse. Šola traja dve leti.

III. Strokovne obrtne šole: kiparska in rezbarska, keramiška, graverska in zlatarska, ženska obrtna šola s strokovnimi oddelki za šivanje perila, za izdelovanje oblek, za vezenje. Sprejemajo se učenci (učenke), ki so stari najmanj 14 let in so zadostili ljudskošolski dolžnosti. Šola traja tri leta; odhodno izpričevalo velja kot učno pismo pri mojstru.

Zaradi strokovnega pouka in možne razmešitve učencev po delavnih in ateljejskih sprejemamo na vsak šolski oddelek le omejeno število učencev, ki je seveda razmeroma mnogo manjše od števila učencev po drugih prosvetnih šolah. Pri presojanju statistike vpisovanja na našem zavodu moramo raznovrstna učilišča razločevati.

Na odsekih tehniške srednje šole je v prve letnike sprejeto maksimalno število učencev 39, 32 in 24, skupaj 95. Prijavljenih pa je bilo 51, 49 in 30, skupaj 130 učencev. Med prijavitelji je bilo 31 z gimnazij in 99 z meščanskimi in strokovnimi šol. Odklonjenih je bilo 8 z gimnazij in 27 z meščanskimi in strokovnimi šol. Ker je več prijaviteljev, lahko izbiramo in sprejemamo samo učence z boljšimi izpričevali. Zato imamo tudi letos med 95 učenci v prvih letnikih samo 4, 1 in 1, skupaj 6 repetentov.

Od prijavljenih 31 gimnazijcev jih je bilo 9, ki so na gimnaziji v V. ali VI. razredu pali, nekateri že drugič. Od prijavljenih 130 učencev jih je bilo po starosti 14 let 5, 15 let 11, 16 let 31, 17 let 34, 18 let 23, 19 let in več 26, torej po starosti pod 17 leti 47, po starosti 17 let in več 83. Odklonjenih je bilo po starosti pod 17 leti 8, po starosti 17 let in več 27. Iz teh števil moramo postati pozorni na dejstvo, da je med prijavitelji izredno veliko število učencev, ki so dovršili meščansko šolo šele v starosti 17, 18 ali celo 19 let in to celo z najnižjim pozitivnim šolskim uspehom iz realnih predmetov!

Po moji sodbi bi se bila morala večina teh fantov, ko so s 14 leti zadostili osnovnošolski dolžnosti, posvetiti praktičnemu poklicu in bi bili danes že izučeni obrtniški pomočniki, ki bi lahko vstopili v delovodsko šolo. Pripomnim že na tem mestu, da lansko leto nismo mogli odpreti prvega letnika elektrotehniške delovodske šole, ker so se prijavi samo trije mladi pomočniki.

Z ozirom na te statistične podatke lahko rečem, da se na tehnično srednjo šolo letos ni prijavilo za nadaljnje strokovno šolanje sposobnih učencev nič več, kolikor jih lahko sprejmemo. Seveda ostane vprašanje odprto, ali je v današnjih razmerah pričakovati, da bodo vsi absolventi prišli do zaželenega kruha. V desetih letih, odkar so prvi absolventi zapustili tehniško srednjo šolo, je izšlo iz naše šole toliko mladih diplomiranih tehnikov, da jih je že precej brez stalnega posla.

Anka Nikolič:

Na cesti

Zopet resnična povest.

Po močnih nalivih zadnjih dni je v nedeljo posijalo sonce in cesto hitro posušilo.

Bila je to prava gorenska cesta. Lahno napeta se je pokladala od vasi do vasi, pletla svoje bele vijuge med zelenimi travniki in šele prav, prav tam daleč, kjer se kadijo dimniki fabrik, se je stisnila med gozdna gorovja. Okoli in okoli pa si gledal na veličasten pogled naših Alp.

Zdaj se je vsa kopala v solncu, ki smo mu bili hvaležni za ogrevajoče solnce, kajti jesen je trkala na vrata. In v tem poznem solncu in v razkošju svoje okolice je bila cesta tako lepa, da je srce vriskalo.

Ne, to ni berač. To je truden, bolan, do skrajnosti izmučen človek, ki z majhnim dežkom bosonogeem koraka po vriskajoči cesti.

Kako daleč da je še v L? O, daleč, ljubi moj, tri ure, morda štiri. Kako bo tale deček, kako boš ti —. Pogled mi zdrkne do njegovih nog. Obute so v same copate, kakor jih šivajo žene v solnčni deželi, ki ji ne moremo zapisati imena, ne da bi se rodila bol v srcu —.

»Odkod že hodita?«

»Iz Ljubljane.«

Moj Bog, ali je to mogoče, da hodi ta starec v copatah, ta mali deček bosih nog peš prav iz Ljubljane v času, ko vozi vlak za mal denar, ko se gnetejo izletniki in romarji po nešteti avtobusih, ko pribirni po cesti vsak hlp avtomobil, se pripravi motorno kolo, prižvenk-

V vseh štirih letnikih imamo letos učencev: arh.-gradbeni odsek 39, 42, 13 in 12 je 105, strojni odsek 32, 34, 30 in 23 je 119, elektrotehniški odsek 24, 24, 21 in 21 je 90. Ako pridejemo še 38 učencev zadnjega letnika geometričnega odseka, ki je bil samo začasno ustanovljen in je ukinjen, imamo na naši tehniški srednji šoli 347 učencev in na arh.-gradbenem odseku 5 učenk, skupaj 352.

Na delovodskih in strokovnih obrtnih šolah našega zavoda imamo letos manj učencev in učenk nego prejšnja leta! Gradbena delovodska ima 14 in 24 je 38, strojna delovodska 25 in 21 je 46, elektrotehniška delovodska (samo I. letnik) ima 9, mizarska in strugarska delovodska (samo II. letnik) ima 20, skupaj 118 učencev. Kiparska in rezbarska šola ima 9, 2 in 3 je 14, keramiška šola ima 3, 0 in 3 je 6 (1 učenka), graverska in zlatarska šola ima 5, 8 in 3 je 16, skupaj 35 učencev in 1 učenko. Ženska obrtna šola ima učenk na oddelku za šivanje oblek 27, 29, 10 in 12 je 78, na oddelku za vezenje 10 in 11 je 21, skupaj 128.

Na vseh naših šolskih oddelkih je letos rednih učencev 496 in učenk 133, skupaj 629.

J. Reiser,
direktor tehniške srednje šole.

Med dekleti je naval

Velik naval na šole se opaža zlasti tudi med dekleti. Na našem zavodu študira okrog 700 dijakinj. Ponajveč so to hčere delavcev, železničarjev, uradnikov, nekaj malega jih je s kmetov; povečini so ubožnih staršev. Na šole jih navaja v veliki meri gospodarska kriza, ki človeku ne da izlepa do zaposlitve, na nižjo gimnazijo pa se jih mnogo zateče tudi zaradi tega, ker imajo gimnazistke prednost pri vpisu na učiteljske.

Dekleta, ki gredo študirat, so pač več vrst. Nekatere pridejo samo zaradi udobnosti, dasi nimajo talenta. Te ponavadi zapustijo šolo že v prvih letih. Približno polovica jih je, ki ostanejo samo do četrtega razreda, potem pa se razidejo na učiteljske, na trgovske in obrtne šole. Za višje razrede ostane približno polovica učenk prvega razreda. Te potem redno ostanejo do konca, po maturi pa gredo nekatere v službe, za katere se zahteva dovršena srednja šola, nekatere na univerzo, zlasti na filozofijo (profesuro) vseh strok.

Velik del absolventk pa se poroči, tako da za službe ne pridejo več v poštev. Poročijo se deloma v teku študija na univerzi, deloma v teku službe pri pošti, pri železnici itd.

Za dekleta z maturo bi bilo treba iskati zlasti poslov in poklicev, ki so v skladu z materinstvom — tako n. pr. kot zdravniške pomočnice, v gospodinskih šolah itd. V smeri socialnega dela bi morale kazati malo več zanimanja. Izkazale pa bi se lahko tudi v trgovini, n. pr. v knjigovodstvenih stroki.

Naši nižji razredi so res malo zelo obljubeni, toda ta naval ni nevaren: do četrte šole se polovica zmirom porazgubi.

Iz razgovora z direktorjem II. drž. r. gimn.
B. Remecem.

LUD. ŠTRUKELJ
SPECIJALNI ATELJE ZA SPLOŠNO
ČRKOSLIKARSTVO
LJUBLJANA, CELOVŠKA C. 14
(NASPROTI VELESEJMA)

OKUSNA IN ZDRAVA
JE
KOLINSKA KAVA!

Učitelji kranjskega okraja so zborovali

Kranj, 3. oktobra.

Danes dopoldne so zborovali na dekliški šoli na Pungartu učitelji kranjskega okraja. Zborovanje je posetilo okoli 70 učiteljev in učiteljic, prosvetni referent Vilhalb Rus in predsednik sekcije JUU za Dravsko banovino Ivan Dimnik. Predsednik Lapajne pozdravi goste, se nato pijejetno spominja umlega upravitelja tov. Jeločnika iz Križ, ter pove, da je ref. Rus zastopal kranjsko učiteljsko pri odkritju spomenika kralju Petru v Ljubljani. Učiteljsko združenje je bilo počaščeno z visokim pismom Nj. Vel. kralja, kar je najlepša in vzpodbudna sankcija šoli in vzgojiteljem. Solstvo je svobodno in tudi izven šole se vsak lahko po izbiri iniciativno udeležuje. Zato bo učiteljsko vedno krepak sodelavec za srečo kralja, države in domovine. Delajmo za pravo, zdravo Sokolstvo — moramo pa grajati vse, kar vodi v koristolovstvo, kruhoborstvo in hinavščino. Predsednik prečita resolucije SKJ glede zlorabljanja osebnih prejemov in intervencij in korak Sokola najtopleje pozdravlja. Predavanje dr. Frante Wrisa zaradi zadržanosti predavatelja odpade. Upravitelj Lapajne kljub gospodarski krizi vabi učiteljsko na vztrajno delo za smernice vlade predsednika Živkovića. »Bili smo močni pri rušenju, bodimo še močnejši pri ustvarjanju,« zaključuje govornik.

Po nagovoru prosvetnega referenta Rusa poroča upravitelj Rupret o pokrajinski skupščini in se dotika v kritiki novih organizacijskih pravil, zmanjšane delegacije, volilnega sistema in sestave kandidacijske liste. Navaja obljube predsednika JUU Damjana Rašića.

O državni skupščini govori Lapajne. Plemen-ske in verske razlike morajo proči. Organizacija, ki šteje sedaj 16.000 članov, mora zajeti slehernega učitelja. Prečita se 11 točk, ki se nanašajo na prilike skupščine v Beogradu. Predsednik Dimnik pojasnjuje nato mnoga učiteljska vprašanja in odgovarja na nekatera izvajanja.

Predavanje dr. Dolarja o temi: Kaj je in kaj hoče filozofija, je bilo jako intresantno in globoko stvarno.

Formalna likvidacija društva in občni zbor sta potekla v najlepšem soglasju. Novi odbor je isti, le namesto tov. Demšarja se izvoli učitelj Debeljak. Delitev društva na kranjski in loški okraj se bo po glasovanju izvedla. Namestniki odbornikov so: Rozman, Kavčič in Urbančičeva, revizorji Kržič, Fajdigova, Rebolj in namestniki Bizjakova in Belinova.

zem in ves tvoj našemljeni internacionalizem, in le neizmerna ljubezen in neizmerno usmiljenje se družita z bolestjo, z gnevom. —

Najpreje so hoteli uiti, tam više gori so hoteli preko, pa so jih vjeli že blizu meje. Potem so si le izprosili dovoljenje. Do Ljubljane so še imeli za vožnjo. In zdaj gredo k bratu. Brat ima službo in kruh. O, saj vedo, da je tudi pri nas trdo za kruh. A zanje bo, zanje bo še gotovo. Saj so preveč pretrpeli. In njeu mož je izučen delavec, spreten in priden. In pošten, tako pošten. Zanje bo kruh, in saj imajo brata tam gori.

Sree se nam krči. Ubožci. Kaj bo, če vas upanje vara in vera v mirno bodočnost. Tako težko je danes za kruh. Šest lačnih žolodcev čaka, in toliko bosih nog na tej beli gorenski cesti. In tam gori je en sam brat. Moj Bog, Samo da smo tukaj, samo da smo. O toliko smo pretrpeli. —

Taka trdna vera v trudnih očeh, tako neskončno zaupanje v teh izmučenih obrazih. —

In v naših srcih je bolelost in tako usmiljenje. Ampak, saj to niso berači.

Vendar ponudimo najstarejšemu dečku majhen bankovec. »Da boš povabil bratce v prihodnji vasi na kruh in mleko,« pravimo. »In da boš enkrat šil Sokol,« dostavi nekdo.

»O,« pravljati mi tiho in blaženo, in vsem zasijejo obrazi, saj mu je ime Aleksander —.

In vse nas dušijo solze.

*

Gorje, domovina, če Njim ne boš našla kruha!

Jz Dravske banovine

d Agencija Avala poroča: Generalni konzulat kraljevine Jugoslavije v Trstu se je preselil v Via Omenoni št. 2, drugo nadstropje (tel. št. 87-617).

d Predavanje dr. Kugyja na Bledu. Kakor je bilo že objavljeno, bo imel g. dr. Kugy Julij 4. oktobra t. l. ob 15. uri v dvorani kina Bled predavanje o Julijskih Alpah. Opozorjamo ponovno vse ljubitelje planin na veliko zanimivost tega predavanja.

d Pri pošti Kočevska Reka se je 2. oktobra t. l. otvoril telefonski promet.

d Nov zimski vozni red na progah mestnega avtopodjetja Ptuj. Od 10. oktobra t. l. vozijo avtobusi s temi-le izpremami: Na progi Ptuj-Grabušinski vrh-Sv. Andraž-Sv. Boltenk-Sv. Urban-Ptuj vozi avtobus jutraj iz Ptuja namesto ob 5:30 uri šele ob 6. uri, in sicer do Sv. Lovrenca ter potem nazaj čez Gabernik in Sv. Boltenk v Ptuj. Popoldne ostane vozni red neizpremenjen ter vozi avtobus z odhodom iz Ptuja ob 13:15 tudi do Grabušinskega vrha. Na progi Ptuj-Nova cerkev-Ptuj vozi avtobus jutraj 15 minut prej, t. j. ob 6:30 uri v dohodom nazaj v Ptuj ob 7:44 uri. Popoldne ostane vozni red neizpremenjen ter vozi avtobus iz Ptuja ob 17. uri. Na progi Ptuj-Sv. Barbara-Sv. Andraž-Ptuj ni nobene izpremembe ter vozi avtobus kakor dosedaj, t. j. jutraj odhod iz Ptuja ob 6. uri in popoldne ob 14:15 uri.

d O sedanjem položaju na denarnem trgu je naslov predavanja, ki ga boste lahko čuli v oddaji radio postaje Ljubljana v ponedeljek 5. t. m. ob 20. Snov, ki je zlasti gleda na poslednje dogodke izredno zanimiva, bo gotovo privabila k radio sprejemnim aparatom najširše občinstvo. To pa tembolj, ker bo predaval strokovnjak, med našimi finančnimi in gospodarskimi krogi izredno uvaževana osebnost, namreč predsednik društva bančnih zavodov gen. ravnatelj g. dr. Ivan Skokar. V ponedeljek 5. t. m. ob 20. torek vsi k slušalkam in zvočnikom. Opera »Tristan in Izolda«, ki se bo predvajala na ploščah, se bo pričela po končanem predavanju, verjetno okrog 20:30 in traja do 22.

d Začetek letošnje vinske trgatve. Kraljevska banska uprava Dravske banovine razglasa z razpisom No. III. 12277/1 z dne 30. sept. 1931., da veljajo lani določene smernice za določitev začeta trgatve tudi letos. Branje namiznega grozdja, torej grozdja za zobanje, se vrši po § 8 zakona o vinu, odnosno po členu 26. pravilnika k temu zakonu lahko vsak čas, čim so dotične vrste grozdja dovolj sladke in užitne. Začetek splošne vinske trgatve pa določijo občinske uprave v sporazumu s pristojnimi sreskimi načelniki, ki vodijo tudi evidenco in poročajo o tem do 25. oktobra kletarskemu nadzorniku pri kmetijskem oddelku kraljevske banske uprave Dravske banovine v Ljubljani. Občinske uprave lahko dovoljujejo trgatve ranih grozdnih vrst tudi pred rokom za splošno trgatve, prav tako podpiranje bolnega grozdja poznih vrst, ostalo zdrav grozdje še bolje dozori. Poslednje je baš letos radi doslej neugodnega jesenskega vremena zelo priporočljivo. Pričakovati je, da bodo dobra vina, torej od čim poznejših trgatve, kolikor toliko šla v denar, slaba vina pa težko ali pa sploh ne. Slajenje mostov od trgatve pred določenim rokom je v vsakem slučaju zabranjeno in se tudi individualna dovoljenja za to ne bodo izdajala.

d Prijave vinskih pridelkov. Kraljevska banska uprava Dravske banovine opozarja z razpisom No. III. 12278/1 z dne 30. sept. 1931., da morajo vinogradniki po § 14 zakona o vinu in po čl. 84 pravilnika k temu zakonu v smislu lani izdanih navodil tudi letos takoj po končani trgatvi ustno ali pisмено prijaviti količino pridelka svojih gor, grozdja, odnosno vinskega mošta, in sicer ločeno, koliko od žlahtnih, koliko od samorodnih trt. Pregledno zbrane podatke predložijo občinske uprave do 25. novembra sreskim načelnikom, le-ta za svojimi poročili do 25. decembra kletarskemu nadzorniku pri kmetijskem oddelku kraljevske banske uprave Dravske banovine v Ljubljani. Točne prijave vinskih pridelkov so važen pripomoček za uspešno izvrševanje zakona o vinu in v največjem interesu celokupnega vinskega gospodarstva, zlasti kmetijskih vinogradnikov samih. Z davčninami, kakor nekateri vinogradniki domnevajo, pa nimajo prav nič skupnega.

d Čuvajmo zanimivost jam. Za Škofjo Loko in pod Ljubnikom je večje število jam, ki nudi obiskovalcem v svojih skalnih polno zanimivosti. Jame žal poslednje čase izgubljajo na svoji privlačnosti, ker brezvestni obiskovalci postopoma odnašajo kapnike in jih rušijo s kammenjem. Podružnica SPD v Škofji Loki se je posebno zavzela za Podlubniško jamo in je v njej že uredila vhod, zabila žeblice in oskrbela za kline pri navpični steni. Vse delo in trud kajpak ne bo mnogo zalego, ako ljudje sami ne bodo spoznali kvarnosti svojega početja. Zato pa: čuvajmo in varujmo prirodne posebnosti škofjeloškega okoliša!

Pri astmi in boleznih srca, prsi in pljuč, škrofulozi in rahitisu, povečanju ščitne žleze in postanku golše je uravnavanje delovanja črevesja z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice velike važnosti. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da v začetku bolezni, porajajoče se zapeke ponehavajo s pomočjo »Franz Josefove« vode, ne da bi se pojavile driske, ki je jih vsak dan bolnik boji. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 471

d Kmetijska razstava v Kranju, ki bi se imela vršiti začetkom novembra t. l., se zaradi zadržkov odgodi na nedoločen čas.

d Strelska družina v Velenju. V soboto 26. septembra se je vršil v Rudarskem Domu občni zbor Streljaške družine pod vodstvom g. pukovnika Božidara Ž. Putnikovića iz Maribora. Sama udeležba (42) dokazuje zanimanje za streljaški pokret. Za predsednika je bil soglasno izvoljen ing. Ernest Čuček, direktor rudnika, ter smo prepričani, da se bo pod njegovim predstvom Streljaška družina dobro razvila v našem obmejnem kraju.

d Tudi Gornja Radgona bo dobila novo šolo. Na seji krajevnega šolskega odbora v Gornji Radgoni, ki se je vršil 28. septembra, se je sklepalo med drugim tudi o zidavi novega šolskega poslopja, ker je sedanja zgradba vsled stalno naraščajočega števila otrok veliko premajhna ter ne odgovarja popolnoma sedanjim higienskimi predpisi. Šolo bodo začeli graditi v ugodnejšem času.

d Namesto venca svoji preminuli članici odnosno odbornici je daroval odbor ženskega društva »Blago srce« v Laškem v dobrodelne namene Din 280. Prijatelj Sokoli v isti namen Din 215, rodbina Strekelj Din 100, rodbina Kačič Din 100. Hvala!

d SPD, osrednji odbor, naznanja, da je Triglavski dom na Kredarici zatvorjen. Prav tako so zaprte tudi vse ostale koč v triglavskem pogorju. — Cojzova koč na Kokrškem sedlu je bila zatvorjena 27. septembra t. l. Oskrbnik koč Fr. Erjavšek je na razpolago (samo večjim družbam) v Stahovici pri Kamniku.

d Gospodarsko poslopje zažgal. 56-letni Ivan Lešnik iz Rakove steze, pristojen v Novo cerkev pri Celju, brez stalnega bivališča, ki je zadnji čas beračil po Savinjski dolini, je osumljen, da je zažgal posestniku Ivanu Rojcu v Arji vasi pri Celju gospodarsko poslopje in mu stem povzročil okoli 120.000 Din škode. Za Lešnikom je uvedeno zasledovanje.

d Fotoaparate kupite najboljšje pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9. 420

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12. 600

d Vpisovanje v tečaje za ritmično gimnastiko in ples telesno-kulturnega društva Atena se vrši v soboto 3. t. m. od pol 18. do en četrt na 20. v beli dvorani Uniona, kjer se dobe vsa pojasnila. Sprejemajo se prijave za ritmično za otroški tečaj, za naraščaj in odrasle; za plesne tečaje za deklice, za moderne plesne začetnike in družabni ples. 2202

ŠLAGER, izposojevalnica gramofon-skkih plošč in gramotonov
se je preselila
na **ALEKSANDROVO C. 5**
vhod skozi vežo, desno

Najnovejši slagerji in drugi komadi so vam za malenkostno ceno vedno na razpolago. 2158

Jz drugih banovin

Splitski Slovenci ustanavljajo CM podružnico

V Splitu živi okrog 2000 Slovencev. Med njimi je mnogo idealnih ljudi, ki so sklenili na pobudo tamkaj se mučede gđ. Tilke Leckerjeve, najmarljivejše Cirilmetodarice, ustanoviti CM podružnico. Ustanovni občni zbor bo v nedeljo 11. oktobra t. l. ob 15. uri v hotelu Kovčević, ki ga ima v najemu vrlo narodno zavedni Slovenec gosp. Lorenčak iz bivše Stajerske. Po običnem zboru bo prosta zabava. K udeležbi se vabijo vsi zavedni rodoljubi. Ker je letna članarina le 5.— Din, pričakujemo, da postane vsak član CM podružnice v Splitu.

Pomanjkanje gospodarsko in strokovno izobraženega naraščaja

Generalni tajnik zbornice za Trgovino, obrt in industrijo v Zagrebu, dr. A. Čuvaj je izjavil uredniku zagrebških »Novosti«, da spada urejevanje in utrđitev državne prosvetne politike v skladu z gospodarskimi in družabnimi spremembami med naša najbolj pereča vprašanja. Naša država je preživela po osvoboditvi v družabnem pogledu velike spremembe. Glavni steber, na katerem se gradi naša država, je gospodarski stan. Gospodarstveniki in ne samo ljudje z visokošolsko izobrazbo postajajo nosilci državnih idej. Ta nov državotvorni sloj pa potrebuje zato čvrst temelj v strokovni izobrazbi in vzgoji naraščaja. Pri nas se mora pred vsem rešiti vprašanje strokovnega šolstva kot važen del obče državne prosvetne politike. To vprašanje se bo rešilo najbolj povojno seveda s pomočjo sodelovanja samih gospodarstvenih krogov in njih organizacij. Po statistiki iz leta 1921. je zaposleno 85% našega naroda z agrarno produkcijo, 9% v industriji in obrtom, 3% s prosto trgovino itd. Državna prosvetna politika mora potemtakem računati s to strukturo našega naroda. Imamo premalo poljedelskih šol, premalo strokovnih zavodov za trgovinski in obrtni naraščaj in moramo zato klicati strokovno izobražene ljudi iz tujine. V svobodnih poklicih in javnih ustanovah ne morejo dobiti službe vsi mladi ljudje z akademsko izobrazbo, dočim v gospodarstvu vlada veliko pomanjkanje gospodarsko in strokovno izobraženega naraščaja. Naša produkcija inteligence je zato v krizi, in sicer ne zaradi tega, ker jo je preveč, nego zato, ker se inteligenca

d Ljudska samopomoč v Mariboru naznanja vsemu cenj. občinstvu Dravske banovine, da je ustanovila s 1. oktobrom 1931. peto skupino z oddelki A/IV, B/IV, C/IV, D/IV. V te oddelke se sprejemajo do preklica vse zdrave osebe od 51. do 90. leta, in sicer za Din 1000.—, 2000.—, 4000.—, 10.000 oz. iz vseh oddelkov za Din 17.000.— podpore. — Ker se sprejme za vsak oddelke od starejših oseb le omejeno število starejših članov, je takojšnji pristop jako priporočljiv. 2216

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal v Ljubljani barometer 769.5, termometer 7.4, relativna vlaga 88%, tiho, megla. V Mariboru je kazal barometer 768.8, termometer 7.3, relativna vlaga 90%, tiho, oblačnost 10. Vsa opazovanja ob 7. uri jutraj. Najvišja temperatura je bila včeraj v Ljubljani 16.2 (6), Mariboru 14.1 (6.4), Zagrebu 14.9 (5), Beogradu 15.7 (4.2), Sarajevu 17.2 (1.8), Skoplju 19.8 (1.8), Kumboru 18 (10.7), Splitu 18.3 (10.6) in Rabu 18.9 (11.2). V oklepajih označena je najnižja temperatura.

d Vlom v Repnjah. 36-letni Alojzij Škodlar iz Dobrnji pri Kranju in njegova žena Frančiška, rojena Komovec, sta osumljena, da sta vlodila v trgovino Marije Sodnikove v Repnjah in ukradla okoli 2400 Din gotovine, za 95 Din Sava cigaret in 1 električno baterijo. Skupna škoda znaša 2500 Din.

Ljubljana

Nedelja, 4. oktobra 1931.: Fran. Pravoslavni, 21. septembra: Kodrat.

Nočno službo imata v nedeljo lekarni Sušnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gosposvetski cesti; v ponedeljek pa lekarni Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti.

■ Sokol I. Ljubljana-Tabor obvešča svoje članstvo, da je danes razposlal položnice s prošnjo, da nakaže poljuben znesek za podporo gladojučim bratom, sestram in mladini sokolske župe Mostar. Kdor bi pomotoma ne dobil položnice, naj se posluži splošne položnice in vpiše našo številko 11.253 ali pa vplača svoj dar v društveni pisarni, kjer sprejemamo tudi darila v obleki, obutvi i. dr. Priskočimo tem našim dragim pripadnikom na pomoč in pokažimo jim, da smo res bratje in sestre. Zdravo! — Uprava.

■ Obiščite Jakčevo razstavo »Amerika« Slovenska umetnostna kritika je vsa priznala Jakcu, da so njegova dela na razstavi »Amerika« v Jakopičevem paviljonu po umetniški kvaliteti vredna. Take razstave v tem paviljonu še ni bilo. Zato ne zamudite prilike in obiščite danes razstavo! Cene umetnin so izredno nizke!

Za splošno ključavničarstvo se priporoča Ivan Kralj, Gregorčičeva ulica 5. 1801

■ Osrednja protituberkulozna liga v Ljubljani je prejela ta-le darila: Gospa ravnateljica OUZD dr. Bohinjca je nabrala v družbi Ljubljancev pri Sv. Janezu ob Boh. jezeru 270 dinarjev. Njeni otroci Joško, Metka in Polonca pa so poslali ligi darilo v znesku 284 Din. Uradništvo Pokojninskega zavoda pa je v počastitev spomina na umrlega gospoda očeta zavodovega podpredsednika g. Evgena Lovšina podarilo ligi znesek 1144 Din.

Koks za kovače in centralne kurjave
iz angleškega premoga
75 Din za 100 kg
tranko olinarna nudi
Ljubljanska mestna plinarna.

■ Znižanje cen teletini in kostrunovemu mesu. Z včerajšnjim dnem se je znižala cena: kostrunovemu mesu od 14 na 13 Din za 1 kg, teletini I. vrste od 18 do 16 Din, teletini II. vrste od 12 do 14 Din ostane. — Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani.

■ Sreska organizacija vojnih dobrovoljcev v Ljubljani priredi v soboto 10. oktobra v veliki dvorani hotela »Union« spominsko svečanost 15letnice osnovanja Prve dobrovoljske divizije v Rusiji. Program svečanosti obsega sledeče točke: Predavanje prof. g. dr. Ernesta Turka o dobrovoljskem pokretu. Govor predsednika glavnega Saveza dobrovoljcev v Beogradu gosp. Lujo Lovriča. Sodeluje Pevski zbor in godba dravske divizije v Ljubljani.

Damski plašči
Moške obleke po meri
„Noblesse“
Palata Viktorija

■ IV. delavski prosvetni večer, ki ga priredita »Svoboda« in »Zarja« v sredo 7. t. m. ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice, bo obsegal koncertne točke godbe »Zarje« in solospve mezosoprana, baritona in bas-baritona. Ciril Štukelj bo pa predaval o nedavni največji mednarodni športni olimpijadi na Dunaju. Na modernem epidiaskopu bo pokazal nad 100 krasnik fotografiskih posnetkov. Vstop na prosvetni večer je prost.

■ Poselska zveza ponovno otvori nemški poučni tečaj 7. t. m. v pisarni Poselske zveze, Miklošičeva cesta 22, I. nadst., Delavska zbornica. Pouk se bo vršil vsako sredo od pol devete do desete ure zvečer. Plača za pouk stane mesečno Din 10.—. Katera služkinja ima veselje bodisi za šivanje ali nemški pouk, naj se zglaši v pisarni Poselske zveze 4. t. m., t. j. v nedeljo od 3. do 5. ure popoldne. Vabi odbor. — Poselska zveza obvešča, da se ponovno otvori šiviljski tečaj v Marijinem domu meseca oktobra in sicer dva krat na teden, vsaki torek in petek od pol devete do desete ure zvečer. Plača se mesečno naprej, članice po 20 Din mesečno, nečlanice pa 30 Din mesečno.

■ Lutkovni odsek Ljubljanskega Sokola igra danes 4. oktobra veseljoigro v treh dejanjih »Gašperček čarovnik«. Začetek točno ob 16. uri v Narodnem domu, vhod z Bleiweisove ceste.

■ Obleke najnovejšega kroja pri »Gentlemen« Miklošičeva 18. Angleško blago v zalogi. — 1498

■ Paviljon »Grajka klet« na velesejmu odprt celo leto. Toči priznana Podborškova vina.

■ Splošno kleparstvo, kritje lesenocementnih streh, napeljava strelododov. M. Jankovič, Rimska cesta št. 19. Za delo se jamči. 1896

■ Odprta noč in dan so groba vrata. Umrla sta: Mühleisen Marija, roj. Rudesch, 78 let, vd. drž. pravdnika in hišna posestnica, Stari trg 21; Gabrovšek Milica, 24 let, učiteljica, Dolenjska cesta 50. — V ljubljanskih bolnišnicah so umrli: Lužan Antonija, 62 let, dninarica, Bitnje; Planko Maks, 42 let, sprev. drž. žel., Florjanska ulica; Prime Josip, 55 let, revident drž. žel. v p., Masarykova c.; Burja Avgust, 3 mesece, sin strojnika, Črnomelj; Smolič Janez, 72 let, posestnik, Lahovec - Novo mesto; Malovrh Jožef, 35 let, kuhar, Vič; Cerar Franc, 24 let, zidar, Zaboršt; Kerstnik Ignac, 26 let, kajzar, Dvorska vas; Štrukelj Ivana, 22 let, hči posestnika, Bečaji; Kozar Alojzija, 27 let, žena rudarja, Hraštnik; Miklič Alojzij, 22 let, mizarski vajenec; Smrekar Ivana, 59 let, užitkarica, Zadvor p. Hrušca, Jelnikar Marta, 3 mesece, hči šoferja, Zalokarjeva; Zajec Jožefa, roj. Tavčar, 53 let, žena delavca, Karlovska c. 10; Justin Ivan, 40 let, žagar, Jezersko nad Kranjem; Pirnat Edvard, 46 let, trg. sodruknik, Svabičeva ul. 15.

■ Opozorjamo na današnji oglas tvrdke Albin šifrer.

■ Elegantne obleke po meri in solidnih cenah izdeluje modni salon za gospode J. Kurilj, Ljubljana, Novi trg (Turjaški trg) št. 1. 2171

■ Največja novost za foto-amaterja je novi ortohromatični 23° Sch film najboljšega nemškega fabrikata, ki ga dobiš za 16 Din velikost 6×9 samo v novi specialni Foto-trgovini A. SMUC vogal Wolfve ulice 8 in Marijinega trga. 2131

■ MOTOH kava dnevno sveža! Kličite telefon 25771. 1470

■ Mednarodne rokoborbe v Unionu zaključene. V petek zvečer so se zaključile mednarodne rokoborbe v Unionu. V borbi za prvo nagrado je premagal italijanski Herkules Travaglini dosedaj še nepremaganega Prohasko in tako prejel nagrado v znesku 11.000 Din. Drugo nagrado v znesku 8000 Din je prejel Prohaska, tretjo in četrto pa sta si delila Pero Kop in Romanov. Kakor je povdarjal menažer Zdesič.

ni Kop še nikdar imel take smole, da bi prišel na tretje, oz. četrto mesto. Bolj ga, da ga je premagal Travaglini v Beogradu in prav tako tudi v Ljubljani, zato mu je ponudil revanžno borbo, ki jo je Travaglini tudi sprejel. Spopri-meta se drevi v Unionu.

■ **Štiri prometne nesreče.** V splošno bolnico so prepeljali 4 žrtve prometnih nesreč. 28-letnega ščitarja Ivana Vodopivca iz Most je povozil opoldne na Zmajskem mostu neznan kolesar. — 64-letnega mizarja na mestni pristavi Ignaca Jeršeta, stanujočega v Strelški ulici 18, je povozil na Krekovem trgu neznan avtomobilist. Jerše je zadobil precejšnje poškodbe na glavi in po životu. — 31-letna posestnikova žena Franja Špenko iz Vodic pri Kamniku se je peljala z vozom iz Ljubljane proti domu. Pri »Slepem Janezu« blizu St. Vida je dohitel voz osebnih avtomobil. Hoteč se mu umakniti, je Špenkova zavozila na kup gramoza, kjer se je voz prevrnil, konji pa se splašali. Špenkova je padla z voza in zadobila precejšnje poškodbe na glavi in po životu. Kljub temu, da ne zadene avtomobilista nobena krivda za nesrečo, ker je pravilno vozil, je naložil Špenkovo na avto in jo prepeljal v splošno bolnico. — 37-letnega delavca državne železnice Alojza Cerarja iz St. Vida, je povozil v Stanežicah neznan motociklist.

■ **Galanten tat.** Delavcu Nikoli Vukiču, stanujočemu na Cesti dveh cesarjev št. 14, so bile ukradene iz nezaklenjene sobe suknjene hlače, suknjič, kapa in rjavi čevlji v skupni vrednosti 895 Din. Tat se je vthotapil čez dan v odprto sobo, se preobul, pustil v sobi stare raztrgane čevlje, nato pa brez sledu izginil.

■ **Tri tatvine koles.** Mehniku Adolfu Šošterju je bilo ukradeno iz odprte kleti Jug-Šteyer tovarne na Frankopanski cesti kolo »Waffenrad«, vredno 2000 Din. Tatvine je osumljen neki mehanik. — Delavcu Francu Kušarju, stanujočemu v Rožni dolini, cesta XXI/3, je bilo ukradeno izpred neke gostilne na Viču kolo, vredno 1000 Din. — Mizarškemu pomočniku Ivanu Gnezdičju je bilo ukradeno z dvorišča trgovskega doma v Gregorčičevi ulici kolo, vredno 800 Din.

■ **Vlomna tatvina v barako.** Delavcu Ivanu Šublju so bili ob priliki vloma v barako ob Gradaščici v Hribarjevem gaju ukradene gumijasti čevlji, vredni 160 Din. Vlomilec je s to-pim predmetom odtrgal ključavnico in napravil približno 30 Din škode, ki jo trpi tvrdka Dukič i drug.

Maribor

■ **Poziv javnosti!** Letošnja nenavadno huda suša je uničila vse poljske pridelke v Zetski, Vrbaski, Primorski in deloma tudi v Savski banovini. Prebivalstvo nima ne hrane zase ne klaje za živino. Vse izgleda, kakor po požaru. Naša narodna skrb in naša človeška dolžnost nam vele, da pomagamo tem nesrečnikom brez tuje pomoči in jih rešimo stradanja. Zato se obrača krajevni odbor Rdečega križa v Mariboru na vsakega posameznika s prošnjo, da izročijo čimprej svoji nabiralni skupini (podjetja, trgovine, obrti, uradi, šole, vojaštvo itd.) svoj prispevek. Nabiralne skupine pa naj pošljejo Hranilnici Dravske banovine v Mariboru vse nabrane prispevke, čim jih zberejo, da jih izročijo centrali Rdečega križa. Nadejamo se, da bo kljub sedanji krizi še vsakdo utegnil nekaj žrtvovati za te najbednejše med bednimi.

■ **Prva nedeljska predstava letošnje sezone v mariborskem gledališču** bo danes v nedeljo, 4. t. m. Uprižorila se bo sijajna satirična komedija »Volpone«, ki je pri svoji premieri dosegla tako pri občinstvu kakor pri kritiki zelo velik uspeh. Vsebinska komedije je zelo zanimiva in napeta ter pridejo tudi ljubitelji zabave v polni meri na svoj račun.

■ **Otvoritev desete sezone v Ljudski univerzi.** V petek zvečer je naša Ljudska univerza otvorila svojo 10. sezono. Uvodoma je spregovoril predsednik g. inž. Kukovec, ki je pozdravil in predstavil tudi prvega letošnjega predavatelja, akad. slikarja g. Božidarja Jakca. Predavatelj je nato pred občinstvom, ki je docela napolnilo dvorano, govoril o svojih vtisih s potovanja po Ameriki, posebno pa o življenju naših slovenskih izseljencev. Predavanje je podkrepil z lepimi amaterskim filmom. Ob koncu je povedal, da se bo v kratkem ustanovil v Ljubljani, in pozneje tudi v Mariboru poseben klub, ki bo skrbel za kulturne stike z našimi v Ameriki in jim pomagal pri kulturnem in prosvetnem delu.

■ **Nastop Sokola pri Sv. Marjeti ob Pesnici.** Prihodnjo nedeljo 11. t. m. priredi mlado Sokolsko društvo pri Sv. Marjeti ob Pesnici javen nastop in zabavo.

■ **Proslava 25-letnice popularnega člana mariborskega gledališča Eda Groma** bo v torek, 6. oktobra. Jubilant bo nastopil kot prestolonaslednik Rudolf v zgodovinski žaloigri »Mayerling«, ki jo je po svojem romanu dramaturgiral francoski pisatelj Claude Anet. Za to igro, ki je že v Zagrebu dosegla velik uspeh, je že sedaj silno zanimanje in priporočamo zato čimprejšnjo nabavo vstopnic.

■ **Zborovanje mariborskega okrajnega učiteljskega društva.** Včeraj je bilo tukaj zborovanje učiteljskega društva za oba mariborska politična okraja, na katerem so sklenili, da se po predpisih novega uradnega zakona razdeli sedanje enotno društvo na 2 samostojni, 1 za glavarstvo desni breg, drugo za glavarstvo levi breg. Izvoljena sta bila takoj tudi oba nova odbora. Za predsednika na desnem bregu je bil izvoljen šolski upravitelj g. Anton Hren iz Studencev, za predsednika na levem bregu pa šolski upravitelj g. Mirko Vauda iz Sv. Marjete ob Pesnici. Nadalje so sklenili z vsemi silami podpirati vladno politiko pri bližnjih volitvah.

■ **Lekarniška služba.** Nočno lekarniško službo bosta imeli od danes opoldne do prihodnje nedelje opoldne lekarna Albanžič v Frankopanski ulici in lekarna König na Aleksandrovi cesti.

■ **Prijave za lov na sulce.** Gospodje, ki bi želeli ribolovske karte za sulce, se naprošajo, da te svoje želje prijavijo do 15. t. m. pisмено na naslov: Ribarsko društvo v Mariboru ali ustmeno blagajniku g. Ferdu Greinerju, trgovcu v Mariboru, Gosposka ul. 2.

■ **Kinematografi.** Grajski kino predvaja nemški vefilm »Pred preiskovalnim sodnikom«. — Kino Union pa dunajsko veseloigro »Dunajska cvetličarka«.

■ **Lahkoatletski meeting.** Danes ob 9. uri dopolne bo na igrišču Rapida lahkoatletski dvomatch med SSK Maratonom in SK Železnice. Tekmovalo se bo v tekih, skokih in metih, v vsaki disciplini od vsakega kluba po dva atleta. Nastopili bodo obenem tudi juniorji skupine A.

■ **LUNA MARIBOR** nogavice vseh vrst. Letošnji vinski pridelek. Banovinska trtnica in drevesnica v Pekrah javlja, da so pri poskusnem določanju sladkorja in kisline posameznih vrst grozdja v tamkajšnjem vinarskem okolišču ugotovili povprečno kvaliteto pridelkov v prvi polovici septembra 3/5 sladkorja in 0/5 zmanjšanja kisline. Ker je sedaj vreme lepo, je upati, da se bo kvaliteta še pobojšala, čeprav bo trgategv zelo pozna.

■ **Cene novega vina.** Letošnji vinski mošt se prodaja po Slovenskih goricah pri vinogradnikih po 1/50 do 2 Din.

■ **Kje bi se preskrbel s špiritom in kisom za vlaganje?** Samo pri tvrdki Jakob Perhavec, Gosposka ulica 9.

■ **Iv. Heričko, ml. Maribor, Koroška cesta 15.** Izdeluje glinaste peči, štedilnike ter sprejema vsa v stroko spadajoča dela in popravila po najnižji ceni.

■ **S sejmja za prašiče.** Na sejmju za prašiče v petek je bilo 400 živali, kupčija je pa bila bolj slaba, kajti prodanih je bilo samo 155 živali. Cene so bile: 5 do 6 tednov stari 40 do 80 Din eden, 7 do 9 tednov 90 do 100 Din, 3 do 4 mesece 150 do 250 Din, 5 do 7 mesecev 300 do 400 Din, 8 do 10 mesecev 450 do 500 Din. 1 leto stari 550 do 750 Din. Po težji: kg žive teže 7 do 8 Din, mrtve teže pa 10 do 12 Din.

■ **Ceneno meso.** Jutri, v ponedeljek, dne 5. t. m. se bo na stojnici za oporečno meso pri mestni klavnicni prodalo od 7 ure zjutraj dalje 190 kg govedine po 6 Din kg in 100 kg svinjine po 8 Din kg, in sicer na osebo največ 1 do 2 kg.

■ **Trg v soboto.** Na včerajšnjem trgu so bili 4 prekaževalci, 3 vamparji, 27 mesarjev, 38 branjevcv, 1 mlinar, 7 oljarjev; 38 kokoši, 570 piščancev, 11 gosi, 28 rac, 23 puranov, 45 kuncev; 16 voz sadja, 7 voz čebule, 16 zelja, 42 krompirja, 18 plahit koruznega lubja, 6 voz slame, 4 otave, 2 detele, 1 škopov; 30 slaninarjev, 3 zunanji mesarji itd. Zelo veliko je bilo tudi dobrih gob. Cene so bile v splošnem nespremenjene, le svinjina se je zaradi odprtega izvoza v Nemčijo in Francijo podražila. Kokoši so stale 30 do 45 Din ena, piščanci 25 do 30 Din par, gosi 40 do 60, race 25 do 40 Din, purani 40 do 60 Din. Sadje je bilo nekoliko cenejše. Precej je bilo na trgu tudi divjačine: zajci, fazani, jerebice, srne itd. Kupčija je bila bolj srednja.

■ **Aretacija.** V petek sta bili v Mariboru izvršeni dve aretaciji. Karel F. je bil aretiran radi suma tatvine, Marija R. pa zaradi suma tajne prostitucije. Prijav je policija prejela 18, večinoma prometnih.

Aretacija Puklovega ubijalca

Kakor smo včeraj poročali, je bil v petek zjutraj v Razvanju zaklan kolar Feliks Pukl iz Zg. Hoč. Ker je bilo pri preteku okrog 30 fantov, je imelo orožništvo precej dela, preden je izsledilo pravega krivca. Včeraj je po daljšem zasliševanju dognalo, da je Pukla z nožem zabodel 23-letni Marko Borac. Ubijalec je bil aretiran in pripeljan v zapore tukajšnjega sodišča.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Nedelja, 4. oktobra ob 20. uri: »Volpone«.

Ponedeljek, 5. oktobra: Zaprto.

Torek, 6. oktobra ob 20. uri: »Mayerling«. Premijera. Proslava 25-letnice umetniškega delovanja Eda Groma.

Ptuj

■ **Koncert violonista Karla Rupla.** Letošnjo koncertno sezono otvori Glasbena Matica v Ptuj s koncertom našega najboljšega violonista Karla Rupla, ki si je s svojim lanskim koncertom na mah pridobil naklonjenost našega občinstva. V petek 9. t. m. bomo imeli priliko slišati ga v dvorani Glasbene matice, ko se nam bo predstavil s sporedom, ki bo gotovo zadovoljil vse poslušalce.

■ **Ženski zbor Glasbene Matice v Ptuj** bo imel prvo vajo v torek 6. t. m. ob 20. uri. Pri-dite polnoštevilno in točno. Pevovodja.

■ **Bralno društvo v Krčevini** priredi danes v nedeljo, 4. t. m. trgategv v gostilni Križe v Stukli (prej Potočnik). Čisti dobiček je določen za nabavo novih knjig.

■ **Iz sodne dvorane.** Ivan Horvat, posestniški sin v Bukovcih, je vsled nekega domačega prepira pretepel svojega očeta Jožefa Horvata in mu prizadejal po celem telesu rane in otekline, da je moral iskati zdravniške pomoči. Dne 2. t. m. se je sin zagovarjal pred sodiščem. Kaznovan je bil na 300 Din; v slučaju neizterljivosti na 5 Din zapora, pogojno na 1 leto.

■ **Jakob Kele,** posestnik v Paradižu, obč. Sv. Elizabeta v Halozah, je hujskal ljudstvo, da ni treba plačati cerkvenih konkurenčnih prispevkov, ki so bili predpisani od politične oblasti. S tem hujskanjem je ustvaril razpoloženje, da bi se občina v Gruškovem, torej samoupravno oblastvo, oviralo v izvrševanju svoje naloge. Dne 2. t. m. se je radi tega zagovarjal pred okrajnim sodiščem, ki ga je obsodilo na 8 dni zapora in 300 Din denarne kazni.

■ **Vinecnc Irgl,** posestnik iz Placerja, je iz maščevanja prerezal vrvi, ki so pritrjene na kavlju za nošenje vode, last Marije Marinič, posestnice istotam, ter s tem poškodoval tujo last. Za ta svoj čin se je zagovarjal 2. t. m. pri okrajnem sodišču. Obsojen je bil na 180 Din denarne kazni, v slučaju neizterljivosti na 3 dni zapora.

Celje

■ **Sokolsko društvo v Celju** se udeleži prvega nastopa Sokolskega društva v Veliki Pirešici, ki se vrši danes ob 3. popoldne, s članstvom in naraščajem. Vabljeni so vsi. Vozovi bodo brezplačno na razpologo za tja in nazaj. Zbirališče na dvorišču mestne narodne šole ob 1.15. uri popoldne.

■ **Rešilna postaja v septembru.** V preteklem mesecu je rešilna postaja izvršila 19 prevozov ponesrečencev in bolnikov. 10krat pa je nudila prvo pomoč na ambulanci. Iz te statistike je razvidno, da je prevažanje bolnikov nazadovalo, čemur je vzrok dejstvo, da bolniška blagajna ne plača več prevoza, če ga ni odredil uradov zdravnikov.

■ **Smrtna kosa.** 3. t. m. je v javni bolnici umrl 19letni hlapec Orešnik Ivan iz Sv. Janža na Dolenjskem.

■ **Plesne vaje trg.** nameščencev se bodo pričele v soboto 10. t. m. v mali dvorani Celjskega doma. Ob 30. bo sprejemano prijavi, nato se začne prva plesna vaja, katero bo vodil priznan plesni učitelj. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

■ **Javna mestna knjižnica v Celju** je v septembru izposodila 1057 strankam 2318 knjig.

■ **Sokolske plesne vaje** se bodo začele letos 11. oktobra. Poučeval bo znani plesni učitelj g. Cerne iz Ljubljane. Stari in novi plesalci naj se radi vpisa prijavijo 11. oktobra eno uro pred pričetkom, t. j. ob 19. uri v sokolski telovadnici.

■ **Prvenstvena nogometna tekma** med ISSK Mariborom ter celjskimi Atletiki na igrišču pri Skalni kleti se prične ob 3. popoldne.

■ **Pootritev pasjega kontumaca.** Sresko načelstvo je izdalo razglas, s katerim se odreja za celjski sodni okraj poostren pasji kontumac.

■ **Bik ga je teško poškodoval.** V petek popoldne se je v Bukovju pri Frankolovem odtrgal bik posestnika Potočnika Matije. Ko ga je hotel posestnik uloviti, ga je bik napadel in prevrnil, tako da si je Potočnik dvakrat zlomil levo roko in tri rebra. Z rešilnim vozom so ga prepeljali v celjsko javno bolnico.

■ **Nezgode.** 15letnega diunarja Podpešana Rudolfa iz Stranice so pri povratku od kuhanja napadli neki fantje ter mu prerezali nos in izbili dva zoba. — 23letni delavec Kotnik Franc iz Skomarja pri Vitanju je zašel s prstancem leve roke v ostrino cirkularke, ki mu je odrezala prst. — 25letni hlapec Kovačič Martin iz Ruš pri Petrovčah je zašel s sredincem leve roke v jabolčno prešo, ki mu je razmesarila prst. — Vsi ponesrečenci se zdravijo v celjski javni bolnici.

■ **Ukradeno kolo.** V petek dopoldan je imel posestnik Kranje Anton iz Kaplje vasi pri Braslovčah opravke na mestnem načelstvu. Svoje kolo je postavil v vežo poleg policijske stražnice. Pa mu je kljub temu neznan tat kolo odpeljal. Kolo je znamke »Anker«.

Novo mesto

■ **Celjsko mesto» pogorelo.** Pol ure od Novega mesta v skriti kotanji pod Malim Slatnikom stojita dve bajti, ki ju okoličani nazivljejo »Celjsko mesto«. Kotlino preteka potoček in na vsakem bregu sameva ena hišica. Tostran je edina prebivalka malega doma stara ženica Tona, onstran že skoro v gozdu pa neka mlinarska rodbina. Hišici sta toliko vsakebi, da sinoči ena ni postala drugi usodna. Sredi noči je začelo pri Toni nenadoma goreti. Kdo je zažgal, se ne ve. Stara reva je plamenom komaj ušla. Nihče ni vedel za neznačni požar v globoki dolinici, nihče ni prišel nesrečnim »celjskim meščanom« na pomoč in zgorela je hišica do tal. K sreči je bila primerno zavarovana in si bo stara Tona postavila nov domek.

■ **Streljaška družina** priredi danes popoldne svojim članom in prijateljem na strelišču zabavo zaključne sezijske streljanja na prostem. Sestanek posetijo delegati ljubljanske strelske družine. Pripeljejo se z novomeškimi strelskimi odborniki iz Kostanjevice, kjer ima tamošnja strelska družina dopoldne veliko svoje slavje.

Poljčane

■ **Tatvina kolesa.** Železniški uradnik Oton Z. je prišel te dni ob svoje kolo. Hoteč se odpeljati po službi domov v Poljčane, je nemalo začuden ugotovil, da mu je kolo med časom, ko se je on nahajal v pisarni, izginilo. Kolo je spredaj rdeče prepleksano. Svarimo ljudi pred morebitnim nakupom.

Ljutomer

■ **Nov notar.** Notarsko pisarno dr. Stojana, ki je odšel v Celje kot substitut za pok. notarjem Drukarjem, je prevzel g. Gregor Saštel.

■ **Izprememba posesti.** Vinograd grofa Lamberg v Gresovčaku, občina Slamnjak, je kupil tukajšnji trgovec g. Al. Krainz za 500.000 Din. Posestvo meri kakih 30 ha.

■ **Koncert.** Glasbeno društvo je nastopilo v nedeljo dne 27. pr. m. z večimi točkami društvene orkestra, s solospeli in soli za čelo. Kavarniški lokal hotel Zavratnik je bil nabito poln. Posebno so ugajale pesmi g. Doberška, ki jih je zapel tri lepo in s toplim občutkom, ter skladbe, ki jih je zaigral g. Jamšek na čelo. Na klavirju je spremljal g. Ivo Seršen. Za lep uspeh ima največji zaslug dirigent g. Zacherl. O komponistih programa in njih delih je govoril pred koncertom g. Karbaš.

■ **Namestitev.** Za voj. referenta pri sreskem načelstvu je imenovan g. Crehovnik, ki je zamenil g. Komornika, premeščenega v Travniki.

Št. Jurij ob južni železnici

■ **Prostovoljno gasilno društvo v Slivnici** priredi danes ob 3. popoldne vinskog trgategv s plesom v prostorih gosp. I. Krajca.

■ **Smrtna kosa.** - V sredo 30. septembra je umrla v javni bolnici v Celju 74letna brezposelna kuharica Koželj Rozalija, doma iz Podgrada pri Sv. Juriju ob juž. železnici.

■ **Premestitev.** Na Kalobje je iz Mastjancev premeščen učitelj Karol Čepregi.

■ **Upokojitev.** Okoliški pismonoša tukajšnje pošte g. Krajnc Anton je upokojen.

Meinl-ove
znane kavne mešanice
najboljše od
najboljšega
Julio Meinl
uvoz kave
ustanovljeno 1862

Jubilej g. Miloša Roša

Hrastnik, 4. oktobra.

Danes praznuje 50-letnico rojstva učitelj in posestnik v Hrastniku g. Miloš Roš. Tako se je pridružil k njegovim letošnjim jubilejem še ta — tretji. Letos slavi namreč tri jubileje: 30-letnico mature, 25-letnico službovanja v Hrastniku in 50-letnico rojstva.

Rošovo delo v javnosti je bilo v zadnjih desetletjih naravnost ogromno. Zraven tega se je izkazal tudi kot šolnik in vzgojitelj. Ni ga naprednega društva v Hrastniku in okolici, da bi g. Roš ne bil med njegovimi ustanovitelji, idejnimi očeti ali podporniki. Kot javen delavec, ki more z mirno vestjo pokazati na plodove svojega dela, uživa spoštovanje in uglednost vseh, ki objektivno motre njegov trud, poštenost in delavnost. Z njegovim prihodom v Hrastnik se je pričela tu prav za prav nova doba, doba narodnega prebujanja.

Vedno je bil Jugoslovan v srcu. Zato se je znašel med svetovno viro kmalu preko fronte in se je vrnil iz ujetništva v osvobodeno domovino. Posebno poglavje je njegovo društveno delovanje. Tako vestnega društvenega tajnika, kakor je g. Roš, ne najdeš zlepa. Da je Sokol z dušo in telesom, ni treba posebej podarjati. Saj je Sokolov starešina!

Njegovih jubilejev se radujeta z vsemi njegovimi številnimi prijatelji in znanci soproga gospa Lila in hčerka Nevenka. Mi mu od srca čestitamo tudi kot našemu vestnemu dopisniku za Hrastnik. Jubilantovi dopisi pri nas in drugod so pa zopet posebno poglavje iz njegovega plodnega dela za vzgojo in blagor našega ljudstva. Še mnogo let!

Hrastnik

■ **Nepotrebno razburjanje.** V sredo zvečer so bili nenadoma klicani gasilci s parnimi sire-nami in rogovi k ognju v Kovk. Izkazalo se je pa, da ni gorela hiša delavca Vodeba, kakor je bilo videti, pač pa so požigali grmovje tik za hišo. Bilo je precej nepotrebne razburjenja.

Kranj

■ **Kino Talija** predvaja v nedeljo, dne 4. oktobra 100% nemški zvočni film Pariška ljubav (Komm zu mir zum Rendezvous) vesela pustolovina. V gl. vlogah Aleksa Engstrom, Walter Szöke Szakal, krasni šlagerji. V oktobru nadalje predstave točno ob 4., 6. in 1/9 uri v petkih in sobotah ob 1/9 uri.

Slovenske Konjice

■ **Obrtniško zborovanje.** Zveza obrtnih društev Dravske banovine v Celju priredi v nedeljo 11. t. m. ob 10 v dvorani Narodnega doma v Konjicah »Splošno obrtniško zborovanje«. Na dnevnem redu so predavanja o obrtniški organizaciji, obrtniškem kreditu; ustanovitev Obrtnega društva v Konjicah, ustanovitev cenzurnega odbora i. dr. Obrtniki, udeležite se tega zborovanja polnoštevilno.

Koroški rojaki in prijatelji Koroške!

O priliki svoje 3. redne letne skupščine v Celju priredila Klub koroških Slovencev v Ljubljani in njegov celjski pododbor tole:

1. Sobota 10. oktobra t. l. ob 20. uri: »Koroški večer« v dvorani hotela Evropa v Celju, z nagovorom predsednika celjskega pododborja in predavanjem prečast. g. dr. Janka Arneja. Deklamacije, pevske in godbene točke. — 2. Nedelja 1. oktobra ob 9. uri: V mestni župni cerkvi v Celju maša za umrle slovenske koroške voditelje in borce za našo Koroško, z verskim govorom. Daruje preč. g. dr. Janko Arnej. — 3. Nedelja 11. oktobra ob 10. uri: 3. redna letna skupščina Kluba koroških Slovencev in dvorani hotela Evropa v Celju, po že objavljenem dnevnem redu. — Polovična vožnja za udeležence iz Dravske banovine dovoljena! Udeleženci kupijo cele karte do Celja. Te karte veljajo s potrdilom kluba, da so se udeležili skupščine, za brezplačen povratek. Zato udeleženci svojih kart, ko prispejo v Celje, ne smejo oddati na postaji, ampak hraniti za povratek. Vozna olajšava velja za dobo od 9. do 12. oktobra 1931. Na svidenje v Celju! — Klub koroških Slovencev v Ljubljani, s pododbori v Mariboru, Celju in na Jesenicah.

Nesreča v Trbovljah

Vozaču je voziček zmečkal roko

Trbovlje, 3. oktobra. Predsinočnim okrog 9. ure se je vozač Čerin Ivan na Pleskoprog v novem savskem janskem polju težko ponesrečil. Zaposlen je bil s tremi svojimi tovariši-kudarji kot pripeljač pri železniški tovorni roki. Vozna olajšava velja za dobo od 9. do 12. oktobra 1931. Na svidenje v Celju! — Klub koroških Slovencev v Ljubljani, s pododbori v Mariboru, Celju in na Jesenicah.

Otvoritev

naznanilo!

Tovarna Jos. Reich,

Ljubljana, naznanja da je otvorila

novi sprejemališče

v TRBOVLJAH, Loke št. 19

(Terezija) v hiši g. A. Cerarja, sodavčarja,

ter se v ljubeznivo priporoča za kemično

snaženje, barvanje in plisiranje oblik.

Pranje in svetlokanje srajc, ovratnikov,

zapestnic i. t. d. 2201

Trbovlje

Prisrčna hvala! V počastitev spomina rajnega očeta g. Bučarjeve in matere g. Torija je zbralo tukajšnje učiteljske družbe šole na Vodah medsebojni znesek 175 Din, katerega je poklonilo tukajšnji podružnici Ciril-Metodove družbe. Naj bi plemeniti darovalci našli še mnogo posnemalcev.

Litija

Stavbeno gibanje. Litija raste in se renovira. Kljub gosp. krizi, ki nas tlači na vseh straneh. G. Brezan je v Gradu dozdal svojo enonadstropno vilo. — Ga. Brezanova je renovirala svojo vilo »Sava«, od zunaj in znotraj in postavila novo lično ograjo. — Kakor čujemo, bo renovirala tudi svojo hišo ga. Oblakova, lastnica poslopja, ki leži tik ob cerkvi.

Kostanj je obrodil letos neverjetno dobro. Kmetje ga prodajajo po 2—4 Din kg.

Sava še ni premrzla. Kljub temu, da je že oktober tu, opazimo še tu pa tam kakega poznega kopalca.

Bučka

Otvoritev gasilnega doma. Danes bo otvorilo Prostoletno gasilno društvo na Bučki svoj dom. Po tej slavnosti bo v dvorani gasilnega doma ljudska veselica.

»Jugoslovan« ima pri nas čedalje več čitalcev. To pa zato, ker je najcenejši dnevnik v Dravski banovini in edini, ki prinaša razglase vseh uradov. Iz našega kraja dobite v njem vedno najnovejša vesti.

Posledice brezbrzičnosti. A. Z. se je peljala iz St. Jerneja proti domu; v bližini vasi Dobrove pri Skocijanu je dohitela posestnika Antona B. Kljub mnogostevilnim signalom z zvonom se imenovani ni umaknil s ceste. V zadnjem trenutku je pa vendar skočil proti sredini ceste; na nesrečo je tudi kolesarska zavila v isto stran, nakar sta oba padla na tla. Posestnik A. B. si je desno roko izvil, kolesarska pa si je pri padcu obrabila kožo na kolenu in rokah in trpi škodo na kolesu, ki se je precej poškodovalo, in tudi na raztrgani obleki.

Zagorje

Osebnost. Prvega oktobra nas je zapustil priljubljeni železniški uradnik g. Maks Čošč, ki je odšel v Bileče, da odsluži kadrski rok. Prav tako je odšel na odsluženje kadrskega roka v Maribor g. Joško Laneger, stavbenik pri stavbi zadrugi. Obema kliče: na svidenje!

Sokolska tombola. Danes popoldne ob 14. uri bo na letnem telovadišču za Sokolskim domom tombola! Nova maša. Danes dopoldne bo imel v zagorski farni cerkvi novo mašo g. Slavko Snoj. Takšne svečanosti že dolgo nismo imeli, zato je tem bolj pomembna in privlačna. Gosp. novomašnik, ki bo ob 10. uri prvič opravil svetlo daritev, iskreno čestitamo!

Skrlatinka. V izolirnico so pripeljali zadnje dni več otrok, ki imajo to opasno bolezen. Mnogo pa je sumljivih obolenj, zato je potrebno kar največ pazljivosti. Obstaja bojazen, da se bodo razne nalezljive otroške bolezni silno razširile.

Čakalnica na kamniški postaji

Prošnja železniški upravi.

Kamnik, 3. oktobra.

Čakalnica III. razreda kamniška postaja pravzaprav nima. Prostor, ki si lasti ta naslov, nima z njo ničesar skupnega razen napisa nad vrati. Prenehal je biti čakalnica pred par leti, ko so modernizirali kamniško postajo z uvedbo peronske zapore. Takrat so v dotedanjo čakalnico III. razreda, v kateri je tudi blagajniško okence, napravili vhod s ceste, dočim je bil popreje dohod vanjo s perona. Pri današnjem velikem osebnem prometu se ti v njej nudi pogostokrat tale slika:

Od blagajniškega okenca, ki je 2 metra oddaljen od vrat, stoje vse do vrat potniki, da se komaj pririjejo v sobo. Kakor hitro pa odpreš vrata, se večina potnikov prime za glavo, da se obrani prepriha. Na nasprotni strani so namreč odprta vrata, kjer odhajajo potniki na peron in kjer je bil nekadašnji vhod v takratno čakalnico III. razreda. Ta prostor se sedaj na noben način ne more imenovati čakalnica, ker je le prehodni prostor, nekaka veža.

Poleg tega prostora pa je čakalnica II. razreda, v kateri že par let ni bil noben potnik, kajti vhod vanjo je dopuščeno samo s perona, ko pa si enkrat na peronu, greš rajši v vagon. Pri vsem pomanjkanju prostora je torej ta čakalnica že več let neizrabljena, čeprav je jako udobna, ker ima poleg klopi še mizo s stoli in nima nobenega avtomata. Ta čakalnica (velika je 5x5 metrov) se pozimi celo zastonjuri, ker ima s prvo sobo skupno peč.

Ali ni torej škoda, da ostane pri splošnem pomanjkanju prostora ta čakalnica neizrabljena. Železniška uprava bi zelo ustregla vsem potnikom, ako bi jim napravila to čakalnico na katerikoli način dostopno. S tem bi odpadlo marsikatero nepotrebno zabavljanje radi prepriha itd. Vprašanja ne bo težko rešiti, ker bo šlo brez vsakih materialnih izdatkov. Treba bo le nekoliko uvidevnosti in dobre volje. Reši naj se to na ta način, da se napravi skozi čakalnico II. razreda ali vhod v postajno poslopje, ali pa izhod na peron. Ne dvomimo, da bo železniška uprava uvidela nujno potrebo te preureditve.

Ta moment naj bi se upošteval tudi v slučaj, ako bi se hotelo sedaj tudi domžalsko postajo modernizirati z uvedbo postajne zapore, ker je osebni promet v Domžalah že danes večji kot v Kamniku.

Kamnik

Kolesarskim dirkam, ki bi se imele vršiti preteklo nedeljo, vreme ni bilo naklonjeno, zato so se preložile na današnjo nedeljo z istimi pogoji in istim sporedom. Start je popoldne ob pol 2. uri pred Narodno čitalnico na Glavnem trgu.

Teniški turnir se je pričel pretekli teden v Kamniku. Udeležuje se ga 5 gospodov in 6 dam. Igrajo na igrišču v državni smodišnici. Znamni sportnik g. Valter Stuzzi je razpisal za zmagovalce dvoje nagrad.

Kino Kamnik predvaja danes in jutri točno ob pol 8. uri zvečer ljubavno dramo v 6 dejanjih »Divje orhideje«. V glavni vlogi nastopata Greta Garbo in Nils Asther.

Šahovski turnir. Blejski šahovski turnir je brez dvoma zbudil veliko zanimanje za šah po vseh naših krajih in tudi kamniški šahisti so se pričeli gibati. V dneh 4. oktobra do 4. novembra se bo vršil v kavarni Kamniškega doma turnir, takorekoč za prvenstvo Kamnika. Prijavilo se je že 14 kandidatov. Določene so tudi 4 nagrade.

Pričetek gledališke sezone. Kamniški diletanti v Kamniškem domu in v Čitalnici so se že pričeli pripravljati na bližnjo gledališko sezono. Otvorili jo bodo pa diletanti društva »Kamnik« najbrž že v nedeljo 11. t. m. z uspešno Lipahovo komedijo »Glavni dobrotek«, dočim si v Čitalnici še niso na jasnem, katero igrjo bodo izbrali za otvoritev. Najbrž se bodo odločili za Nušičevo komedijo »Navaden človek«.

Izboljšanje ceste Trzin-Kamnik-Gornji grad. Banska uprava je pretekli teden izvršila omejitve na banovinski cesti I reda Trzin-Kamnik-Gornji grad. Cesta se bo razširila s kolikor možnim omiljenjem ovinkov, tako da bo široka 7 metrov. Cesto so lani izmerili, sedaj pa postavljajo tudi že kilometrske kamne. Ceste v kamniškem okraju bodo v par letih najboljše v naši banovini.

Trebnje

Šolstvo v Trebnjem. Ob pričetku šolskega leta je bilo na osnovnih šolah v Trebnjem in Dolnji Nemški vasi vpisanih skupno 526 učencev in učenk. Od teh odpade na osnovno šolo v Trebnjem 313 in na šolo v Dol. Nemški vasi 213 učencev in učenk. Skupno število učiteljskih moči na obeh šolah je 10, in sicer v Trebnjem 6, v Dol. Nemški vasi pa 4 učiteljske moči. Občinski proračun znaša za obe šoli 102.937 dinarjev. Poleg tega je pa določena obdajna nova šola v Račjem selu pri Trebnjem. Občina Trebnje se bo morala pri dolgu 1.800.000 Din ponovno zadolžiti in bodo občinske doklade s prihodnim proračunom zvišane še za 100%.

Živinorejska zadruga. Danes popoldne se vrši na Veliki Loki seja selekcionarne živinorejske zadruge sodnega okraja Trebnje. Vabljeni vsi.

Kmetijske vesti. Žalostna je letošnja jesen. Naši gospodarji obupani gledajo na opustošena polja, ki nam pričajo o silnih stiskah, ki jih bo moral letos prenašati naš kmet. Toča, ki je uničila ves žitni pridelek, je prizadejala hudo rano našemu kmetijstvu. Suša je uničila še ostalo in končno so silni viharji napravili na gospodarstvih poslednjih tako občutno škodo, da se naši gospodarji obračajo na vse strani za izdatne podpore za popravila. Izkupička za poljske prideleke ni, poslednja je treba obnoviti, in ker ni potrebnih gmočnih sredstev, je treba prosjačiti. Močna slana, ki je legla pred dnevi po naših poljih, je vzela zadnji pridelek — ajdo. Pridelkov ni, treba bo kupiti še za lastno prehrano; davke in druge obveznosti je treba plačati, kako žalostna se nam odpira bodočnost, tarnajo prizadeti gospodarji. Pomagati je treba tem nesrečnejem, ki so baš v naši občini številni; zlasti naj bi oblast letošnje elementarne neizgode upoštevala pri znižanju davkov!

Vasovanje je plačal z življenjem

Trebnje, 2. oktobra.

Zopet se je dogodil žalosten dogodek, ki jasno kaže vso pokvarjenost in podivjanost današnjega sveta. Miren, pošten in delaven mladenič, ki je stopil komaj v življenje, je moral vasovanje pri dekletu, ki ga je nameraval poročiti, plačati z življenjem. Tragika je tem očitnejša, ker je dejanje zagrešil družinski oče, ki vendar ni imel nikake koristi nasprotovati poštenemu fantu in dekletu. »Ne iz ljubosumnosti, temveč v naši vasi smo sami gospodarji!« je zavpil nad nesrečnejem, ko mu je zadal smrten udarec in s tem upropastil sebe, družino in bližnjega.

Komaj 20-letni mladenič Tomaž Gole iz Malega Cirnika je šel vasovat k svoji izvoljenki v vas Češjevec. Med potjo, ko se je vračal proti domu, je bil napaden od neznanih fantov. Eden izmed teh ga je močno udaril s kopačko po glavi in mu prizadejal smrtno nevarno rano. Bil je prepeljan v bolnico, kjer je pa po treh tednih trpljenja umrl. Izpovedal je še, da napadalcev sicer ni poznal, vendar pa je povedal ime osumljenca. Po vestnem poizvedovanju orožništva je bi naposled aretiran neki I. N. iz Češnjevca, poroben mož in družinski oče, ki je dejanje skesano tudi priznal. »Nisem ga mislil tako hudok! se strl izjavil! Kaj pomaga sedaj vse kesanje — prepozno je! Storil je zločin nad bližnjim, upropastil sebe in družino!

Škocijan

Volilni imenik. Občina ima po končni ugotovitvi 580 volilnih upravičencev.

Pasja zavora. Dne 26. t. m. se je pri nekem domačem psu iz Radne, občine Boštanj, ki je bil istega dne radi stekline pri Skocijanu oziroma pri Dobruški vasi ustreljen, ugotovila pasja steklina. Zato je odrejena pasja zavora z občine Vel. Dolina, Čatež, Cerklje, Krško, Raka, Studenec, Boštanj, Radeče, Skocijan, Sv. Križ, Kostanjevica in St. Jernej.

Sport

Velike medklubske kolesarske dirke bodo v nedeljo 11. t. m. ob 14:30 na sportnem igrišču ASK Primorja. Tekmovalci bodo najboljše dirkače naših kolesarskih klubov ter se borili na svojih jeklenih konjih v sledečih točkah zanimivega sporeda:

1. Časni krog. 2. Otvoritvena dirka, 5 krogov. 3. Dirka juniorjev, 5 krogov. 4. Dirka ciljev, 12 krogov. 5. Dirka seniorjev od 35. do 45. leta, 3 krogi. 6. Glavna dirka, 10 krogov. 7. Dirka seniorjev od 45. leta naprej, 3 krogi. 8. Dirka za prvenstvo Ljubljane, 10 krogov. 9. Dirka parov po vzoru šestdnevniških dirk, za prehodni pokal, 20 krogov. 10. Dirka pomožnih motorjev, 10 krogov. 11. Stafetna dirka za krasen prehodni pokal, 20 krogov. 12. Tolažilna dirka, 5 krogov.

Vse točke so pospremljene s krasnimi darili in kolajnam. Prehodna pokala sta namenjena klubu, katerega dirkači si ju priborijo dvakrat zaporedoma ali trikrat v presledkih. Nadejati se je torej, da bodo naši kolesarski klubi, glede na pomembnost te sportne prireditve, poslali čim več svojih najboljših dirkačev v kolesarsko borbo. Priprave k dirkam, osebne ali pismene, sprejema g. Fran Brumah; kavarna »Zvezda« vsak dan od 18. do 20. ure. Prijavnina znaša za vse točke Din 20, za posamezne pa Din 10 in se sprejemajo le do 8. t. m. Kasneje proti dvojni prijavnini.

Ker je bila pri nas le ena letošnja tovrstna prireditev, t. j. dne 8. septembra t. l. na igrišču »SK Ilirije«, ne bo odveč, če se k zaključku sezone postavi še eno in najbrž tudi zadnjo pred oči ljubljanske publike, da še enkrat vidi zanimivo kolesarsko tekmovalstvo. V primeru slabega vremena se tekme prenesejo.

Škofja Loka

Zanimiva nogometna tekma bo danes popoldne ob 15. uri na letnem telovadišču Sokola. Proti prvemu moštvu škofjeloškega Sokola igra SK Sokol iz Medvoda, ki stopi to pot prvič na loška tla. Borba bo napeta, ker so poznani Medvodčani kot ostri tekmeči. Igra se ob vsakem vremenu.

Pameten sklep. Glede na težko gospodarsko stanje, ki vlada danes po vsem svetu, je loški Sokol sklenil opustiti v bodoči sezoni vse prireditve, ki bi imele zgolj veselični značaj. Članstvo se hoče pred gmočnimi dajatvami čim največ obvarovati. V nadomestek se bo močno pospešilo kulturno-prosvetno delo. Sklep, ki je vsega odobravanja vreden, toplo pozdravljamo!

Umazano tatvino so zagrešili neznani pobalini na Ljubniku. Nepridipravi so odnesli pečetnik, blazinico in spominsko knjigo iz kasete, vzdane vrhu hriba. Tatvina je že druga enake vrste, kar kaže, da je še dokaj ljudi, ki o smotrih modernega alpinstva nimajo niti pojma.

Osebnost. Predstojnik okrajnega sodišča v Škofji Loki dr. Jakob Prešern se je vrnil z večmesečnega dopusta in je s 1. oktobrom zopet prevzel vodstvo sodišča.

Proč s prahom. Stanovalec Mestnega trga mnogo trpe zaradi oblakov prahu, ki se dvigajo za vsakim motornim vozilom. Splošna želja prebivalcev je, naj bi se Mestni trg škropil kakor poleti, ali pa naj se uredi vožnja z avti, ki čestokrat brez potrebe drve po mestu kot nori.

Sokolstvo

Sokolska predavanja v radiu

Savezni prosvetni odbor je določil program za jesenski cikel sokolskih radio-predavanj. Predavanja se bodo vršila vsak petek od 20. do skoro gotovo oddajali tudi ljubljanska in za 20:30 v beograjskem radiu. Predavanja bosta grebska radio-postaji. Dve predavanji 25. septembra in 2. oktobra sta se že vršili. Prihodnja predavanja bodo:

9. oktobra: brig. general br. Stevan Knežević: Moralna moč Sokolstva.

16. oktobra: prof. br. Miloš Stanojević: Sokolstvo in narodna prosveta.

23. oktobra: br. dr. Rude Bičanić: Pomen telesne vzgoje v življenju modernega človeka.

30. oktobra: br. dr. Makso Kovačić: Prosvetno delo med sokolsko omladino.

6. novembra: br. inž. Kosta Petrović: Dolžnosti in pravice Sokola.

13. novembra: br. dr. Milorad Dragić: Sokolsko pojmovanje naših novih nacionalnih in državnih problemov.

20. novembra: br. dr. Miša Matić: Sokolstvo v bivši Avstro-ogrski monarhiji.

27. novembra: br. Dušan Bogunović: Telesno vezbanje deteta v zvezi s principi sokolske vzgoje.

4. decembra: br. Lujo Lovrić: Sokolstvo kot ideja vzgaja značaj človeka.

Priporočamo vsem bratskim župnim in društvenim prosvetnim odborom, da se pobrigajo za radio-aparate, da bi članstvo in naraščaj mogel v čim večjem številu poslušati ta nadvse zanimiva sokolska predavanja. Kakor v Beogradu, bi se mogla tudi v Ljubljani vršiti taka sokolska predavanja v ljubljanskem radiu, zakar naj bi napravil potrebne korake pri vodstvu ljubljanskega radija župni prosvetni odbor, oz. Sokolska župa Ljubljana.

Oznaniilo.

Naznanjam, da nisem plačnik in odgovoren za nikako prodajo ali nakup bodisi kakršnegakoli blaga brez mojega dovoljenja ali privoljenja in od katerekoli osebe.

IVAN GUZEJ, pos. in župan.
St. Janž pri Dravogradu, dne 1. oktobra 1931.

Gostilna pri »Univerzi«

Židovska steza

naznanja cenj. občinstvu, da je v nanovo preurejeni kuhinji, pod vodstvom ge. Ane Petek, vedno pripravljeno kosilo, zajtrk in večerja v vseh izbirahter po najsolidnejši ceni.

Sprejemajo se abonenti!!

Sprejemajo se abonenti!!

Točijo se tudi vse vrste dalmatinskih in domačih vin.

Špecialitete: Grk in Dingač

Nanovo prispel črni in beli mošt iz lastnih vinogradov.

Za obilen obisk se priporoča

Franko Padovan-Kolega, veletrgovina z vinom
Ljubljana, Dunajska cesta 9

Veliko povečanje zlate podloge pri Narodni banki

Zadnji izkaz Narodne banke z dne 30. septembra prikazuje zelo važne in značajne spremembe. Zlata podloga je naglo narasla, istočasno pa se je razmeroma povečal tudi obtok bankovcev in posojila.

V primeri s stanjem z dne 22. septembra se nam nudi sledeča slika: zlata podloga je skupno narasla za 100 in pol milijona dinarjev in znaša 2.093 milijonov. Zlato v blagajni in v inozemstvu beleži porast 111-25 milijona. Od zakonite stabilizacije je to najvišja podloga, kar jih zaznamuje Narodna banka. To veliko povečanje zlate zaloge je omogočilo znatne spremembe v obtoku bankovcev in v stanju posojil.

Na valutah je opaziti le neznatno povečanje v znesku 193.000 Din. Skupni iznos valut znaša vsega 2.740 milij. Din. Devizna zaloga se je znižala za 19-9 milij. in znaša 433-7 milijona. Devize, ki ne prihajajo v poštev za podlogo,

so se znižale za 4-7 milij. in znašajo skupno 114 milijonov.

Skupna vsota posojil je narasla za 119 milij. Eskont menic se je povečal za 86-7 milij., lombard za 32-2 milij. Skupna posojila znašajo 1.818-9 milij.

Svota obtoka bankovcev in à vista obvez znaša skupno 5.538-4 milij., t. j. za 130-9 milij. več, kakor po stanju z dne 22. sept. Skupno kritje Narodne banke se je povečalo od 36-85% na 37-79%. Samo zlato kritje pa se je povečalo od 28-58% na 29-91%, kar znači 5% več, kakor znaša zakoniti minimum.

V zadnjem času se je večkrat priporočalo Narodni banki, naj si nabavi večjo zalogo zlata v svrhu lažjega finansiranja narodnega gospodarstva. Kakor izgleda, je Narodna banka temu nasvetu sledila in v tem pravcu usmerila svojo finančno politiko.

Važno za davkoplačevalce

Davčna uprava Ljubljana-mesto sporoča:

Dokler se ne izvrši nova odmera zemljarine, zgradarine, pridobnine, rentnine in družbenega davka za tekoče leto 1931., morajo davčni zavezanci plačevati te davke po predpisu iz prejšnjega leta, to je iz leta 1930. Od tega so izvzeti samo oni davčni zavezanci, ki so prijavili prestop davčne dolžnosti (člen 147. zakon o neposrednih davkih).

V smislu člena 148. pravkar omenjenega zakona o neposrednih davkih in njega pravilnika, je dospel 1. oktobra 1931. že v plačilo četrti obrok zgradarine, pridobnine, rentnine, družbenega davka, pavšalnega davka na poslovni promet in vojnice. Vsi ti že v plačilo dospeli četrtletni davki se morajo plačati najkasneje do 15. novembra 1931. Kdor bi do tega dne ne plačal zapadlega, se mu od neplačane vsote zaračunajo 6% zamudne obresti in se izterja neplačani davek z obrestmi vred prisilno.

Zemljarina dospe v plačilo ter se mora plačati v dveh enakih letnih obrokih, najkasneje dne 15. avgusta 1931. in dne 1. novembra 1931., sicer se bodo istotako zaračunale 6% zamudne obresti in se bodo neplačane vsote prisilno izterjale.

Davek novih davčnih zavezancev in davek za nove davčne predmete, ki se bo odmeril med tekočim davčnim letom, dospe v plačilo oni dan, ko se bo davčnim zavezancem pravilno izročil plačilni nalog ali odlok, plačati se pa mora 30 dni po vročitvi plačilnega naloga odnosno odloka, in sicer v onem znesku, ki je po zakonskih rokih že dospel v plačilo.

Splošni 1% davek na poslovni promet onih zavezancev, ki ga plačujejo po knjigi opravljenega prometa, dospe in se mora plačati za III. četrtletje 1931. najkasneje do 30. oktobra 1931.

Obvezanci skupnega davka na poslovni promet, ki so se izjavili, da bodo plačevali ta davek po vplačilih v gotovini in menicah, morajo tudi izvršiti plačilo davka po tarifi najpozneje čez 30 dni po preteku vsakega meseca, oni pa, ki so se izjavili za plačilo davka po napravljenih računih, morajo davek vplačati najpozneje čez 50 dni po preteku vsakega meseca.

Davek na rente, ki se pobira v smislu čl. 71. zakona o neposrednih davkih posredno po dolžniku, se mora plačati v 45 dneh po poteku vsakega poluleta, tedaj za I. polletje do vključnega 14. avgusta 1931.

Uslužbenški davek, kakor tudi davek na samce, ki so ga pobirali službojalcem, in sicer:

1. državne in samoupravne institucije;
2. družbe, ki polagajo javno računo in ki so vsled tega načelno zavezane družbenemu davku in sicer v obeh teh primerih brez ozira na število zaposlenecv, in
3. ostali delodajalci, če zaposlujejo mesečno povprečno nad 20 zaposlenecv, morajo odpremiti davčni upravi najkasneje do 15. dne po preteku vsakega meseca.

Ostali delodajalci pa plačujejo ta davek potom davčnih znakov na vse zaslužke, in sicer tem, da nalepijo te znamke ob vsakokratnem izplačilu roku v knjižici za uslužbenški davek na zato določenem mestu in znamke uničijo.

Davek na samce pa morajo tudi vsi ostali delodajalci odpremiti davčni upravi brez izjeme v gotovini, in sicer najkasneje do 15. dne po preteku vsakega meseca.

Vinski pridelek

Ponovno smo že opozarjali, da je nakup in promet grozdja prav tako svoboden, kakor nakup in promet kateregakoli drugega sadja. Grozdje lahko sam izprešiš. Tako dobiš vinski mošt, odnosno pozneje vino, ki je za lastno domačo porabo zasebnika (ne pa vinskega obrtnika!) oproščen prijave pri finančni kontroli in plačanja trošarine.

Ako tak zasebnik nima svoje preše, oziroma priprav za obdelavo grozdja, sme kupljeno grozdje tudi pri prodajalcu prešati. Ker pa mora biti vinski mošt na transportu k rit s transportnim dokumentom, si mora kupec grozdja priskrbeti za transport mošta iz vinograda na dom pri oddelku finančne kontrole spremnico ali popratnico, na kateri naj bo navedeno, da

je mošt naprešan iz kupljenega grozdja za domačo porabo. Po vpletanju mošta na domu se mora popratnica oddati oddelku finančne kontrole, ki vzame prejem mošta iz kupljenega grozdja na znanje, ne predpiše pa aiti državnih, niti banovinskih in tudi ne občinskih trošarin. Tak vinski mošt je torej za privatnika prost vseh treh trošarin, tudi tedaj, ko postane po 20. novembru vino.

To širokogrudno tolmačenje imamo iz zanesljivega vira na merodajnem mestu in smatramo za svojo dolžnost, da ga sporočimo javnosti. Druge liste prosimo za objavo omenjene olajšave v interesu dobre stvari in upamo, da bo i finančna direkcija izdala nujna zadevna navodila za javnost in svoje podrejene organe.

Kot nekaj primer za praktično izvedbo nakupa grozdja v gorenjem smislu navajamo: Potrebujemo 300 l mošta. Ker je treba za 100 l mošta kakih 140 kg grozdja, moramo kupiti 3X140 kg, to je 420 kg grozdja po 2 Din, kar zneso 840 Din. K temu pridejo še stroški za obdelavo in prešanje grozdja v lastni reži, recimo 60 Din. Tako znašajo skupni stroški za končni produkt, za 300 l, 900 Din. Z drugimi besedami: 1 l mošta nam pride na 3 Din.

Naj še opozorimo vinogradnike, ki imajo vinograde v kaki drugi občini, torej izven obče svojega bivališča, da si lahko povzročijo mošta svojega pridelka domov najpozneje do 20. novembra, kolikor hočejo. Potem jim ni treba prositi dovoljenja itd. Za prevoz mošta pa si naj tudi priskrbe spremnico ali popratnico pri pristojnem oddelku finančne kontrole, kakor smo zgoraj povedali.

Končno pozivamo vinogradnike v njihovem lastnem interesu, da naj še nadalje prav pridno in vztrajno zalagajo domače trge z žlahtnim grozdom po zmerni ceni, da se kosar in grozdja vzdrži vsaj na dosedanj višini ali se po možnosti še poveča!

Andrej Žnavec

Gospodarske vesti

× Svetovna gospodarska konferenca. Francoski ministrski predsednik Laval odpotuje 16. t. m. v Ameriko. Ameriški gospodarski krogi napovedujejo, da bo Laval sprožil vprašanje svetovne gospodarske konference, ki naj bi imela namen proučiti vsa pereča vprašanja svetovnega gospodarstva. Konferenca naj bi se vršila v istem času, kakor bo zasedala razorožitevna konferenca. Ameriški politični krogi nadalje trdijo, da bo Hoover predlagal Lavalu znižanje vojnih dolgov na polovico, ako Francija, Anglija in Nemčija znižajo oborožitvene stroške za eno četrtino.

× Nadaljnje omejitve deviznega prometa v Nemčiji in Grčiji. Dotok deviz v Nemško državno banko se je v zadnjem tednu ponovno znižal, zato je vlada poostрила devizne odredbe in odredila, da je nakup tujih deviz brez posebnega dovoljenja dovoljen le do višine 200 mark, mesto dosedanjih 2000 mark. — Grška vlada je radi poslednjih dogodkov na mednarodnem finančnem trgu sklenila, da ima pravico nakupovanja deviz samo grška Narodna banka in njene podružnice. Vsak nakup s strani interesentov mora dovoliti Narodna banka v Atenah.

× Tudi Amerika krmi francosko Narodno banko. 1. oktobra je dospelo v Pariz 6210 kg zlata za račun francoske Narodne banke. Zlato je odposlala Ameriška zvezna banka. Iz New Yorka poročajo istočasno, da je bilo odposlanih za Francijo nadaljnjih 5-73 milij. dolarjev. Do vključnega 25. septembra je dosegla zlata zaloga francoske Narodne banke rekordno število 59-35 milijard frankov.

× Angleški funt se dviga. Radi nameravane konverzije angleških državnih dolgov v znesku 2 milijard funtov v novo 5% posojilo, pri čemur se bo prihranilo mnogo izdatkov, je na izkontinentalnih in ameriških borzah dosegel angleški funt znaten podvig.

× Izredni predlog. V zagrebškem »Morgenblatu« razpravlja neznani avtor o potrebnem poživljenju gospodarstva v posameznih državah in predlaga, naj bi se v to svrhu povečal obtok bankovcev v posameznih državah za 50%. Pri tem se poskuša dokazati, da bi tak način povečanja obtoka bankovcev ne pomenil inflacije, ker bi razmerja, bolje pariteta ostala neizpremenjena. V nadaljnjem se zatrjuje, da bi se s tem ne dvignile cene proizvodov, ker je

teh dovolj na razpolago. Tudi teauriranje denarja bi se spremenilo v plodonosne naložbe v bančna podjetja. Emisijske banke bi imele dovolj sredstev na razpolago za kreditiranje narodnega gospodarstva.

× Mednarodna veljava? »Neue Zürcher Zeitung« poroča, da se bo 12. t. m. sestala v Ženevi posebna mednarodna komisija, ki bo med drugim obravnavala tudi vprašanje mednarodne veljave. Ta meddržavna veljava naj bi slovela na zlati podlagi, veljave vseh držav bi se sorazmerno prilagodile tej novi veljavi. Trenutno izgleda ta stvar precej utopično, vendar se je tudi Briand že svoječasno pri svoji pan-evropski uniji ukvarjal tudi z vprašanjem mednarodne veljave.

× Poročilo banovinske trsnice in drevesnice v Pekrah p. Limbuš. Pri poskusnem določevanju sladkorja in kisline posameznih sort grozdja v pekarskem vinarskem okolišu je bilo dne 1. oktobra ugotovljeno: Tramine 21% sladkorja, 10-5% kisline. Renski rizling 19% sladkorja, 12% kisline. Rulandec 19% slad., 9-3% kisl. Silvine 21% slad., 10-5% kisl. Beli burgundec 21-5% slad., 10-3% kisl. Modri burgundec 21-5% slad., 11-5% kisl. Sauvignon 21-5% slad., 12-5% kisl. Laški rizling 19% slad., 10% kisl. Neuburgovec 21-5% slad., 9-4% kisl. Zlahtnina 17-5% slad., 7-2% kisl. Šipon 17-5% sladkorja, 13-5% kisline. Oranževka 21% slad., 8-5% kisl. Kavščina 16% slad., 11-5% kisl. Zg. rud. Veltline 19% slad., 11-7% kisline. Povprečna pridobitev v drugi polovici septembra znaša: 3-5% sladkorja ter za 0-5% zmanjšano kislino. Zgoraj navedena ugotovitev, kakor nastop krasnega vremena, katero naj traja še vsaj 14 dni, dajejo kljub točasn — precejšnji kislini — upanje pri dovolj pozni trgatvi tudi na kvalitativno zadovoljiv pridelek.

Dobave

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 1. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 20.000 kg ovsu, 40.000 kg sena, 50 komadov sir-kovih metel, 2-50 kg aluminijeve bronze in 50 kg barve.

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 2. oktobra t. l. ponudbe glede dobave delov koles; do 8. oktobra t. l. pa glede dobave raznih aparatov, klingerit-plošč, 50 kg grafita, 250 kg podložnih plošč, 200 komadov podkev, 390 komadov žarnic in 130 komadov ognjenih cevi.

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 5. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 10.000 kg karbida.

Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 5. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 20 komadov ognjenih aparatov; do 7. oktobra t. l. pa glede dobave skretniških ključavnic. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dne 6. oktobra t. l. se bo vršila pri provijant-skem odseku ekonomskega oddelka ministrstva vojske in mornarice v Beogradu licitacija glede dobave 80.000 vreč iz jute; dne 8. oktobra t. l. pa glede dobave 60.000 vreč iz jute. (Oglašta sta na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem odseku.)

Borzna poročila

dne 3. oktobra 1931.

Jugoslovanske devizne in efektne borze danes niso poslovale. Na ljubljanskem tržišču so se danes imenovala sledeče notacije:

Amsterdam 2262-78—2269-62, Bruselj 782-64 do 785, Curih 1098-45—1101-75, London 219-02 do 226-52, Newyork 5596-51—5613-51, Pariz 221-12—221-78, Praga 165-86—166-36, Trst 283-02 do 289-02.

Curih, 3. oktobra, Pariz 20-13, London 20, Newyork 511, Bruselj 71-25, Milan 26-15, Madrid 45-75, Amsterdam 205, Berlin 119-25, Sofija 3-70, Praga 15-10, Varšava 57, Budimpešta 90-025, Bukarešta 3-05, Beograd danes ni notiral.

Žitna tržišča

Novi Sad, 3. oktobra, Pšenica: ne notira. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: 41 vag. Tendence: neizpremenjena.

Pisarniško sobo

v drugem nadstropju v Gledališki ul. št. 8, odda takoj Pokojniški zavod za nemeščence v Ljubljani. 2218

Odda se

dosmrtno stanovanje upokojencu ali upokojenki.

Naslov v upravi.

Stanovanje

petsočno z vsem konfortom v centru mesta se odda s 1. novembrom v najem. Naslov v upravi lista. 2224

Naznanilo preselitve

Cenj. občinstvu vljudno naznanjam, da sem svoje krojaško podjetje preselil na Poljansko cesto št. 79, ter se nadalje priporočam

Kajnc Ivan, krojaški mojster

Otvorili smo novo moderno kavarno

„Viadukt“ na Smartinski cesti

Kranj v zastavah

Spomini

Takole ob nedeljah zapustim za nekaj časa svoje zatišje na Lāborah in grem čez Savo v Kranj. Zdi se mi, kakor bi šel na božjo pot. Preteklo nedeljo — na praznik sv. Roka, ki ga časte v cerkvi na Pungrtu v Kranju — proti enajsti uri dopoldne sem se, revmatičen kakor sem, počasi dvigal po Roženvenškem klancu navkreber v mesto. Ljudje so ravno hiteli iz cerkve od slovesne maše za kralja ob 10-letnici njegove vlade. Vse mesto je bilo praznično razpoloženo, z vseh hiš in hišic so plapolale narodne zastave in zastavice. Veste kaj! Kranj je vedno čeden in fleten, a če stopim na Glavni trg, kadar je kakor danes ves v svatovskih zastavah, me objame neko nepopisno mehko čustvo, pritaženo mi zaigra skrita solza in očesu od ganjenja in iz srca se mi izvirje vzdih: »Ti ljubo moje mesto, kjer sem prebil svojo mladost in pustil življenja svojega možka moč. Bog Te čuvaj in ohrani.«

Da, te zastave v Kranju! Danes veljajo v počaščenje ljubemu našemu kralju in očetu. Bodi Bog z njim in z usodo očetnjave naše, katere blagor je vladarju prav tako pri srcu kakor nam, zvestim podanikom njegovim.

Pri pogledu na te zastave se mi zbujajo spomini na vse one, ki so od davnih do najnovejših dni pripravljali v upanju, pričakovanju in samozatajevanju gradivo za stavbo mlade naše kraljevine. Tudi pred vami, domoljubni borci, ki ste mnogi morali v smrt za svoj ideal, za združenje Jugoslovancev, se klanjajo danes zastave in blagoslovljajo vaš spomin in nosijo pozdrave tja do daljnih grobov vaših in te zastave proroško šušče: »Bratje, pride skoro dan, ko bo vaše tudi to, kar danes ni, pa bi moralo biti!«

Kranj v zastavah! Gledal sem ga vsega okrašenega 16. sept. 1900., ko sem kot suplent prišel v to mesto. Prav tisti dan je mesto slavilo 100-letnico rojstva Prešernovega in s spominsko ploščo zaznamovalo za vedno ono hišo, v kateri se je veliki Prešeren poročil z zadnjo ljubco — z belo smrtjo. Gledal sem Kranj v zastavah 1. 1910., ko smo začetkom julija slavili 50-letnico naše budne »Naprej zastave slave«. V svatovski okrašenem Kranju sem v juliju 1913 doživel 50-letnico, dne 2. sept. 1923 pa 60-letnico starodavne in zaslužne Čitalnice naše. To so bili dnevi navdušenja, dnevi narodnega ponosa, a tudi dnevi, ko smo se skupaj vsedli stari znanci in prijatelji in se v neprisljitem krogu veselili uspehov dela svojega, že takoj tudi snovali načrte za prosvetno stremljenje v bodočnosti. Ne vem, ali so taki dnevi danes še mogoči.

Pa kam sem zašel v svojih spominih. Nad glavo se zibljajo in gibljejo v avgustovem vetru zastave in pozdravljajo kralja in z njim vse, ki so kaj dobrega storili za očetnjavo, pozdravljajo žive in mrtve.

Zivel kralj! Zivel vsi pošteni domoljubi, v vek živele lepa naša očetnjava, porojena v trpljenju, samozatajevanju in požrtvovalnosti. Labore, na sv. Roka dan 1931.

Maks Pirnat.

Vesela trgatev grozdja!

Danes ob 16. uri popoldne bo trgatev grozdja vesela, ker grozdje dozoreva, bo tudi zabav dekle veselo, ko vince sladko teklo bo vmes, in tudi prašiček na ražnju pečen bode zares.

Godba na meh, veselje in smeh!

Vabi vljudno

Ema Sfiligoj

gostilna »KMET«, Gosposvetska cesta.

„Slavija“

Jugoslovanska zavarovalna banka v Ljubljani

Gospoka ulica 12, telefon štev. 2176, 2276.

Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek, Novi Sad in Split

Claude Anet:

Arijana

Roman ruske deklice.

»Uvidevam, da se moram opravičiti, ker sem te toliko časa zase imel. Toda ne bom dalje oviral teka tvojih uspehov. Pojutrišnjem se odpeljem v Petrograd. Tam ostanem teden dni. Mislim, da ti bo v tem času mogoče izbrati med tvojimi petecnimi prijatelji devetega ljubčka, ki nastopi pred desetimi.«

Pritisnil je na zvonec, kateremu sta se med govorom približala.

»Čemu zvoniš?«

»Tako boš videla.«

Vstopil je natak.

»Pripravite posteljo tu na divanu.«

Arijana je izginila v spalnico. Uro pozneje je šel on skozi njo v kopalnico. Arijana je ležala v postelji z obličjem proti steni. Ko se je vrnil in hotel iti v salon, ga je poklicala:

»Konstantin...«

Okrenila je k njemu svoje revno, majhno, s solzami namočeno obličje in iztegnila roke:

»Odpusti. Ne bi bila smela tako govoriti. Sama ne vem, kaj me je k temu naganjalo. Nisem mogla več...«

Približal se ji je.

»Kako bi ti mogel biti hud? Mnogo si mi dala.

59

Nikoli ne bom tega pozabil. Sam sem v dvomu: Kdo ima prav, ti ali jaz? — Bila sva srečna skupaj... zdaj pa je vsega konec... Zbogom, dekletce.«

Vzel jo je v naročje in jo pobožno poljubil na čelo. Oklenila se ga je okrog ramen, ga poljubljala in zašepetala:

»Ostani.«

Še enkrat jo je poljubil in se odtrgal.

»Ne, ne, odpusti. Ne morem.« — In odšel je.

XXI.

Naslednjega jutra sta se zbudila trudna in pobita kakor po težki bolezni. Arijana je bila bleda in molčeča. Brezšumno je hodila po sobah. Pravkar se je česala, ko je hotel Konstantin oditi. Imel je že roko na kljuki.

»Ali mi ne rečeš zbogom?«

Stopil je k njej in pritisnil zamišljeno svoje ustne na njeno čelo.

»Ali boš doma opoldne?«

»Ne, imam delo.«

»Kaj pa zvečer?«

»Povabljen sem...«

»To je izključeno. Na naš zadnji večer...«

Zaman je skušala skriti solze, ki so ji tekle iz oči.

»Dobro,« je rekel ravnodušno, »kje hočeš, da večerjava?«

»Tu. Danes sem pregrda. Spravi si me v jok. Sicer sem...«

Odšel je.

Popoldne je zagledal Ariano Nikolajevno na Maršalskem mostu v družbi nekega medicinarja. Prevzel ga je bolesten občutek, ki ga ni mogel potlačiti: »Moj naslednik,« je pomislil. Natančno si ga je ogledal. Mlad, gladko obrat, plavalas dečko nepravilnih potez, toda z razumno glavo. Govoril je z vnemo. »Osem dni se bo držal,« si je dejal Konstantin. Arijana je bila lepa; lica so ji zardela od mraza, oči so se ji lesketale, prirojeno ji neprisiljeno držanje je izdajalo nebrzdano življensko silo. Ni videla Konstantina, ki je nepremično obstal in gledal za njo. Ko je par izginil v gneči, se je sunkoma okrenil in zamrmral: »Dalje.«

Popoldne je bil na neki seji in do večera ni imel prostega trenutka. Vendar pa si je ukradel čas, da je poklical Natašo k telefonu. Govoril je nekaj časa z njo, ji naznanil svoje potovanje v Petrograd in skorajšnjo vrnitev.

»O priliki moje vrnitve pripravite slovesno pojedino, tisti večer morava svečanostno obhajati. Ob bregovih Neve bom veliko na vas mislil. Ne pozabite name.«

Zvečer se je vračal peš domov v hotel. Bil je zelo truden in se je bal zadnjih ur z Ariano. Zopet ga je čakal boj, dasi je bil tako truden in so bile njegove moči izčrpane. Odprl je vrata svojega stanovanja z občutkom krotilca zverin, vstopajočega v kletko mlade, neukročene tigrice, ki ga trepetaje pričakuje.

Nekaj učenjaških

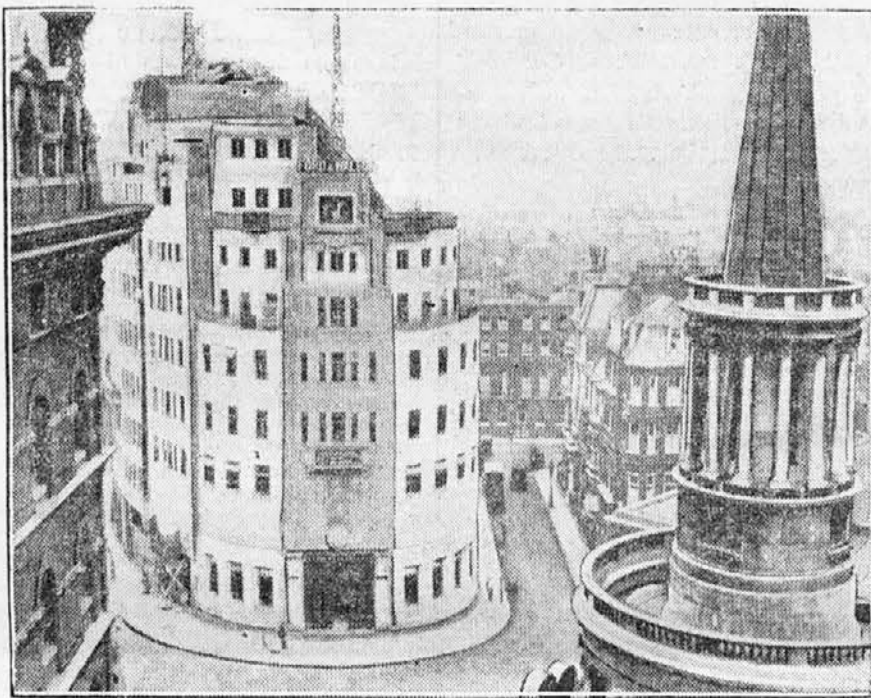
Veliki in znameniti možje bi stali visoko nad nami v hladnih višavah in nam tudi človeško ne bi bili nič blizu, če ne bi imeli te ali one človeške napake ali slabosti, ki nam jih približava in nam jih dela še ljubše in milejše kakor bi nam bili morebiti dragi, če bi bili tudi oni »navadni« ljudje. Ravno veliki možje pa zagreše včasih kakšno takšno, kakor je navaden zemljan ne bi nikoli zagrešil.

Znameniti angleški naravoslovec Newton, čegar ime bo živelo, dokler bo znanost igrala še kakšno vlogo v življenju, je živel jako skromno in priprosto v podeželski hišici blizu Londona. Za družbo ni maral, ker je bil vedno ves zatopljen v svoja premišljevanja, pač pa je jako rad imel svojo mačko. Da bi mogla žival neovirano hoditi iz hiše in v hišo, je dal vrata izpodrezati toliko, da se je mačka lahko plazila skozi odprtino noter ali pa ven. Nekega dne pa je Newton opazil, da prepeljava mačka za seboj dva mladiča. Newton je takoj na vratih izpodrejal še dve luknji, za vsakega mladiča po eno, da bi mogla tudi ta dva neovirano hoditi noter ali pa ven. Ko so pa Newtonovi znanci opazili na vratih tri luknje, so se mu smejali in so mu rekli, da je bilo pač nepotrežno izpodrezavati še dve luknji, ker mladiča lazita lahko iz hiše ali v hišo skozi ravno tisto luknjo, kakor starka. Newton se je nekoliko zamislil, potem pa je odgovoril: »Lej no, na to pa res nisem mislil!«

Nam gre na smeh, če beremo ta dogodek iz življenja tega znamenitega učenjaka, pred katerim se je priklonil celo kralj, ko ga je na ulici srečal. Čudno pa to ni. Mi, navadni vsakdanji ljudje pazimo le na vsakdanje malenkosti in smo za te zelo občutljivi; učenjak pa je zatopljen samo v svoje probleme in malenkosti niti ne opazi. Tako si prav lahko razlagamo učenjaško raztresenost in nepazljivost.

O berlinskem naravoslovcu E. F. Augustu pripovedujejo, da je hotel nekoč določiti čas, ki ga potrebuje kamen, da pade na dno globokega vodnjaka. Spustil pa je v vodnjak namesto kamna svojo drago precizijsko uro, kamen pa je obdržal v roki. Drugokrat pa je hotel meriti hlapenje vode v Berlinu. V ta namen je postavil na streho svoje hiše skledico vode in hodil vsak dan gledat, koliko vode manjka. Manjkalo jo je neverjetno mnogo. Mož si tega pojma ni znal razložiti, dokler ga niso opozorili njegovi prijatelji, da hodijo nastavljeno vodo pit — berlinske kavke!

Učeni zdravnik Koch, ki je odkril bacila jete, je prav dostikrat iskal svoja očala povsod, samo ne na svojem nosu, kjer jih je navadno imel. V poštni predal pa je večkrat vrgel svojo listnico, namesto pisma. Neki angleški zdrav-

Nova radio-palača v Londonu.

nik pa je skočil iz drvečega vlaka sredi vožnje. Ubil se na srečo ni; pozneje pa je pripovedoval, da se mu je zdelo, da je doma in da je le hotel iti iz ene sobe v drugo.

Veliki modree Schoppenhauer se je vedno prepiral s svojo gospodinjjo zaradi računov za perilo, filozof Kant pa 5 let ni šel iz svoje hiše, ker ga je neki njegov prijatelj pustil nekoč četrto ure čakati.

Mož, ki je hotel plačati državni dolg svoje domovine

Mož, ki bi hotel plačati ves državni dolg svoje države, je gotovo redek pojem. Pred 100 leti pa je res živel tak mož in sicer v Mehiki. Pisal se je Pedro Alvarado. Amerikanski državni dolg takrat res ni bil tako velik, kakor so današnji dolgov raznih držav, toda 60 milijonov nemških zlatih*mark je bilo tudi v tedanjih časih dovolj denarja. Pedro Alvarado, ki je hotel ta dolg poravnati, je bil v svoji mladosti priprost rudar, ki je kopal rudo za visoko mezdo do dveh mark na dan. To je trajalo tako dolgo, dakler ni postal lastnik rudnika Polmilla. Ta rudnik pa mu je kasneje donasal na leto po 40 milijonov mark dobička. Tisto ozemlje, kjer se nahaja današnji rudnik, je hotel že Pedrov oče vzeti od države v najem za 160 mark na leto, seveda s pravico, da sme tam iskati ru-

do. Dovoljenje pa je dobil šele po dolgih bojih. Ko pa je država enkrat pristala na njegovo ponudbo, sta kopala oče in sin dolgo brez uspeha. Oče je že umiral, toda sinu je še na smrtni postelji naročil, naj z delom ne preneha. Sin je svojega očeta res ubogal in s svojo vztrajnostjo je res dobil nekaj denarja na posodo, da je mogel nadaljevati svoje delo. Tri leta je še trajalo trpljenje in skrb, potem pa se je vse nepričakovano obrnilo na bolje: zadeli so namreč na bogato žilo zlate in srebrne rude, ki je Pedru omogočila, da je plačal v 40 dneh svoj dolg v znesku 720.000 mark, in še je v banko lahko naložil nad 800.000 mark. Zila je nesla Pedru kmalu že po 60.000 mark dohodkov na dan, dohodki pa so še vedno rastle. Ko so pa odkrili v rudniku zopet novo, še ogatejšo žilo zlata, je Pedro ponudil vladi, da plača ves državni dolg. Vlada pa njegove ponudbe ni sprejela, češ da zahteva ugled države in njenega kredita, da sama plača, kar se je zadržala.

Voda v kristalih

V rudninah se nahaja sicer malokdaj kakšna kapljica vode, ampak zgodi se pa tudi to. V opalih se nahajajo silno drobne kapljice vode. Nedavno pa so našli v nekem svinčenem rudniku v Zedinjenih državah velik kristal, ki ima v svoji sredini votlino. V to votlino bi lahko natočili eno dvajsetinko litra vode. V votlini se res tudi nahaja neka tekočina, bržkone voda, a ta voda mora biti v kristalu zaprta po mnenju učenjakov že najmanj 1 milijon let. Kristal je kupila akademija znanosti v Filadelfiji.

Tomaz Alva Edison

Na sliki vidimo Edisona kot osemletnega dečka; takrat je prodajal časopise po ulicah.

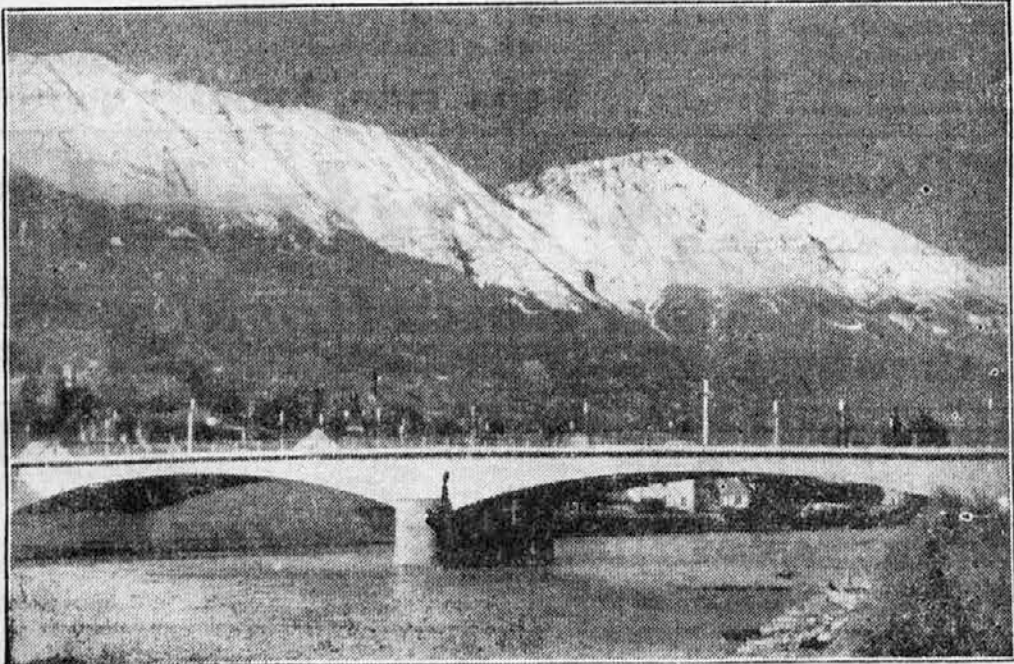
Pekel v ameriških kaznilnicah za mladino

V ameriški javnosti se v najnovejšem času od dne do dne množe pritožbe o strašnih razmerah, ki vladajo v ameriških kaznilnicah za mladino. Število zločinov v Ameriki stalno raste, tako da oblasti že ne vedo več, kam naj zločince spravljajo. Z jetniki pa ravna v jetnišnicah silno surovo, zdravstvene razmere v jetnišnicah so pa kar grozne. Zato zahteva vsa javnost vedno odločnejše korenito reformo razmer v kaznilnicah.

Posebno hudo pa je v ameriških kaznilnicah za mladino. V kaznilnice prihajajo že otroci, ki so dopolnili komaj svoje 12. leto. Na povelje predsednika Hooverja je posebna komisija preiskovala, kaj se vse dogaja v kaznilnicah za mladino in kako ravna tam z jetniki. O uspehih preiskave je komisija izdala posebno poročilo, vsebina tega poročila pa je zelo podobna najbolj krvavi povesti. Otroke pretepajo, da je groza in jih mučijo na vse mogoče načine. Otroci morajo stradati, polivajo jih nalašč z mrzlo vodo, ob kruhu in vodi jih zapirajo v temne celice. Bolniški oddelki na kaznilnicah so vedno prenapolnjeni, bolnike pa zavijajo v umazane cape. Na neki kaznilnici morajo otroci, ki so le količjak pregrešili zoper hišni red, prebiti v temnih celicah tudi po 10 dni, spat pa morajo tam na golih tleh. V drugih kaznilnicah imajo tla, ki jih sploh ni mogoče več čistiti, ker so že vsa trhla; če taka tla snažijo, prodira voda skozi pod v klet, kjer se sčaja na živila, ki jih hranijo v kletih. V drugi polovici lanskega leta so pa obsodili nad 2200 otrok, da so morali prestajati svoje »domače kazni« v takih mokrih kletih. Zaprtih pa je največ otrok, ki so stari od 12—16 let.

Slikar: »Vi, gospod, oprostite — vi ste mojo sliko „solčni zahod“ narobe obesili na ogled!«
Trgovec: »Nič hudega to — bomo pa dali sliki napis „solčni vzhod“.«

Nov most v Inomostu

Pogled na okoliške gore kaže, kako zgodaj je v Alpah nastopila zima.

Razstava Božidarja Jakca: „Amerika“

Božidar Jakac je znan popotnik. Njegov nemirni duh ga je gural, kakor le malokateri drugi slovenski slikar, daleč v širni svet, da bi si tam pridobil novih impulzov, novih vtisov za svoje delo. Vsem je znana že njegova razstava slik iz Afrike, zdaj pa je razstavil čez 200 del, z redkimi izjemami same paste, v katerih je ujel najmlajši kontinent sveta: Ameriko.

Pred kratkim desetletjem je bila Amerika za nas, posebno pa za naše podeželsko prebivalstvo, obljubljeni deželni Koromandija, kjer si lahko vsakdo prisluži bogastvo, da se potem vrne v domovino in zaživi novo, boljše življenje. Kmalu po svetovni vojni pa so se oglasili prvi glasovi, spočetka bolj rahlo, pozneje pa vedno močnejše, da je nastopila v tej obljubljeni deželi težka gospodarska kriza, ki je vrgla polno ljudi brezusmilno na cesto v najstrašnejšo bedo. Razni evropski pisatelji in publicisti (n. pr. E. E. Kisch), Hollitscher, grof Kayserling) pa tudi ameriški pisatelji (n. pr. oba Sinclairi, Dreyser) so nam pokazali z neizprosno odkritostjo vse rane tega visokociviliziranega in do kraja mehaniziranega sveta, ki nima za človeka ne pravice, ne srca in ne duše. Čuli smo mnogo tudi o strašnih parijah tamkajšnjega življenja: Črncih in Indijancih.

O vsem tem nam je govoril ob priliki otvoritve svoje razstave tudi Jakac, ki je končal svoje predavanje s hvalnico naši rodni slovenski zemlji, kateri hoče zdaj, ko je spoznal do dna mrzlo tujino, posvetiti vse svoje moči.

Jakac je na svojem dvetletnem potovanju prepotoval Ameriko od vzhoda od zahoda. Tako je tudi uredil katalog svoje razstave, malo nenačrtno sicer, po raznih krajih, ki jih je prepotoval, ter tako poudaril nekako folklorističen in nepopolnogeografski značaj razstavljenih del. Na popotniško-geografski seznam razstavljene države si slede v naslednjem redu: Tja grede — New York — Cleveland — Niagara — Washington D. C. — Pittsburgh Pa. — Gallowstone Nat. Park — Portland Oregon — San Francisco California — Monterey California — Hollywood — Južna California — Grand Canyon Arizona — Nazaj grede; potem pa še Risa, Portretne risbe, Grafika in za kontrast Domači motivi, da bi bolje občutil razliko med tujino in domovino. V osredje razstave pa je postavil avtoportret v olju, ki je odličen v tehniki, spominjajoč malo stare mojstre, vendar pa Jakcu malce premalo podoben. Zdi se, da sta ga tudi tu bolj zanimala pozicija in pa barvni problemi kot notranji izraz. (Opozorjam pa na roke, ki so pri vseh Jakcjevih portretih tako psihološko zanimive). Poleg tega pa sta obiskovalcem na razpolago še dva albuma fotografij slik, predvsem portretov, ki so ostale v Ameriki. V barvno in motivno malce romantično eksotičnost njegove razstave, ki je okrašena z raznimi indijanskimi deli ljudske umetnosti, pa se mešajo zvoki gramofonskih plošč z zamorskimi in indijanskimi pesmimi, ki nam odkrivajo novo, nam do zdaj popolnoma neznan svet, iz katerega diha globoka in zatrta človečnost.

V podrobno označeno razstavljeno del se ne bomo spuščali, ugotoviti pa hočemo nekaj splošnoveljavnih dejstev, ki nam označujejo tako Jakcovo sedanje delo, kakor tudi njegovo umetniško osebnost. Že ob priliki njegove »Afriške razstave« smo imeli priliko ugotoviti, da ni Jakac v tujini ničesar pridobil in še celo raje izgubil na svoji neposrednosti in globini, ki je bila tako značilna za njegova zgodnja dela, kjer mu nista bila glavno zanimivost motivi in barvni problemi predmeta, temveč njegova notranjost, njegova duša. Zato je dihal iz njegovih pokrajin res naša zemlja, zato so nas ogrele in nam postale ljubje. Njegove slike s polja pa pogrešajo prav tega, ki je bistvo umetnosti in ki naj podaja življenje in svet v njegovi notranjosti, ne pa njegovo zunanjo podobo. Tega smo pogrešali pri »Afriki« in pogrešamo tudi pri »Ameriki«. Kljub virtuozni tehniki, ki mu omogoča v pastelu najjačše slikarske efekte, kljub sijajni risbi in kljub njegovemu izrednemu čutu za perspektivo (n. pr. št. 7. Čolnčki v Patrasu) nas oslavlja njegove slike hladne. Sicer občudujemo vso to mnogolikost, ki jo je zajel slikar od divjih canyonov, gejerjev, eksotičnih pokrajin in Hollywoodskih lepotic pa do orjaških mostov, fantastičnih velemestnih zgradb — nebotičnikov in industrijskih naprav, vendar ne dobimo tistega vtisa, ki ga je napravilo na

nas njegovo predavanje, kjer je označil ves ta svet kot brez duše in brez srca. Preveč je v njegovih slikah zunanosti, vse preveč gole romantično pobarbane barvitosti, da ne vidimo potem nikjer pravega notranjega obraza sveta pred našimi očmi. Popolnoma pravilno je povedal Jakac v svojem predavanju, da je potoval spočetka širom Amerike kot naiven popotnik, ki je sprejemal vase nekritično brezštevilo in za našega človeka nenavadne vtise, dokler ni spoznal, da se za vsem tem skrivata brezmejni hlad in brezsrčnost. Takrat je bil moral že odpotovati v domovino.

Prepričani smo, da se bo Jakac v domovini kmalu znašel in nadaljeval svoje delo tam, kjer ga je pred svojimi potovanji prekinil, in nam vedno znova odkrival lepote naše zemlje, njeno bolest in veselje, kjer bosta dihal iz del notranjost predmeta in umetniška duša. Zelimu mu, da bi dosegla njegova sedanja razstava popoln materialni uspeh in tako omogočila umetniku svobodno delovanje, ki ga bo vodilo do novih umetniških uspehov.

H koncertu Karla Rupla

Jutri nastopi v Unionu v veliki koncertni dvorani najboljši slovenski violinist Karlo Rupel, ki nas je že ponovno prepričal o svojih umetniških kvalitetah, zlasti pa o svojem izbranim okusu pri sestavi sporedov. Mnogi umetniki, zlasti violinisti, prav radi pokažejo svoje virtuozne vrline, pri tem pa pozabljajo, da je v Ljubljani mnogo ljudi, ki jih zanimajo tudi skladbe programa. Nekatere celo bolj, kot izvajanje samo. Rupel ima na vseh svojih sporedih pretežno muzikalno globoko skladbo, ki poleg tehničnih zahtev stavi na izvajajočega umetnika še večje interpretacijske zahteve. Tokrat sta glavni točki sporeda Bachov koncert v a-molu in Tartinijeva sonata, znana pod imenom vražji trilek. Opazil sem, da Rupel zelo rad izvaja Bacha. Vprašal sem ga, kako to. Pravi, da mu je Bach prvi odkril profesor Šlajsa že na ljubljanskem konservatoriju. Ljubzen do Bachovih skladb se je pri Ruplu v Parizu še stopnjevala. Hodil je iz opere v opero, v opereto, tonfilm — naposled se je znašel v koncertni dvorani, ker vidi najbolj čisto umetnost v absolutni glasbi, ki ne pretirava sentimenta, ampak gradi na temelju trdnih forme. In tukaj je Bach vzoren. Poleg tega pa je pisal Bach tudi za instrument tako, da prihaja res vsak ton do polne veljave. Tartinijeva sonata pa ima poleg idealne forme in globoke koncepcije za nastopajočega umetnika še to prednost, da je izredno težka. Vrhunec tehnike zahteva Kreisljerjeva kadenca, ki jo izvaja danes v tej sonati vsi pomembni violinisti. Poleg domače novosti ima Rupel na sporedu še Debussyja, Ravela, Dalcrozeja, Wieniawskega in Tartini-Kreisljerjeve varijacije na Corelljevem temo. Poslušal sem skušnjo za koncert, ki me je prepričala, da bo nastop obeh umetnikov (pri klavirju je Lipovšek) res prvovrsten umetniški dogodek. — Slavko Ostere.

Iz srbohrvatske književnosti

Upravnik beogradskega gledališča Milan Predić je bil koncem lanske sezone od strani urednika novosadskega »Letopisa Matice srpske« g. Todorja Manojlovića, ki je leto prej še aktivno delal v beogradskega gledališča in ki je tudi na dramskem polju dosegel lep uspeh, ostro napaden in njegova pozicija radi tega v srbohrvaški javnosti deloma omajana. Morda je tudi to delen vzrok, da je beogradskega gledališča z novo sezono sorazmerno aktivno in proti pričakovanju živo zaživelo. Posebej opera, ki je lani več ko živovarila, bo v novi sezoni najskrbnejše negovana. V programu ima celo vrsto domačih in tujih premijer. Tudi drama je repertoarsko dobro založena. Slovenska dramska književnost je zastopana z Golarjevo »Vdovo Rošinko«. Lahko rečem, da je že skrajni čas, da se tudi prestolno gledališče enkrat zave svoje dolžnosti napram slovenskim dramskim delom. Ljubljansko in mariborsko gledališče je v sedanjih sezonah

zelo dobro nakazalo pot v to smer. Od domačih premijer bodo najbolj zanimale v drami Mladenovičev »Strah od vernosti«, Nušićeva »Miss Dolara«, v operi pa Golovčeva »Morana«, ki je lani v inozemstvu žela ogromne uspehe. Posebej moram omeniti napredek beogradskega balmeta v novi sezoni, ki je čisto prenovljen in ki je pod vodstvom ge. Kirsanova že dal eno zelo uspešno premijero.

Znani beogradskega arhitekt dr. M. Borisavljević je objavil zelo zanimivo knjigo, kakršnih na našem knjižnem trgu skoraj nismo vajeni. Izdal je namreč tehnično izbrano sestavljeno zbirko svojih arhitektonskih načrtov, jih opremil s tehničnim uvodom in pod naslovom »Arhitektonski problemi« dal široki publiki. To je na vsak način zelo iznajdljiva rešitev popularizacije med širšim občinstvom tako malo znane in spoštovane arhitekture. Delo je založil znani Geza Kohn. Knjiga je razdeljena v sedem predelkov z odgovarjajočimi naslovi: Monumentalna arhitektura, nadgrobna arhitektura, cerkvena arhitektura, dekorativna, javna, privatna in industrijska arhitektura. Dr. Borisavljević je eden najagilnejših beogradskega arhitektov in po svojem teoretičnem delu, po študijah in člankih, bolj znan v tujini kot doma. Je sotrudenik znanih evropskih strokovnih revij: »La Construction Moderne«, »L'Architecture«, »Le Maître d'Ouvrre«. V samostojnih knjigah so izšle študije: »Perspective linéaire réduite à un seul principe« (Paris 1926.), »La Science de l'harmonie architecturale« (Paris 1925.), »Prolégomènes à une esthétique scientifique de l'architecture« (Paris 1923.), v tisku pa ima »Essai sur la nature du phénomène esthétique« in pripravila delo »Esthétique de l'architecture«, ko bo izšlo v Parizu. Sodeloval je tudi pri »Bulletin de l'Amicale de l'Ecole Spéciale d'Architecture« in »Bulletin du Cénacle Lyrique«. V srbsčini je izšla pomembna študija »Perspektiva« (1928. zasebno) in nekaj člankov o reviji »Misaoc«. Lani je g. dr. Borisavljević v Beogradu izdal mesečnik z naslovom »Neimar«, ki je bil predvsem posvečen arhitektonskim vprašanjem.

Članica beogradskega gledališča, znana igralka Desu Dugalić je letošnje poletje porabila za potovanje po Orijentu. Obšla je Palestino, Sirijo in Egipt. Svoje vtise je zelo topla podala v posebni knjigi, ki je pred nekaj dnevi izšla v Beogradu.

Novo, XXXIV. kolo popularne »Srpske književne zadruge« izide v kratkem in bo obsegalo naslednja pomembna dela: »Pripovetke« Stevana Sremca (uredila Uroš Džonić in D. Bogosavljević), »Misli« znanega originalnega srbskega filozofa Bože Kneževića ki so bile v ponatisu že krvavo potrebne, »Pesmi« St. Beševića, Senoimo prozo »Čuvaj se senjske ruke« (uredil in predgovor napisal A. Barac), eseje briljantnega stilista Slobodana Jovanovića z naslovom »Iz naše istorije i književnosti«, ki bodo zanimivost zase, prevod Goethejevega »Egmonta« (prevel V. Živojinović, predgovor napisal dr. Miloš Trivunac) in 3. knjigo obširnega dela Milutina D. Lazarevića »Naši ratovi za oslobodenje i ujedinijenje«.

Mih. S. Petrović, ki se že dolgo peča z raziskavanjem naše današnje prestolnice, je zopet izdal pomembno delo na 157 straneh z naslovom »Kako je postao Beograd«. Knjiga je napisana preprosto, vendar v marsičem osvetli prve začetke velemesta na izlivu Save v Donavo. Časovno sega do l. 441., ko so Huni vdrli čez Donavo. Knjiga je sodobno opremljena in stane 30 Din.

V Sarajevu je izšla v zasebni knjigi študija fra Otona Knezovića o fra Grgi Martiću, katerega petindvajsetletnico smrti smo lani proslavljali.

Slikar Marino Tartaglia, ki je v zadnjih letih žel polno uspehov ia posameznih razstavah, je imenovan za profesorja zagrebške umetniške šole in se je že preselil v Zagreb. Doslej je pripadal beogradskega umetniškega klubu »Oblike«.

Morski vrag

eden najlepših romanov svetovno znanega ameriškega pisatelja Jacka Londona. Se dobi za nizko ceno Din 20.—, vezan izvod Din 30.—. Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana

Agonija Beograda

Pred kratkim je v Beogradu v založbi »grupe živih branilaca Beograda iz 1914. i 1915. godine« izšla obsežna, okusno opremljena in bogato ilustrirana knjiga Agonija Beograda u svetskom ratu. Knjiga je svojevrsno delo v naši narodno-zgodovinski književnosti: napisali so jo skoraj sami očitvidci in udeleženci slavnih bojev za Beograd v letih 1914. in 1915. in tako so vsi njeni številni, izčrpní prispevki sami dragoceni dokumenti, s katerimi se bodo mogli naši zgodopisci še dragoceno koristiti, ki pa so vsi od prvega do zadnjega pisani tako neposredno in tako živo, da bo knjiga lahko prav lepo čtivo za vsakogar, ki ima kaj smisla in interesa za našo najnovejšo zgodovino. In kdo ne bi imel interesa za žive, resnične like iz dni, ki so bili med najtežjimi, zato pa tudi med največjimi naše mlade zgodovine!

Knjiga je razdeljena v več delov. Uvodom sledita osrednja dela — tragedija, agonija sama: Leto 1914. in leto 1915. Zbirko prispevkov zaključujejo feljtoni, skice in pa seznam častnikov, podčastnikov, kaplarjev in prostih vojakov, ki so padli pri obrambi prestolice. Med pisci knjige so imena kakor: general Stefanović, ki je bil leta 1914. vojni minister Srbije, pokojni general M. Živković, tedaj komandant obrambe Beograda itd. Kot eden izmed Slovencev, ki so se udeležili teh velikih bojev, je tudi kapetan Djordje Roš iz znane in ugledne narodne familije v Hrastniku, zdaj norveški konzul v Beogradu, prispeval članek Na Dunavskom keju septembra 1915. god., iz katerega bomo o prvi priliki prinesli nekaj zanimivih odlomkov. Knjiga obsega blizu 600 strani, med tekstom je brežštevila zanimivih fotografij. Cisti dobiček knjige je namenjen za podporo svojem padlim braniteljem Beograda. Ne moremo je dovolj priporočiti čitačemu občinstvu — vsaj vsaka boljša knjižnica bi si jo morala omisliti.

Gledališče

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama

Začetek ob 20. uri zvečer

Nedelja, 4. oktobra: Takšna je prava, veseligr, premijera Izven.

Ponedeljek, 5. oktobra: zaprto.

Torek, 6. oktobra: Kralj na Betajnovi Red D.

Sreda, 7. oktobra: Dogodek v mestu Gogi Red E.

Takšna je prava. Opozorjamo na četrto dramsko premijero letošnje sezone, ki bo v nedeljo dne 4. t. m. ob 20. uri v dramskem gledališču. V režiji prof. Šesta se vprizori Hirschfeldova veseligr »Takšna je prava«. Zasedba: ge. Nablocka, Medvedova, gna Kukčeva ter gg. Gradšč, Zeleznik in Plut in gna Slavčeva. Režija in zasedba jamčijo v vsakem pogledu za popoln uspeh veseligr, ki je repertoarna igra vseh zunanjih gledališču. — Gdč. Kukčeva, ta naša najmlajša igralka, ki je izšla iz Škrbinškove šole, bo po nekaterih vidnejših vlogah, v katerih je že z uspehom nastopila v drami in opereti (kuharček v Gollevi Princiska in pastirček, grofica Liza v Grofici Mariel), tokrat z vlogo Hele v središču igre. Premijera se bo vršila pri običajnih cenah izven abonmaja.

Prvi simfonični koncert letošnje sezone bo definitivno v ponedeljek dne 12. t. m. v veliki univniški dvorani. Priredi ga uprava Narodnega gledališča s svojim opernim orkestrom in pod vodstvom dirigenta g. Lucijana-Marie Škrjanca. V orkestru so poleg članov opernega orkestra, še člani orkestralnega društva Glasbene Matice in gojenci državnega konservatorija. Na programu pa so skladbe: Bach: Druga simfonija, Lajovic: Caprice, Škrjanc: Lirična overtura in Čajkovski: Klavirski koncert, katerega izvaja s spremljevanjem orkestra priznani koncertni pianist Ivan Noč. Program je v resnici lep, dobro nastudiran in upravičeno pričakujemo velik umetniški uspeh. Predprodaja vstopnic od ponedeljka dalje v Matičini knjigarni.

Švicarske šole

Znano je, da ima Švica zelo dober šolski sistem. Koristno je, da ga spoznamo in primerjamo z našim. Kot vsaka civilizirana država ima seveda tudi Švica tri stopnje šol: osnovne, srednje in visoke. Toda kljub temu je švicarsko šolstvo razdeljeno še nekoliko drugače. Preden namreč pride dijak na univerzo, gre skozi tri šole, in te so sledeče:

1. Osnovne šole

Naši osnovni ali narodni šoli odgovarja v Švici prva šola (Ecole Primaire, Primarschule), ki ima osem razredov. Brez ozira na to, da li hoče učenec prestopiti pozneje na srednjo šolo ali ne, mora obiskovati osnovno šolo najmanj šest let. Zanimivo je, da se učenci šole po sedem, večina celo šole po osmem letu odloči, da gre na srednjo šolo. Ta skupni pouk učencev vseh slojev naroda tekom sedem ali osem prvih šolskih let ima nekaj zdravega v sebi. V drugih državah, in to tudi pri nas, pa se mladina loči že po četrtem letu in tako nastane zgodnji silno jaki abutek razlike med starejšimi in mlajšimi ali bolje rečeno med učenci različnih šol, in ta občutek spremlja ljudi skozi vse življenje. Prednost dolgega pohajanja v osnovno šolo pa obstoji tudi v tem, da je po sedmih ali osmih šolskih letih mladina že tako razvita, da se more s popolno točnostjo odločiti, ali naj nadalje študira v srednji šoli, ali pa gre drugam, med tem ko pri nas, po štirih letih osnovne šole, dobimo v prvi razred srednjih šol veliko množino učencev, ki vanjo ne spadajo in samo radi tega, ker ne vedo, kam bi se dejali, stopijo v srednjo šolo, a tu po eno ali večletnih poskusih žalostno končajo in izstopijo. V nadlego so sebi, učiteljem in součencem.

Ako učenec v Švici ne misli oditi na srednjo šolo, mora ostati osem let v osnovni šoli.

2. Srednje šole

Švicarska srednja šola (Ecole secondaire, Sekundarschule) je neke vrste realka. Vsako večje švicarsko mesto ima svojo srednjo šolo. Večkrat se dve ali tri večje podeželske občine združijo v »šolsko občino«, z namenom, da si ustanovijo skupno srednjo šolo. Prednost obstoji med drugim v tem, da otrokom tako ni treba študirati v drugih mestih v srednji šoli, temveč ostanejo doma pri starših do svoje zrelosti. S tem si starši prihranijo denar za vzdrževanje otrok izven doma, a jih imajo razen tega vedno pod svojim nadzorstvom. Te medobčinske srednje šole so tako nameščene, da otroci nimajo več kot pol ure, ali v najslabšem slučaju eno uro do šole.

Pripomniti je treba, da ta švicarska srednja šola ne odgovarja popolnoma temu, kar mi razumemo pod tem imenom, ima namreč samo tri razrede. Vsak razred se deli na dva oddelka, namreč na matematično-prirodoslovni in na jezikovno-zgodovinski. Seveda se poučuje tudi realije, državoznanstvo, enostavno knjigovodstvo in nauk o gospodarstvu.

Brez ozira na to, da li je učenec prišel iz šestega, sedmega ali osmega razreda osnovne šole, mora obiskovati toliko časa srednjo šolo, da ima vsega skupaj najmanj osem šolskih let. Velika večina učencev ostane v srednji šoli do konca in ima tako, ko jo zapusti, devet do deset šolskih let.

Pretežna večina švicarskega naroda je končala srednjo šolo in to daje temu narodu visoko povprečno zrelost. Skoraj vsak švicarski obrtnik kakor tudi kmet je bil dijak srednje šole. Ko so to končali, so potem še dobili strokovno

izobrazbo v obrtni, trgovski ali kakšni drugi specialni šoli, preden so se posvetili svojemu poklicu. Tako dobivata oba največja prometna sistema, pošta in železnica, v Švici svoje ljudi iz praktičnega življenja, med tem ko prihajajo pri nas s srednješolsko maturo, nezreli za posel, v katerem so najbolj potrebne praktične izkušnje.

Po švicarski statistiki stane eden učenec srednje šole kanton ali občino na leto 500 švicarskih frankov ali 5500 dinarjev. Ni mi znana naša statistika, koliko stane en srednješolec našo državo na leto, ali v primeri z Nemčijo je švicarsko šolstvo po ceni, kajti nemško državo stane en srednješolec tisoč mark ali 13.500 dinarjev letno, torej še enkrat toliko, kakor v Švici, in vendar ne moremo nikakor reči, da se je švicarski srednješolec manj učil ali pa da je manj pripravljen na življenjski boj kot nemški.

Ta sistem srednje šole v Švici ima pa še eno prednost. Dijak se namreč šele v poslednjem šolskem letu lahko odloči, ali ostane pri »srednji zrelosti« (po naše bi rekli, da se zadovolji z malo maturo), ki mu jo daje srednja šola, ali pa gre dalje na kantonsko šolo, ki traja tri leta in se konča z veliko maturo (Abiturium).

3. Kantonska šola

Kantonska šola odgovarja našim realnim in humanističnim gimnazijam. Ima pa samo šest razredov. Glavno mesto vsakega švicarskega kantona ima svojo kantonsko šolo. Gimnazij ali realk Švica nima. Njih mesto zavzema kantonska šola. Glavni oddelki kantonske šole je realno-gimnazijski oddelki z matematiko, zgodovino, nemščino, latinščino in dvema živima jezikoma. V tem oddelku se poučujejo dijaki skupno v matematiki, zgodovini in nemščini. Iz

tega oddelka prihajajo zdravniki, pravniki in uredniki listov. Razen tega imamo v isti hiši tudi oddelke za humanistiko. Ako želi eden izmed dijakov študirati staro filologijo, obiskuje grške ali hebrejske ure v onem času, ko se vrši v realno-gimnazijskem oddelku pouk živih jezikov ali matematike.

Potem pa obstoja na vsaki kantonski šoli še tretji oddelki, v katerega hodijo oni dijaki, ki se hočejo pozneje posvetiti tehničnemu študiju. V tem oddelku se poučuje več matematike, a pouk zgodovine in živih jezikov imajo dijaki tega oddelka skupno z onimi prvega oddelka.

Iz vsega tega je razvidno, da ima Švica v tem približno enak sistem trideljenja višjih razredov srednje šole kot je v obratu v zadnjem času v Franciji.

Lahko bi bil kdo mnenja, da kantonski dijak v Švici s šestimi šolskimi leti ne more imeti iste podlage in zrelosti kakor naš srednješolec z osmimi leti, toda temu ni tako. Direktor neke nemške gimnazije mi je dejal, da znajo kantonski švicarski dijaki s svojimi šestimi šolskimi leti ravno toliko latinščine in grščine, kakor nemški abiturienti, ki so hodili devet let v gimnazijo, a matematike in naravoslovja znajo še več. To si je mogoče razlagati na ta način, da pride dijak na kantonsko šolo pozneje, ko je že bolj razvit in pameten, in ko je bilo že z večjo sigurnostjo mogoče ugotoviti, ako ima nagnjenje in nadarjenost za ta študij. Pri nas je to drugače. Dejal sem že zgoraj, da prihaja pri nas mnogo učencev v srednjo šolo, za katere bi bilo bolje, da so ostali v osnovni šoli.

In dokaz, da je švicarski šolski sistem dober? To je Švica sama s svojo idealno administracijo, s svojimi svetovno znanimi inženjerji, politiki, novinarji itd.

Dr. P. B.

Naša žena v higijenski službi

Nedavno smo čitali zanimivo statistiko o tuberkulozi pri nas. Iz podatkov o posameznih poklicih je bilo razvidno žalostno dejstvo, da umre pri nas od te zavrtnate bolezni največ ljudi, ki so zaposleni v zdravstveni službi in da so pri tem najhuje prizadete ženske. Iz tega dejstva je poročevalec sklepal, da so ženske manj odporne in zato manj primerne za te poklice nego moški.

Higijenska služba je ponavadi res zelo naporna, posebno izčrpa nočna služba pri otrokih in težkih bolnikih. Ne vidimo pa nobene možnosti, da bi se iz teh služb izločile ženske. Ne moremo si misliti moške postrežbe v ženskih niti v otroških bolnicah ali v dežjih domovih. In naj bi bila ta služba še tako naporna, opravljale jo bodo slej ko prej ženske.

Dobro in umestno bi pa bilo, da bi se dobro preštudiralo položaj žene v higijenski službi pri nas.

Naša mlada država se z vso pravico postavlja za vzgled v pogledu socialno-higijenskega skrbstva. Število higijenskih zavodov, dispanzerjev, dežjih domov itd. je zrastle pri nas s čudovito naglico. Kar smo videli drugod lepega in koristnega v tem pogledu, smo takoj posneli tudi mi; da, v marsikaterem oziru smo celo prekosili druge, močnejše in finančno trdnije narode. Po vsej pravici se torej lahko ponasamo pred tujci s svojimi socialno-higijenskimi napravami in domovi in ti so, za katere se posebno ženske obiskovalke naše domov: navadno najbolj zanimajo.

Ce bi pa mi hoteli nekoliko natančneje preštudirati to vprašanje, če bi hoteli malo primerjati, kako imajo urejeno drugod in kako pri nas, bi opazili, da nam manjka še mnogo, posebno z ozirom na osebje, ki je zaposleno v higijenski službi. Najboljši dom nam nič ne pomaga, če ni v njem

dobro izurjenega in zdravega osebja. Naše higijenske šole so prvovrstne, osebje, ki se rekrutira iz njih, posebno naša dekleta, so po veliki večini takšna, da smemo biti ponosni na nje.

Opaziti je pa, da higijenska služba pri nas dekleta silno hitro izčrpa. Treba bi bilo, da se čimprej in čim temeljiteje preiščejo vzroki tega neizpodbitnega dejstva. V začetku smo pač imeli silno pomanjkanje strokovno izobraženih moči in dekleta, ki so se posvetila tej službi, so morale, kakor prave pionirke prenesti mnogo napora, ki bo njihovim poznejšim kolegijam prihranjen. V preminogih zavodih se pa še vedno — čestokrat po sili — izkoriščajo moči radi nezadostnih sredstev.

Kje se pa pri nas misli, ko ustanovljamo naše higijenske in slične zavode, na udobnost osebja, na kake družabne prostore, ki bi jim bili v razvedrilo, na sportne prilagoditve itd.? K sreči če je spalnica zračna in solnčna, kopalnica za skupno uporabo in skupna obednica — to je vse. Pa bi malo pogledali, kako je drugod v tem oziru: na Angleškem, na Češkoslovaškem.

Higijenska služba je sila naporna, izčrpa ne le telesno, ampak tudi duševno. Zato je nujno potrebna ne le zadostna hrana in primeren počitek, marveč tudi duševno razvedrilo. Od dobrega in zdravega osebja je odvisen uspeh higijenskih akcij. Ako ne bomo imeli v resnici dobrega osebja, nam vsi naši lepi domovi ne bodo pomagali. Če hočemo imeti dobro osebje, mu pa moramo tudi nekaj nuditi. Higijenska služba ne sme biti samo pribežališče obupank, ki ne morejo dobiti službe drugje, marveč moramo imeti možnost izbire, da dobimo samo osebje, ki se čuti res poklicano za ta težavni posel. Pripravljeni pa moramo biti tudi na žrtve, da si to osebje ohranimo telesno in duševno zdravo.

je morala boriti vse svoje življenje. Vendar si je znala priboriti naklonjenost svojih podanikov ter si izbirati iz njihove srede svoje najboljšje služabnike in ministre. Po smrti njenega soproga so se borili za njeno roko najmočnejši velikaši v deželi, toda ona je cenila prostost nad vse ter se je znala z veliko diplomatsko zmožnostjo in prepričevalnostjo iznebiti celo takih, ki so hoteli uveljaviti svoje želje pri kraljici z oboroženo roko. Tudi pozneje je morala večkrat poseči po orožju. Neki vojskovodja, ki je vsled svojih bojnih uspehov postal popularen in močen, je rovaril proti kraljici ter jo črnil, da je že stara in šibka ter nezmogljiva, da bi še nadalje vladala. Hotel jo je tako prisiliti, da bi se odpovedala prestolu. Sajda je bila pa še vedno dovolj močna, da je obrekovala premagala. Posrečilo se ji je dobiti prijatelje celo med prejšnjimi nasprotniki in tako je vedno zmagovala. Umrla je l. 1138, v starosti 76 let kot mogočna vladarica Jemena ter znala obvarovati prestol svojim sinovom.

Zvočna plošča kot priča

Prvič v zgodovini Avstralije nastopi kot priča v nekem procesu — zvočna plošča. Neka gospa v Caulfieldu (Victoria) je zahtevala od svojega soseda 1000 funtov odškodnine vsled motenja nočnega miru s kričanjem, govorjenjem, življenjem in petjem. Ta nočni šum je pustila iznajdljiva gospa reproducirati z zvočnim filmom in ga bo zdaj ponovila pred sodiščem.

Razgled po ženskem svetu

ANGLEŠKA

Angleško prosvetno ministrstvo je odredilo, da se morajo v posebnih šolah izobraziti učne moči, katerih naloga bo seznanjati gospodinje z vsakovrstnimi tehničnimi pripomočki, katerih namen je poenostavljanje in olajševanje dela v domačem gospodinjstvu.

FINSKA

1. oktober je v zgodovini ženskega gibanja v Finski važen spominski dan: tega dne je letos preteklo 25 let, odkar je bila vpeljana enaka volilna pravica za moške in ženske. Bilo je to l. 1907, in par mesecev kasneje, marca 1908, je bilo finskim ženam — kot prvim med svojimi evropskimi sestrkami — dano, da so volile svoje zastopnike v parlament in so bile same voljene v razmerju 12 in pol odstotkov, t. j. skupno 25 žen, ki so bile poslani v parlament kot narodne zastopnice. Ta zmaga je bila sad neumornega in požrtvovalnega dela ženskih organizacij na prosvetnem in vzgojnem polju, deloma pa tudi posledica razumevanja, ki so ga izkazovali ženskim zahtevam na vodilnih mestih stoječi moške.

ITALIJA

Na željo italijanskega prestolonaslednika je bila imenovana za telesno zdravnico prestolonaslednikove soproge zdravnica dr. Elizabeta Bruni. To imenovanje je vzbudilo veliko zadovoljstvo v ženskih krogih, ker pomeni visoko priznanje mlade kirurginje, ki je srečno izvršila že več težavnih operacij.

TURŠKA

Turške žene so že davno delale na tem, da bi dobile dostop v trgovinsko mornarico. Sedaj se je trgovinsko-mornariška šola v Stambululu odločila, da odpre poseben oddelek za ženske. Prve dijakinje so se že vpisale.

NIZOZEMSKA

Po zadnji izpremembi občinskega prava more biti tudi žena imenovana za občinskega tajnika. V Utrechtu je za začetek nadomestovala dotičnega uradnika za časa njegovih počitnic Mej. Tellegen, hčerka vodilnega amsterdamskega mestnega načelnika.

ROMUNIJA

Kralj je podelil soprogi ministrskega predsednika, Katerini Jorga, red »Meritul cultural« za pomoč, ki jo je gospa nudila svojemu možu pri njegovih znanstvenih delih.

Moda

Kakšna je nova linija?

Ako dobro preštudiramo najzadnje modele velikih pariških tvrdk, opazimo, da se moda sicer trudi dati ženskim oblekam nekoliko tiste ženskosti iz dobrih starih časov, toda to večinoma le v detajlih. Glavna črta je še vedno moška: široke rame, širje nego jih na splošno imajo ženske, toraj jih treba razširiti s krojem obleke; ozek pas, ozki bok, ravna črta krila dolj do roba. Vendar krilo ne sme biti tako ozko, da ovira korak. Največkrat je zlikano v gube, preko celega krila ali samo v spodnjem delu. Na ta način se krilo zdi ozko, je ravno, vendar se gube odpirajo pri hoji.

Kroj obleke in plaščev se je nekoliko ponostavil. Ni več tako zelo razrezanih oblek, kakor smo jih videli lansko leto, kar nas mora le veseliti. Čimbolj je obleka komplicirana v kroju, tem težje se da prenoviti. In kdo dandanes ne dela rad iz starega novo?

Velikih kontrastov v barvah se sedanja sezona izogiba. Tudi toliko vezenin ne vidimo več na oblekah. Najinteresantnejše točke so: rokavi, ovratniki, pasovi; tem posvečajo modni mojstri največjo pažnjo. Rokavi so redkokdaj ravni in enostavni od vrha do roba. Ovratniki so najrazličnejši; prevladujejo pa za enkrat nizke oblike.

Plašči imajo letos čisto obliko »redingote«, so zapeti križem, ali pa tudi ne, mnogi imajo pas. Čestokrat je plašč sestavljen iz blaga in iz krzna z nizko dlako; večinoma je pri teh plaščih život iz kožuhovine. Kožuhovine je sploh mnogo povsod, na kostimih in na oblekah. Vidimo tudi kožuhovinate pasove, robove na klobukih in celo — torbice. — Kratke kožuhovinate jopice, ki so se začele nositi preteklo leto, so tudi letos ravno tako priljubljene.

Prenavljanje oblek

Ako iz kateregakoli vzroka odložimo obleko, navadno ne pride več tako hitro na površje. Imamo pač najboljši namen, da jo enkrat prenovimo, prebarvamo, sploh na katerikoli način uporabimo, pa večkrat ostane pri dobrem namenu in je obleka toliko časa »spravljena«, da jo uničijo molji. Vedno moramo imeti pred očmi, da se moda ne povrne tako hitro; če se tudi čez leta pojavi nekaj sličnega, čisto enako vendar le ni. — Ali menja vzorec, ali je tkanina povsem različna, tako da se stara stvar vedno v nečem razlikuje od nove. Priporočljivo je toraj, da se nobena obleka ne odloži za dolgo, marveč da se čimprej popravi in spremeni, da se lahko nosi zaporedoma, da ne pride preveč iz mode. Raje skušajmo napraviti iz dveh oblek eno ali prenovimo za otroke, le ne preveč stvari spravljati, kar je dandanes, ko nam povsod primanjkuje prostora, naravnost potratna, ki si je ne moremo privoščiti. Včasih se zgodi, da obleko ali bluzo lahko nosimo nespremenjeno dalje, toda to je redka sreča, ker navadno se tudi spreminjamo v životu. Svila se lomi, ako leži predolgo, v volni se rede molji, marsikaj zapade pozabljenju, ako predolgo hranimo. Ako kaj spravimo, je najbolje, da slabe dele takoj odparamo in zavremo. Kar se da količkar oprati, naj se opere, madeži naj se skrbno odstranijo, vsak zmečkan kos naj se zlika. Nikar ne puščajmo v nemar, kar shranimo, da lahko takoj uporabimo, kadar nam je česa treba. Skrbimo za dobra sredstva proti moljem; najboljše sredstvo proti moljem je pa čisto zračenje in iztrepanje ter sploh pogost pregled vseh shranjenih reči. Samo tako bomo lahko

še kaj uporabili od tistega, kar smo shranili; za otroke in za vnuke se pa danes ne hrani nič več.

Gospodinjstvo

Jabolčno pecivo. 1 kg lepih jabolk očisti in zreži na tanke rezine. V eno osminko litra mleka dobro zmešaj žlico ruma, 3 rumenjake, 6 žlic presejane moke in 3 žlice sladkorja. Temu lahko še dodaš malo ostrganega limonovega olupka. Ostale 3 beljake stepi v gost sneg ter jih dodaj nazadnje. V formi za torte ali drugi gladki posodi raztopi malo masla, namaži z njim posodo ter jo potrosi s presejanimi drobtinami. Vlij vanjo polovico testa, nato vlož vsa zrezana jabolka, potresi jih z dvema žlicama sladkorja; na jabolka zlij še ostalo testo, pristavi v vročo peč ter peci kake ¾ ure. Ko je pečeno, stresi iz posode na krožnik, pazi pa, da se ti ne razpade, posuj s sladkorno moko ter serviraj celo ali zrezano. Pecivo je zelo ekonomično in zahteva prav malo časa.

Skofov kruh. Step 10 rumenjakov s toliko sladkorja, kolikor tehtajo jajca, primešaj moko, kolikor tehtajo 7 jajc, in dobro toči. Dodaj ¼ kg sesekljanih orehov in ¼ kg rozin, nazadnje še sneg 10 beljakov. Stresi v namazano formo in speci.

Kako hranimo sadje za zimo. Sade, ki ga hočemo hraniti za zimo, ne smemo tresti z drevesa, marveč ga moramo lepo previdno odtrgati, da ostane popolnoma nepoškodovano. Odtrati moramo za zimo samo lepo, zrelo sadje. Ne smemo trgati še nezrelo sadje, ako ga hočemo dalj časa ohraniti, marveč ga moramo pustiti na drevesu, da popolnoma dozori; ako ga poberejo prerano, nam ovane in nima dobrega okusa. Ako je vlažno vreme, pustimo sadje na drevesu do srede oktobra. Kraj, kjer hranimo sadje, mora biti suh in ako je le mogoče, obrnjen proti severu. Kdor nima prostornih klet ali sob, ki so primerne za spravljjanje sadja, naj zavije vsak sad posebej v tanek, v žganju namočen papir. Tako zavita jabolka ali hruške zložimo lepo v zaboje ali v sode, na vsakovrstno sadja natresemo plasti suhega peska ali žagane.

Zamazane klobuke iz klobučevine čistimo na ta način: zmešamo 5 žlic močnega vinskega kisa, 5 žlic salmijaka in 1½ žlice soli ter pustimo, da se sol raztopi. V to mešanico namočimo volneno krpo ter drgnemo ž njo klobuk, nakar ga odrgnemo še s suho krpo. To ponovimo, dokler ni klobuk popolnoma čist. Klobuk moramo potem obesiti na zrak, da se posuši.

Razno

Kako se uveljavljajo gospodinjске organizacije

V Hanovru ima delavska zbornica poseben urad, ki ima nalogo, da posreduje med delavci in delodajalci v vseh sporih in pritožbah. Tamkajšnja gospodinjška zveza priporoča svojim članom, naj se vedno obrnejo na ta urad pri vseh sporih, ki jih imajo z delavci pri popravah v gospodinjstvu, bodisi radi cen ali radi nepovoljno izvršenega dela. O priliki rokodelskega tedna je državna nemška gospodinjška zveza izjavila, da je današnje delavske krize deloma vzrok v mezdnih politiki. To velja posebno za ključavničarje, kleparje in instalaterje. Cene, ki jih zaračunajo v Nemčiji ti rokodelci, so tako visoke, da znatno obremenjujejo gospodinjstvo, tako da je treba čisto opustiti tudi najnujnejše poprave. V mnogih nemških pokrajinah so delavske zbornice izjavile željo po skupnem delovanju z gospodinjškimi društvi.

Posnemanja vredno

Zveza gospodinjških društev v Eisenachu je vpeljala zelo plodono akcijo. Zbrala je med svojimi mestnimi članicami take, ki so se obvezale darovati tedensko po 1 funt živil v nabiralnice. Zbrale so na ta način 1070 darovalk, ki so držale svojo obljubo ter so nosile 10 tednov po 1, nekatere celo po 2 in 3 funte raznih živil v društveno nabiralnico. Tako so omogočile, da je dobil vsak prosilec po 4 funte tedensko, nekatere številnejše družine tudi več. Skupno je bilo obdarovanih 510 potrebnih družin, ki so bile naznačene deloma od urada za socialno skrbstvo, deloma pa priporočene od raznih ženskih društev.

Jesenska moda

Mladi Jugoslovan

Ivan Matelič:

Dečko

Pisanih vrtov bajne povesti,
Vse te sladkosti, vse te prelesti
duša vesela naj doživi.

Naj ti zapoje pesemce svoje
pomlad in jutro, v zarji oboje,
srce v razkošju naj zakipi.

In ko pogledaš tja čez ravnine,
ko spet ozreš se v mlade spomine,
naj se oko ti vse zaiskri.

Danilo Gorinšek:

Papigi

Soba je bila ozka in temna. Okno je bilo majhno in kdor je pogledal skozenj, je zagledal ogromen in od saj črn zid. Zato ni moglo v sobo sonce in je ob poletnih dnevih kmalu po peti uri popoldne padala vanjo noč... V tej sobi, temačni in neprijazni, je moral stanovati prvošolec Matej. Moral — ker mu revni starši v mestu niso mogli plačevati boljše sobe, — ko se je že prve dni šole jelo temačnosti Matejeve sobe pridruževati še domotožje, se je zjokal. In ves v solzah je planil kvišku, zbasal svojih pet knjig, dvoje srajc in obleko v nahrbtnik in pobegnil iz mesta. Domov, domov, kjer je sonce, kjer valove prostrana žitna polja in kjer pojo svobodne ptice...

Prišedšega domov je oče okaral. Niso pomagale ne materine prošnje, ne njegove solze — vrnil se je moral v mesto. — Ko se je poslavljaj in se je že bližal vratom sobe, mu je hipno zažarelo v oči. Skozi solze, ki so mu še vrele iz oči, je motno zagledal v kletki dve drobni, zeleni papigi. Čisto je že bil pozabil nanji. Ko je še hodil v domačo šolo, se je pogovarjal z njima sleherni jutro, preden je vstal in sleherni večer, preden je zaspal. Prirasli sta mu k srcu, da se ni mogel brez njiju niti več učiti...

Zjasil se mu je obraz in lažje mu je bilo v srcu. Morda je moja soba zato tako temna, tako tuja in neprijazna, je dejal sam pri sebi. Poprosil je starše za papigi in dovolili so mu, da ju vzame s seboj. Ves srečen je prispel v mesto. — Nemalo se je začudila njegova gospodinja, ko se je vračal Matej z dvema drobnima, zelenima pticama. —

Odslej je bila Matejeva soba vsa jasna, solnčna in prijazna, dasi ozka in je bilo okno

majhno, da si skozenj lahko zagledal samo ogromen in sajast zid...

Papigi — samec in samica — sta bili vzor spravnega in srečnega življenja. Nista sicer govorili, aji tudi živalskega jezika nevedčemu ušesu so morali prijati njuni pristržni pogovori. Tičala sta ves dan skupaj; — liki dva goloba sta nosila drug drugemu hrano v kljunček in na večer drug brez drugega ni šel k počitku.

Matej se je sam razveseljeval ob njunem veselju in tako so minili dnevi in tedni tihe sreče in zadovoljstva.

Ali — kot je Matej bil vajen svetlobe in zraka in je bil spočetka nesrečen v temni sobi, — tako sta tudi papigi začeli kmalu povešati glavici. Matej ni vedel, odkod njuna žalost. Prej tako vesel in srečni živalci sta skoro brezgibno prečepeli vse dni in na večer nista hoteli zaspati. — Mateju je bilo, ko da se njegova soba spet čimdalje bolj temni — — — Neznani strah mu je zapiral grlo — — — Papigi kmalu nista hoteli več sprejemati hrane in nekega jutra, ko se je Matej prebudil, je ležala samica — mrtva v kletki.

Samec je čepel kot kamenit kip ob njej in Matej je začutil, da se mu hoče razpočiti srce... Nosil mu je hrane, hotel ga je pitati, vihal mu je vode v kljunček — samec ni odprl kljunčka.

Dva dni pozneje je poginil tudi on — — — Matej se je bridko zjokal, zazdelo se mu je, da je padla globoka noč v sobo, da ni zraka več v njej in da ga hoče zadušiti — — —

V najgloblji bolečini se je domislil, da je moralo biti papigama, ko sta prispeli iz solnčne in zračne sobe semkaj, prav tako, kot sedaj njemu — — —

Ni več vzdržal — — — Odpravil se je spet domov. Vso pot je jokal in ko je stopil v domačo izbo, so mu solze udušile besede. Le »moji papigi« je mogel povedati in starši so razumeli vse.

Marij Skalan:

Pesem o vrabcu

Neke jeseni zgodilo se je,
da sta se skregala vrabčica dva mlada;
samček bi rad bil poletel na jug,
tukaj ostala samička bi rada.

»Kmalu nastala bo zima in mraz
rezal nas v naše bo gole nožice,
rekel je samček, »zato pa na jug
létiva kakor leté lastavice!«

»Ustvaril tako nas pač ljubi ni Bog!«
mu odvrnila je vrabka in rekla:

skoro prozorno. Njegov biserni cvet se je počasi razvijal.

Ko je lokvanj prvič zagledal površino vode, so ga valovi veselo pozdravili. Takoj ga je objelo hrepenenje, da bi splaval še dlje. Najrajši bi se dvignil pod rožnate oblake, ki jih je zazrl nad seboj.

Razodel je svoj željo bratcem, ki so se ponosno šopirili okoli njega. Branili so mu. Vsak mu je šepetal o nevarnosti, ki ga čaka.

Preko valov je prihitela nežna čebela in občepela na mladem lokvanju.

Prišel ji je šepetati in jo prositi, naj mu pomaga, da bo mogel od tod.

»Pogumni zmaga vsako zapreko!« ga je pohvalila čebela, ki se tudi ni prestrašila poti preko valov, samo, da je dobila pri lokvanju dišeči med. Obljubila mu je, da bo naprosila koga, naj vzame lokvanj s seboj.

Ko se je prihodnje jutro kopal v valovih beli labod, ga je čebela nagovorila.

Povedal ji je, da bo splaval visoko pod nebo. Prosila ga je, naj vzame s seboj mladega lokvanja.

Labod jo je uslišal. Njegova krila so zaprhitela. Roženi kljun se je dotaknil lokvanja. Cvet je začutil silno bolečino. Labod ga je odtrgal. Naslednji hip je že plaval z lokvanjem v kljunu visoko pod oblaki.

Tedaj je zbolel kraljev sinček. Pala je nepričakovana slana, ki je pomorila vse rože na kraljevem vrtu. Tihomir se je tako vžalostil, da je zbolel.

Prišel je kraljev zdravnik. Povedal je vladarju, da mora dobiti razcevelo cvetko, ki bo cvetela pred mladim bolnikom. Razveselil se je bo in bo ozdravel.

Ker so ovenele vse rože na kraljevem vrtu, je prišel njegov vrtnar po mater male Velenčice in jo odvedel pred kralja. Vladar ji je obljubil bogato nagrado, če prinese razcevelo cvet-

»Srečna sva tudi tu, kjer sva doma,
kjer nama zibka mladosti je tekla!«

»Naj tudi vsi so počeli tako —
jaz se odpravim še danes na tujeto!
sklenil je vrabček in ježno dejal:
»Osel je vsakdo, kdor tukaj zmrzuje.«

Svoje peroti je male razprl,
dvignil se naglo nad megle je bele,
vrabko zapustil, svoj dom in svoj rod —
zletel tja daleč v neznane dežele...

Ali povrnil se nikdar ni več:
smrt ga pobrala v tujine je kraju...
Vrabica pa je spomladi že spet
pela vesela v razcvetenem gaju.

Ivan Albreht:

Šola

Odkar je Bojan prvič prestopil prag tistega poslopja, ki ga krasi napis *Državna narodna šola*, je vse drugo umrlo zanj. Igrači niti ne pogleda več, samo svinčnik, knjiga in zvezki so zdaj njegovo orožje. Kot mak rdeč se vrača iz šole in vsak dan prinese kakšno novico. Najbolj imenitno se mu zdi, kadar pride domov z naročilom, da je treba drugi dan za karkoli že prinesiti v šolo kaj denarja.

»Zdaj sem tudi jaz nekaj vreden«, se razkorači pred mamo.

»Seveda si, ga hvali ona. »Ali misliš, da do- slej nisi nič veljal?«

Bojan važno pomisli. Potem:

»Ne vem, kaj bi dejal. Odkar hodim v šolo, sem na vsak način več vreden!«

»Zakaj?« je mama radovedna.

Bojan je zelo resen:

»Kako le moreš vprašati kaj takega? Saj mi moraš vendar vedno dajati zdaj kaj denarja s seboj! Ali ni to nič?«

Mama priklina in se smeje, a Bojan nejevoljno skima z glavo, češ:

»Kako le moreš biti tako otročja, mama? Ali ne čutiš, da govori resno?«

Ni ne pomaga: mama mora biti resna! Drugače bi se še utegnila Bojanu zameriti, a tega noče. Nak, tega pa ne! Mali učenjak ima že itak toliko skrbi, da je jo! Včeraj je ves potrt in obupan prišel iz šole; skoraj na jok mu je šlo.

»Kaj pa ti je, Bojanček?« je zaskrbelo mamo.

»Ali te kaj boli?«

»Oh, saj vidiš, da sem zdrav, je mali komaj zadrževal solze.

Mama je vpraševala sem in tja ter polzvedovala, dokler se ni Bojan omečal:

»Pomisli, mama, šola — — —

»Ali mogoče nisi bil miren?« se je zbala mama, toda Bojan je odločno odkimal. Skrb, ki ga je trla, je bila vse hujša.

»Pomisli, se je stisnil k materi, »komaj smo dobro začeli hoditi v šolo, nam je že pre-majhna!«

Vsi smo debelo pogledali skrbnega šolarja in se čudili, kako je to mogoče, ko je vendar šolsko poslopje čisto novo in res prostrano.

»Že vem«, nam je zaupal Bojan, »a šola je v zvezi temu premajhna!«

»Zakaj?«

ko, a sicer ji je zažugal, da jo bo vrgel v ječo. Zenica je poznala v gozdu skrito kotanjo polno cvetja. Tjekaj se je napotila.

Pa je bila nanjo jezna kraljica cvetic, ker ji je vedno odnašala njene ljubljene. Ukazala je cvetkam, naj se skrijejo globoko v zemljo in zasanjajo zimski sen.

Zena je zaman stikala za cvetjem. Naposled se je preplašena in trdna vrnila domov.

Mladi lokvanj je potoval v labodovem kljunu visoko pod oblaki.

»Kaj hoče labod s to svojo blestečo skledico? Ali se želi napiti naše biserne vodice?« so se povpraševale oblaki. Drugi so trdili, da nese labod v kljunu prelesto rožo.

Lokvanj jih je samo radovedno opazoval.

Vse cvetke so čule ukaz kraljice vile. Tudi

»No, zato, ker nimamo vsi prostora v klopih, je žalostno pojasnil naš šolar. »Danes sta v našem razredu dva stala v kotu.«

Prasnili smo v smeh in še Bojan sam se je z nami vred smejal, ko smo mu pojasnili, da je stanje v kotu odlika za poredneže in da ni temu krivo pomanjkanje prostora.

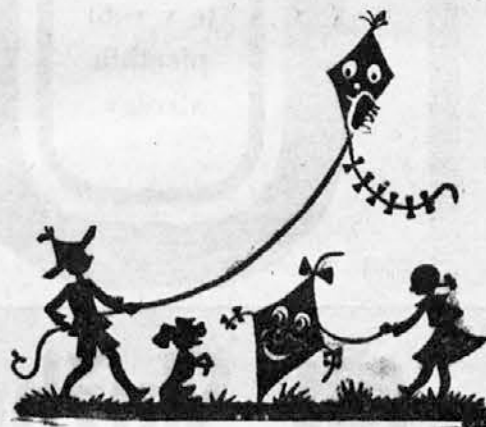

»Hvala Bogu!« je končno olajšano vzdihnil. »Tista dva sta sedela čisto blizu mene in sem se bal, da pridem zdaj kmalu še sam na vrsto.«

»Le pazi!« ga je pobožala mama, nakar sta sedla in svečano začela premlevati učenost: i, u, i, u.

Čim sta malo prenehala, nas je Bojan zapored premeril z resnim pogledom in nas pokaral:

»Nič se ne smejte! Šola je šola!«

Ko zapihajo jesenski vetrovi

Uganka

Železne noge
po cesti železni gredo,
nad njimi je živo —
kaj neki je to?

Rešitev prejšnje uganke: most in reka. Pravilnih rešitev je uredništvo prejelo samo 12. Nagrado je žreb določil Tilčki Toničevi v Mariboru. Rešitve današnje uganke bo sprejemalo uredništvo »Mladega Jugoslavana« v Mariboru, Aleksandrova c. 24 do srede, dne 7. t. m. opoldne.

Gustav Strniša:

Lokvanj

Lokvanj je kralj vodnih cvetic. Globoko v dnu poganja njegova korenina mesnata, rjavkasta stebela. Iz stebel se razbokoči cvetje, ki bisernobelo zažari na površini. Krasni, dišeči cvetki se smešljajo v objemu štirih smaragdno zelenih, znotraj belih čašnih listov, dočim so venčni listi snežno beli.

Sedeli smo z babico ob jezeru. Njene dobre oči so nas ljubče objele s prijaznim pogledom. Lahno je zakašljala in nam povedala pravljico:

»Živela je vdova z ljubko hčerko Velenčico. Deklica je imela zlate lase in jasne, modre oči. Bila je velika prijateljica cvetic, ki so jo vedno vabile na zeleno livado.

Velenčica je stanovala z mamico blizu kraljevega gradu, ki ga je mejil prostran vrt.

Velenčica se ni menila za zagrajen kraljev vrt. Najrajši je bila pri svojih poljskih cvetkah. Božala jih je kakor ljubljene sestrice, poljubljala žametne cvetove in se z njimi pogovarjala.

Kakor so se cvetke veselile male Velenčice, tako so se bale njene mamice. Bila je pač dobra žena. Toda trgala je zdravično cvetje in ga sušila. Najlepše cvetke je pa natrgala, da jih je dala kraljevemu vrtnarju, ki jih je dobro plačal. Te cvetke je postavil v dragoceni vazi med drugimi vrtnimi rožami na kraljevo mizo.

Kralj je imel na vrtu dovolj krasnih rož. Vendar je ljubil tudi skromne poljske cvetke, ki so tako ponižne in domače.

Kralj je imel ljubkega sina Tihomirja, ki se je vedno sprehajal po vrtu in sviral na zlato piščalko mile pesmi.

Blizu kraljevega gradu se je zrcalilo lepo jezero. V njegovem dnu se je rodil mladi lokvanj. Stebelce je imel čudovito tenko in nežno,

lokvanji na jezeru so ga čuli. Zaprli so cvete in se potopili.

Le mladi lokvanj ni slišal ukaza, saj je plaval visoko pod oblaki.

Labod je dolgo veslal po nebeški sinjini. Naposled se je utrudil. Spustil se je niže. Zagledal

je svojo ljubljeno Velenčico, ki mu je čisto pri- nesla krušnih drobtin.

Hotel ji je darovati svoj lokvanj.

Ko je deklica opazila laboda, je zaploskala z rokicama.

Ptič je zavesljal k nji in se spustil tik nje na zemljo.

Pričela ga je gladiti po mehkem perju. Pa je dvignil glavo in ji spustil na dlan cvetočji lokvanj.

»Kakšna krasna rožica!« je vzkliknila deklica in hitela v hišo, da bi ga pokazala mamici, ki se je vrnila iz gozda vsa žalostna.

Ko je mati zgledala cvet, je od samega vese- lja prebledela. Vzela je lokvanj in odhitela z njim v kraljevo palačo.

Kralj je poklical svojega sina in mu pokazal beli cvet. Lokvanj je zadehtel in kraljevič se je nasmehnil. Bil je ozdravljen.

»Povej mi, kje si dobila ta cvet?« je vprašal kralj ženico.

In povedal mu je vse po resnici.

»Privedi semkaj hčerko!« je ukazal.

In prišla je Velenčica z labodom v naročju.

Kralj je deklica ugajala.

Odslej se je Velenčica vedno igrala s kralje- vim sinom ob jezeru. Po valovih je pa plaval labod in ju prijazno opazoval.

Ko je Velenčica zrastlela, je postala Tihomiro- va nevesta. San stari kralj je tako hotel, ker je deklica njegovemu dobremu sinu rešila živ- ljenje.

Krasna in mila se je peljala s svojim ženi- nom k poroki. Na njima je pa prhotal labod in se lesketal v solncu.

Al Jennings:

Pesnik in bandit

Rojstvo sredi snežne divjine. — Beg v neznanu.
— Prvi strel.

Sama divjina, sam sneg. Veter kakor besen nori skozi beli molk. Bledi borovci tulijo žalostno, da sega v dno srca. Ženska in štirje otroci hitijo skozi puštinjo.

Nenadoma se ženska spotakne in vsa izčrpana v kotu nekakšnega plota omahne na tla, vsi štirje otroci pa začnejo kričati od groze nad novo nesrečo, ki je prišla nanje.

Ta ženska je bila moja mati, štirje otroci, izmed katerih je bilo najstarejšemu osem, najmlajšemu pa dve leti, so bili moji bratje. V tistem kotu ob plotu sem se v visokem snegu rodil jaz. To je bilo v okrožju Tazwell v Virginiji dne 25. novembra 1863. Moji bratje so kakor divji dirjali skozi »veliki bazen« »Burkejevih vrtov« in kričali na pomoč. Moja mati je ležala v topi nezavesti, za seboj je imela že pet dni bega s plantaže v Tennessee.

Vojaki so bili napadli našo plantažo. Moj oče, John Jennings, je bil polkovnik v zavezniški armadi. Poslal je bil sliš na naš dom in naročil moji materi, naj z otroki zbeži in naj poišče doseg virginsko mejo. Naš stari dom da bodo uporniki obstreljevali, da bi tako preprečili njega zavetje po četah Unije.

Nekateri njenih starih črncev so bežali z njo. Bili so že kakšno uro na poti. Ozrli so se. Vsa plantaža je bila v plamenih. Ob tem pogledu so črnci preplašeni pobegnili. Moja mati in štirje otroci so bežali dalje. Šestdeset angleških milj, napol v teku, neprestano z desne in z leve spremljani po alarmu. Frank je bil tako majhen, da so ga morali nositi. Pogostoma so se

do kolen vdirali v sneženo brozgo, pogostoma jim je spodrsavalo na razmočeni ilovki. Veter je rezal kakor z nožem. To je bila pač najtežje, najsrešnejše potovanje, kar jih je kdaj napravila kakšna ženska pod solncem.

Jaz sem bil rojen na kupu snega in sem zrasel na hlevu. Moja mater so pobrali in so jo na nekakšni stari, polomljeni samokolnici prepeljali v gore. Moja dva najstarejša brata, Jack in Zeb, sta svoj strah izkričala v divjino. Drvar nekje daleč je čul njun krik.

Podstrešje na stari leseni kapeli v gorovju Blue Ridge je bilo v lakotnih letih državljanske vojne naš dom. Za nič drugega nismo vedeli kakor za bedo. Nikoli nismo imeli dovolj jesti. O očetu nismo čuli nobene besede. Tedaj se je v letu 1865. nenadoma vrnil k nam in preselili smo se v Mariontown, v državo Illinois.

Dobro se spominjam našega tamošnjega doma. Spominjam se našega večnega gladovanja. Stanovali smo na praznem zapuščenem skednju za tobak. Premogli nismo niti enega kosa pohištva. Frank in jaz sva divjala po praznih prostorih. Dobro vem, da je bil moj edini sen, vse moje hrepenenje — nekaj dobrega jesti.

Pred vojno je bil moj oče zdravnik. Na naši hiši je visel majhen napis, ki je marsikdaj privabil kakšnega pacienta, da je poizkusil njegovo umetnost, in polagoma si je moj oče pridobil majhno prakso. Potem pa je — čisto nenadoma — zrasel njegov sloves in postal je zelo ugledna osebnost v mestu. Nikoli ni študiral prava, pa je bil vendar izvoljen za okrožnega pravdnika.

Živel smo kakor očarani. Tedaj je umrla moja mati in ves čar se je razblinil v nič.

Nekaj strogega in neupogljivega je bilo na nji. Bila je borbena narave. V vsej bedi naših tesnih dni je niti enkrat nisem slišal, da bi tožila. Bila je pre-

močna. Njena smrt je bila, kakor da se je zrušil najmočnejši steber. Naš dom se je sesul na kosce.

Frank in jaz sva bila najmlajša. Bila sva kakor dva psa brez gospodarja, podila sva se po ulicah, spala sva na skednju na tleh, služila sva denarje s tem, da sva na sipinah reke Ohio nabirala premog. Prodajala sva ga mernik za dvajset centov. Pogostem sva celo po trideset centov zaslužila na dan. Potem sva se do vrha natrpala s kolači in belim kruhom. Najini obedi so bili čisto neredna, negotova stvar. Nihče se ni briga za naju. Nihče ni nama nikoli dejal, kaj naj počneva in kaj naj opustiva. Midva sama sva si delala svoje lastne zakone.

Kakor dva majhna divjaka sva se borila za obstanek. Nič naju ni v najinem življenju učilo, da imava do kogarkoli kakšne dolžnosti. To, v čemer sva živela, bi se pač ne moglo imenovati ravno idealne okoliščine, v kakršnih naj bi doraščali državljani, ki ljubijo red in spoštujejo zakon.

Moj oče si je prizadeval, da bi nam ustvaril neke vrste dom, toda pogostoma ga po cele tedne ni bilo k nam. Nekega večera sva se s Frankom srečala ob reki. Njegove oči so se svetile v temi kakor mačje oči. Zgrabil me je za plašč in me je vlekel s seboj. Nenadoma je obstal in pokazal na nekakšen velik črn kup, ki je napol čepel, napol slonel ob vratih Shrieberjeve prodajalne.

— To je papa, je rekel. Tukaj zunaj spi!

Meni je sramota skeleče udarila v obraz. Hotel sem ga spraviti kamorkoli stran. Zelo sem ga spoštoval in nisem maral, da bi ga drugi ljudje v tem majhem mestu našli tam. Stekel sem k njemu in sem ga stresel za rame. — Vstani, pa, vstani, sem šepetal.

Ves neprespan se je vzravnaval. Ko me je zagledal, se je stegnil in me tako besno udaril v obraz, da sem se opotekel v kanal. Bled od togote in od razžaljane otroške ljubezni sem planil na noge in sem kakor nor dirjal k reki.

4.000.000
je v rabi
pisalnih
strojev

UNDERWOOD

Selenburgova 6
Telefon 29—80

ker je neprekosljiv v trpežnosti, zato
tudi najcenejši.

Zaloga: Ludv. Baraga - Ljubljana

Službene objave

Razglasi sodišče in sodnih oblastev

Preds. 1025 5/31—1.

2760

Razglas.

Višje deželno sodišče v Ljubljani je imenovalo Kocuvana Ferda, davčnega inspektorja v pokoju v Mariboru, tolmačema za nemški jezik pri okrožnem sodišču v Mariboru.

Predsedništvo višjega deželnega sodišča
v Ljubljani,
dne 25. septembra 1931.

*

T 62/31—3.

2771

Amortizacija.

Na prošnjo tvrdke Ivan Ogorelec & Co., d. z o. z., izvoz lesa v Ljubljani, se uvede postopanje v svrhu amortizacije sledečih vrednostnih papirjev, ki jih je prosilec baje izgubil, ter se njih imejitelj poziva, da uveljavi v teku 6 mesecev počenši s tem razglasom svoje pravice, sicer bi se po poteku tega roka proglasilo, da so vrednostni papirji brez moči.

Oznamenilo vrednostnih papirjev:
Reverz Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani št. 233 od 9. februarja 1931 v vrednosti Din 7000— in Din 25.000—, glaseč se na ime Ivan Ogorelec & Co., d. z o. z., izvoz lesa v Ljubljani.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. V.,
dne 22. septembra 1931.

*

Ne I. 155/31—1.

2767

Oklic.

Na predlog Rozmana Franceta, posestnika v Hrašah št. 3, pri Predvorju, je dovolilo podpisano sodišče s sklopom z dne 30. septembra 1931., opr. št. Ne I 155/31—1, amortizacijo naslednjih, pri njegovih zemljiščih, vl. št. 127 ko. Bela in 141 ko. Babui vrt, zastavopravno zavarovanih terjatev:

1. Rozmana Janeza, Mihaela, Marije, Martina, Uršule, Petra in Luke iz dolžnega pisma z dne 20. aprila 1864a po 234 gl 22 1/2 kr. konv. velj. s prip.;

2. Rozmana Marije, Matevža, Marjane, Helene in Janja iz ženitne pogodbe z dne 21. maja 1852, opremljene s prisojilno klavzulo po 150 gl;

3. Majdiča Ivana v Kranju iz dolžnega pisma z dne 12. julija 1881. v znesku 300 gl. s prip.;

4. Studena Petra v Zabljah iz dolžnega pisma z dne 7. julija 1873. v znesku 125 gl. s prip.;

5. Stareta Franca v Laborah iz poravnave z dne 13. oktobra 1873., št. 5328, v znesku 200 gl. s prip. in iz poravnave z dne 19. maja 1874., št. 2741, v znesku 100 gl s prip.;

6. Hudobivnika Janeza iz zakupne pogodbe z dne 23. decembra 1874 v znesku 150 gl. s prip.;

7. Tomažiča Jurija na Visokem iz poravnave z dne 9. junija 1874, št. 3174, v znesku 53 gl. s prip. in iz poravnave z dne 18. januarja 1875, št. 364, v znesku 62 gl. s prip. ter

8. Stareta Franca v Laborah iz poravnave z dne 17. februarja 1875, št. 899, v znesku 150 gl. s prip.

Vsi, ki mislijo, da imajo kakšne pravice do teh terjatev, se pozivljajo, da jo priklade pri podpisnem sodišču najkasneje do dne 15. oktobra 1932, ker se bo sicer po brezuspešnem preteku tega roka na zopetno prošnjo predlagatelja dovolila amortizacija vknjižbe za te terjatve bremeneče zastavne pravice in njen izbris.

Okrajno sodišče v Kranju, odd. I.,
dne 30. septembra 1931.

*

E 796/31—6.

2764

Dražbeni oklic.

Dne 16. novembra 1931. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 24 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Melinci, vl. št. 19, in to polovica pašniške pravice parc. šte. 373, zdaj stavbišče s hišo.

Cenilna vrednost: Din 3.500—; najmanjši ponudek: 2.334— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prikladi s sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Dol. Lendava,
dne 29. septembra 1931.

E 755/31—6.

2769

Dražbeni oklic.

Dne 23. novembra 1931. ob poldesetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Jarše, 1/2 vl. št. 40 in 181.

Cenilna vrednost: Din 21.124.62; vrednost pritikline: Din 1.375—; najmanjši ponudek: Din 14.083.08.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prikladi s sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Kamniku,
dne 28. septembra 1931.

*

E 1514/31—14.

2743

Dražbeni oklic in poziv k napovedi.

Na predlog zahtevajoče stranke Tischler Riharda, trgovca v Velenju bo dne 6. novembra 1931 ob devetih pri tem sodišču, v sobi št. 4 na podstavi odobrenih pogojev dražba sledečih nepremičnin: zemljiška knjiga: Studence vl. št. 182, označba nepremičnin: hiša z gospodarskimi poslopji cenilna vrednost: 7800— Din, zemljišča (njive, vrtovi, travniki, gozd) 69.839.40 Din skupaj 77.639.40 Din, manj na ocenjene stanovanjske in prevzitone pravice Jezernik Ivane Din 12.000—, skupna cenilna vrednost 65.639.40 Din; najmanjši ponudek: 43.759.60 Din. Vadij 6564— Din.

K nepremičnini zemljiška knjiga k. o. Studenci vl. št. 182 ne spadajo nobene pritikline.

Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaja. To sodišče kot zemljiškooknjižno sodišče naj zaznamuje določitev dražbenega naroka.

Okrajno sodišče Celje, odd. III.,
dne 11. septembra 1931.

*

Kps 114/31—17.

2725

Razglas.

Okrajno sodišče v Kranju je s sodbo z dne 14. sept. 1931, opr. št. Kps 114/31—15, po § 55 k. z. prepovedalo Rozmanu Antonu, roj. 12. junija 1910 v Stražišču, srez Kranj, tja pristojnemu, samskemu, delavcu v Stražišču št. 79, nezak. sinu Rozman Antonije, zahajati v krme za dobo 6 mesecev.

Prepoved stopi v veljavo dne 9. oktobra 1931 in traja do dne 8. aprila 1932.

Okrajno sodišče v Kranju, odd. III.,
dne 25. septembra 1931.

Vpisi v trgovinski register.

Vpisale so se nastopne firme:

1065. Sedež: Jurški vrh št. 6.

Dan vpisa: 17. septembra 1931.

Besedilo: Hlade Franc.

Obratni predmet: trgovina s sadjem na debelo.

Imetnik: Hlade Franc, posestnik na Jurškem vrhu št. 6.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 17. septembra 1931.

Firm 818/31 — Rg A III 194/31.

*

1066. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 26. septembra 1931.

Besedilo: »Dalmacija — veletrgovina z vinom, družba z o. z.«

Obratni predmet: Veletrgovina z dalmatinskim in drugim vinom ter alkoholnimi pijačami na drobno in debelo.

Družbena pogodba z dne 25. septembra 1931.

Družba je ustanovljena za nedoločen čas. Visokost osnovne glavnice: 25.000 Din. Na to plačani zneski v gotovini: 25.000 dinarjev.

Poslovodje: Skarpa Viktor, bančni ravatelj v Ljubljani, Bleiweisova cesta 20.

Poslovodja zastopa družbo samostojno in podpisuje zanjo na ta način, da pisanemu, tiskanemu ali štampiliranemu besedilu firme pristavi lastnoročno svoj podpis.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani
odd. III., dne 28. septembra 1931.

Firm 866/31 — Rg C V 12/1.

*

1067. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 7. septembra 1931.

Besedilo: Ingenieur architekt Fatur-Kos-Platner, družba z o. z.

Obratni predmet: Naprava načrtov za vse nadzemne stavbe, vodstvo in nadzorstvo takih stavb, izdelava osnov in načrtov iz stroke arhitekture tako interijerja kakor eksterijerja. Prevzemanje zastopstva za vsa stavbena gradiva in posamezne stavbne dele in ateljejske in pisarniške potreščine in stroje.

Družbena pogodba z dne 29. avgusta 1931.

Družba je ustanovljena za nedoločen čas. Višina osnovne glavnice: 30.000 Din. Na to vplačani zneski v gotovini: 30.000 dinarjev.

Poslovodje: ing. arch. Fatur Dragotin v Ljubljani, Stritarjeva ul. 7,

ing. arch. Kos Miroslav v Ljubljani, Zidovska ulica 5,

ing. arch. Platner Jože v Ljubljani, Subičeva ulica 3.

Družbo zastopata vedno po dva poslovodji kolektivno.
Tvrška družbe, ki je lahko od kogarkoli pisana, tiskana, s strojem ali štampiljko odtisnjena, se podpisuje na ta način, da vedno po dva poslovodji pristavita pod besedilo tvrške kolektivno svoj lastnoročni podpis.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,
odd. III., dne 5. septembra 1931.
Firm. 805. — Reg. C V. 10/1.

*

1068. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 7. septembra 1931.
Besedilo: Špedicija Turk.
Obratni predmet: prevažanje blaga in vsakovrstnih premičnin s tovornimi vozili, bodisi na motorni pogon ali s konjsko vprego in izvrševanje vseh kakršnihkoli špedijskih poslov.

Imetnik: Turk Ljudmila roj. Mlakar v Ljubljani, Komenskega ulica šte. 17.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,
odd. III., dne 5. septembra 1931.
Firm 795/31 — Rg A VII 69/1.

*

1069. Sedež: Maribor.

Dan vpisa: 17. septembra 1931.
Besedilo: Inž. Ferluga Ivan.
Obratni predmet: stavbeno podjetje.
Imetnik: inž. Ferluga Ivan v Mariboru, Wildenrajnerjeva ulica št. 15.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III.,
dne 17. septembra 1931.
Firm 821/31 — Rg A III 191/1.

*

1070. Sedež: Maribor.

Dan vpisa: 24. septembra 1931.
Besedilo: »Morava«, lastnik Thalmann Kurt.
Obratni predmet: trgovina z industrijskimi potrebščinami.
Imetnik: Thalmann Kurt, trgovec v Mariboru, Krekova ulica št. 18.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 24. septembra 1931.
Firm. 845/31 — Rg A III 196/1.

*

1071. Sedež: Murska Sobota.

Dan vpisa: 17. septembra 1931.
Besedilo: Cvetič Janez in drug.
Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom in izdelovalnica perila.
Družbena oblika: javna trgovska družba od 28. avgusta 1931.
Družabniki: Cvetič Janez in Cvetič Irma roj. Hreško, trg. v Murski Soboti, Cerkvena ulica št. 7.

Za namestovanje upravičena sta oba družabnika vsak za se samostojno.

Besedilo firme podpisujeta družabnika vsak zase samostojno na ta način, da pristavi eden izmed njiju pisanemu, tiskanemu ali s pečatom odtisnjenemu besedilu tvrške svoj lastnoročni podpis.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 17. septembra 1931.
Firm 749/31 — Rg A III 192/1.

*

1072. Sedež: Pobrežje pri Mariboru.

Dan vpisa: 17. septembra 1931.
Besedilo: Cerinšek Alojz.
Obratni predmet: trgovina z deželnimi pridelki in sadjem ter izvoz.
Imetnik: Cerinšek Alojz, trgovec z deželnimi pridelki v Pobrežju pri Mariboru, Četa na Brezje št. 12.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III.,
dne 17. septembra 1931.
Firm 819/31 — Rg A III 195/1.

*

1073. Sedež: Rogaška Slatina.

Dan vpisa: 16. septembra 1931.
Besedilo: Čoh Štefan.
Obratni predmet: trgovina z deželnimi pridelki.
Imetnik: Čoh Štefan, trgovec v Rogaški Slatini.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju,
odd. I., dne 17. septembra 1931.
Firm. 472/31 — Rg A.

*

1074. Sedež: Ziberci srez Ljutomer.

Dan vpisa: 17. septembra 1931.
Besedilo: Semlitsch Anton.
Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom.
Imetnik: Semlitsch Anton, trgovec v Zibercih št. 45.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 17. septembra 1931.
Firm 817/31 — Rg A III 193/31.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

1075. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 26. septembra 1931.
Besedilo: Ljubljanska luščilnica riža družba z o. z.
Na občnem zboru dne 19. septembra 1931 se je spremenil § 2 družabne pogodbe.

Firma družbe odslej:

Luščilnica riža družba z o. z. ali srbohrvatsko: Luščilnica pirinča društvo s o. j. Zaznamuje se ustanovitev podružnice v Beogradu pod enako firmo z dostavkom podružnica odnosno filiala u Beogradu.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani
odd. III., dne 26. septembra 1931.

Firm. 864 — Rg C IV 89/4.

*

1076. Sedež: Maribor.

Dan vpisa: 24. septembra 1931.
Besedilo: Romanca Škof, »Jugoekta«, tovarna pletenin, komanditna družba.

Vstopil je v družbo kot nov družabnik Škof Franc, trgovec v Mariboru, Krčevina. Pravico zastopati in firmo podpisovati imata odslej družabnika Škof Romanca in Škof Franc, vsak samostojno.

Podpis firme se vrši na ta način, da pristavi eden izmed družabnikov pod s štampiljko odtisnjeno besedilo tvrške svoj lastnoročni podpis.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 24. septembra 1931.
Firm 833/31 — Rg A III 171/3.

Vpisi v zadržni register.

Vpisale so se nastopne zadruge:

1077. Sedež: Dolenja vas pri Ribnici.

Dan vpisa: 29. septembra 1931.
Besedilo: Mlekarska nakupna in prodajna zadruga v Dolenji vasi, r. z. z o. z.
Obratni predmet: Zadruga ima namen, podpirati kmetijstvo, zlasti živinorejo, s tem, da pomaga članom in nečlanom vnovčevati kmetijske, predvsem pa mlečne produkte, kar poskuša dosegati z ustanovitvijo mlečnih pivnic in mlekar, kjer oddaja robo tudi nečlanom ter oskrbuje svojim članom gospodarske potrebščine vsake vrste.

Opravljeni delež znaša 10 Din in se mora plačati ali takoj ob podpisu izjave, ali pa v od načelstva določenih obrokih.

Vsak zadržnik jamči s svojim opravljenim deležem in pa z enkratnim zneskom istega.

Oznanila se izvršujejo po enkratnem objavljenju v glasilu Zadržne zveze »Narodni Gospodar« ali »Domoljub«, ki izhajata v Ljubljani.

Načelstvo obstoji iz 4 zadržnikov, člani načelstva so:

Karol Škulj, župnik v Dolenji vasi, Karol Hribar, posestnik v Prigorici 14, Janez Oberstar, posestnik v Rakitnici 69, Janez Grebenc, pos. sin v Rakitnici 13. Pravico zastopati zadrugo ima načelstvo. Besedilo firme podpisujejo skupno po dva člana načelstva.

Okrožno sodišče v Novem mestu, odd. II.,
dne 29. septembra 1931.
Firm. 306/31 — Zadr. IV. 38/1.

*

1078. Sedež: Sela pri Šumberku.

Dan vpisa: 29. septembra 1931.
Besedilo: Živinorejska zadruga na Selih pri Šumberku, r. z. z o. z.
Namen zadruge je: povzdigniti kmetjsko gospodarstvo.

Zadruga hoče v doseg tega namena:

a) gojiti pri članih pravilno govedorejo, prašičerejo, rejo male živine in perutninarstvo;
b) preskrbeti dobre plemene živali vseh vrst in dati pravilni poduk za dobro rejo in napredek;
c) dobavljati krmila, gnojila in vse kmetijske potrebščine;
d) vnovčevati živino, živinske in druge kmetijske pridelke in izdelke, tudi jajca in perutnino;
e) skrbeti za potrebni pouk in napredek gospodarstva.

Opravljeni delež znaša 20 Din in se mora plačati ob pristopu.
Vsak zadržnik jamči s svojim opravljenim deležem in pa s petkratnim zneskom istega.

Oznanila se izvršujejo na razglasni deski zadruge, nadalje po prevdaru načelstva z okrožnico na člane ali na drug običajen način.

Načelstvo obstoji iz treh zadržnikov, člani načelstva so:

Rozina Franc, posestnika sin na Selih 10, Rojce Jožef, posestnik ondi 18, Zaletel Jožef, posestnik ondi 24. Pravico zastopati zadrugo ima načelstvo. Podpis firme: Besedilo firme podpisujejo skupno po dva člana načelstva.

Okrožno sodišče v Novem mestu, odd. II.,
dne 29. septembra 1931.
Firm. 302/31 — Zadr. IV. 40/1.

*

1079. Sedež: Selnica ob Dravi.

Dan vpisa: 17. septembra 1931.
Besedilo: Pašniška in gozdna zadruga v Selnici ob Dravi, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Namen zadruge je:

1. Zdrževati kmete v pravno osebo, kateri naj bodo kot agrarnemu subjektu dodeljeni od veleposestnikov na podlagi zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih z dne 19. junija 1931 ekspropriirani pašniki in gozdovi;

2. upravljati dodeljene pašnike in gozdove v smislu § 24. zakona o likvidaciji agrarne reforme z dne 26. junija 1931. t. j. preskrbovati svoje člane s potrebno pašnjo, potrebnim kurivom, potrebnim gradbenim lesom, lesom za hišno industrijo in obrt, s potrebno steljo itd. in voditi na teh zemljiščih gospodarstvo sploh;

3. skrbeti za izboljšanje dodeljenih pašnikov in gozdov, oskrbovati te pašnike s pitno vodo, z vodo za namakanje, s hlevi itd.

4. preskrbovati članom krmila, umetna gnojila, orodje in sploh vse, kar pospešuje travništvo, živinorejo in gozdarstvo;

5. prirejati za svoje člane strokovna predavanja, zborovanje, razstave, tečaje in izkoriščati vsa druga sredstva za povzdigo strokovne izobrazbe članstva.

Zadržna pogodba (statut) z dne 26. avgusta 1931.

Vsak zadržnik jamči s svojim opravljenim deležem in pa s petkratnim zneskom istega.

Oznanila se izvršujejo z enkratnim oklicem pred cerkvijo po potrebi pa tudi s pismenimi obvestili posameznih članov.

Načelstvo obstoji iz 5 zadržnikov, člani načelstva so:

1. Kraner Jakob, posestnik v Selnici ob Dravi, načelnik,
2. Verdonik Josip, posstnik v Selnici, podnačelnik,
3. Rakovč Josip, delavec v Selnici,
4. Pečovnik Josip, posestnika sin v Selnici,
5. Barl Alojz, posestnik v Selnici.
Pravico zastopati zadrugo ima načelstvo. Besedilo firme podpisujejo skupno po dva člana načelstva.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 17. septembra 1931.
Firm 803/31 — Zadr. V 21/1.

*

1080. Sedež: Vurberg.

Dan vpisa: 24. septembra 1931.
Besedilo: Pašniška in gospodarska zadruga v Vurbergu, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Namen zadruge je:

1. Zdrževati kmete v pravno osebo, kateri naj bodo kot agrarnemu subjektu dodeljeni od veleposestnikov na podlagi zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih z dne 19. junija 1931 ekspropriirani pašniki in gozdovi;

2. upravljati dodeljene pašnike in gozdove v smislu § 24. zakona o likvidaciji agrarne reforme z dne 26. junija 1931. t. j. preskrbovati svoje člane s potrebno pašnjo, potrebnim kurivom, potrebnim gradbenim lesom, lesom za hišno industrijo in obrt, s potrebno steljo itd. in voditi na teh zemljiščih gospodarstvo sploh;

3. skrbeti za izboljšanje dodeljenih pašnikov in gozdov, oskrbovati te pašnike s pitno vodo, z vodo za namakanje, s hlevi itd.

4. preskrbovati članom krmila, umetna gnojila, orodje in sploh vse, kar pospešuje travništvo, živinorejo in gozdarstvo;

5. prirejati za svoje člane strokovna predavanja, zborovanje, razstave, tečaje in izkoriščati vsa druga sredstva za povzdigo strokovne izobrazbe članstva.

Zadržna pogodba z dne 17. avgusta 1931.

Vsak zadržnik jamči s svojimi opravljenimi deleži in pa z njih petkratnim zneskom.

Oznanila se izvršujejo po enkratnem oklicu pred cerkvijo, po potrebi tudi s pismenimi obvestili.

Načelstvo obstoji iz 5 zadržnikov.

Člani načelstva so:

1. Kranjc Blaž, najemnik v Krčevini pri Vurbergu št. 141 (načelnik),
2. Sakelšek Franc, viničar v Vurbergu št. 7, podnačelnik,
3. Strgar Ivan, posestnik v Vurbergu št. 117,
4. Kac Vincenc, posestnik v Vurbergu št. 66,
5. Lešnik Jožef, posestnik v Vurbergu št. 21.

Zadrugo zastopa in njeno tvrdko podpisuje načelstvo na ta način, da se podpiseta dva člana načelstva pod zadržno tvrdko.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 24. septembra 1931.
Firm 759/31 — Zadr. V 22/1.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih zadrugah:

1081. Sedež: Ambrus.

Dan vpisa: 1. oktobra 1931.
Besedilo: Živinorejska in svinjerejska zadruga v Ambrusu, r. z. z o. z.

Tvrška zadruge se glasi odslej: Živinorejska selekcijska zadruga v Ambrusu, reg. z. z o. z.

Namen zadruge je, pospeševati gospodarstvo svojih članov s tem, da skuša povzdigniti živinorejo z zboljšanjem domačih in udomačenih pasem vseh vrst živine z ozirom na določen rejski cilj in zboljšati prodajne razmere glede živine.

Kot rejski cilj si postavlja zadruga vzrejo živine, ki se odlikuje po čim večji has-

novitost, posebno glede mlečnosti, nadalje glede mesnosti in uporabe za vprego.

V doseg tega namena zadruge:

1. preskrbuje dobre plemenjake one pasme, ki je v njenem okolišu določena, oziroma daje podpore za njih nakup ali vzdrževanje;

2. skrbi, da rodovna komisija redno odreja izbrane plemenjake za oploditev posrednih ženskih plemenskih živali zadržnikov;

3. skrbi, da rodovna komisija redno vsako leto klasificira celokupni zarod zadržne živine z ocenami o njeni plemenski vrednosti in s pripombami o njenih dobrih in nepravilnih lastnostih;

4. vodi rodovno (matično) knjigo;

5. označuje živino z vidnimi znaki;

6. skrbi za umno vzrejo telet, ki izvirajo od živali, vpisanih v rodovno knjigo;

7. varuje živino kužnih boleznih in v ta namen kar najstrože uporablja predpise o odvrčanju in zatiranju živalskih kužnih boleznih; skrbi, da se živina cepi zoper nalezljive bolezni in oskrbuje zdravljenje živine;

8. skrbi za umno travništvo, za skupne pašnike za plemensko živino in za možnosti za zavarovanje živine, kar se uredi s posebnim pravilnikom;

9. dobavlja članom potrebščine za plemensko živino, toda le proti takojšnjemu plačilu;

10. posreduje pri prodaji in nakupu plemenske živine s tem, da objavlja od časa do časa podatke iz rodovne knjige in vodi seznam živali, ki so na prodaj; dalje posreduje pri prodaji žive ali zaklane živine;

11. širi pouk o umni živinoreji s posebnim ozirom na dobro pokolenje in vzrejo živine;

12. se udeležuje živinorejskih razstav in prireja krajevne ogledne onih plemenskih živali, ki so vpisane v rodovno knjigo.

Zadržni delež znaša 50 Din.

Okrožno sodišče v Novem mestu, odd. II.,
dne 1. oktobra 1931.

Firm. 304/31 — Zadr. II. 158/6.

*

1082. Sedež: Dolenja vas.

Dan vpisa: 29. septembra 1931.
Besedilo: Živinorejska zadruga v Dolenji vasi, r. z. z o. z.

Izbrisali so se izstopivši načelstveni člani Kaplan Janez, Oražem Marko in Klun Anton, vpisali pa novoizvoljeni načelstveni člani: Trdan Anton, posestnik v Prigorici št. 10, Oražem Franc, posestnik v Dolenji vasi št. 3 in Oražem Janez, posestnik v Prigorici št. 41.

Okrožno sodišče v Novem mestu, odd. II.,
dne 29. septembra 1931.

*

1083. Sedež: Hinje.

Dan vpisa: 1. oktobra 1931.
Besedilo: Hranilnica in posojilnica v Hinjah, r. z. z n. z.
Izbrisal se je načelstveni član Perko Franc star., vpisal pa novi načelstveni član Perko Franc ml. s Hriba št. 5.

Okrožno sodišče v Novem mestu, odd. II.,
dne 1. oktobra 1931.
Firm. 265/31 — Zadr. II 16/21.

*

1084. Sedež: Maribor.

Dan vpisa: 24. septembra 1931.
Besedilo: Radio Maribor, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Izbriseta se dosedanja člana načelstva dr. Kovačec Franjo in Murkus Rupert, vpiseta pa novoizvoljena člana načelstva Kramberger Franjo, višji magistratni oficijal v Mariboru, in Meznarič Rado poslovodja v Mariboru, Glavni trg.

Dosedanji član načelstva Geč Franjo je načelnik zadruge.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 24. septembra 1931.
Firm. 835/31 — Zadr. IV 43/6.

*

1085. Sedež: Sodražica.

Dan vpisa: 1. oktobra 1931.
Besedilo: Živinorejska zadruga v Sodražici, r. z. z o. z.

Vpiše se izprememba:
a) da sta iz načelstva izstopila Lovrenčič Anton in Ilc Anton, vstopila pa Gregorič Anton, posestnik v Sodražici šte. 13, in Brimšek Franc, posestnik v Zamostecu šte. 35;

b) da so se izpremenila pravila v toliko, da se zadruga odslej naziva »Živinorejska selekcijska zadruga za Sodražico in okolice, r. z. z o. z.« in da zadržni delež znaša odslej po 50 Din.

Okrožno sodišče v Novem mestu, odd. II.,
dne 1. oktobra 1931.
Firm. 303/31 — Zadr. II 134/33.

*

1086. Sedež: Št. Peter pri Novem mestu.

Dan vpisa: 1. oktobra 1931.
Besedilo: Hranilnica in posojilnica v Št. Petru pri Novem mestu, r. z. z n. z.

Izbrisal se je načelstveni član Švelc Anton, opisal pa novi član načelstva Kovačič Anton, kaplan v Št. Petru.

Okrožno sodišče v Novem mestu, odd. II.,
dne 1. oktobra 1931.
Firm. 307/31 — Zadr. II 46/16

1087. Sedež: Vinica.

Dan vpisa: 15. septembra 1931.
Besedilo: Kmetiška posojilnica in hranilnica na Vinici, Bela krajina, r. z. z. n. z.
Izbrisal se je načelstveni član Trempus Jurij, vpisal pa novoizvoljeni načelstveni član Kavčič Rudolf, šolski upravitelj na Vinici.
Okrožno kot trg. sodišče v Novem mestu, dne 15. septembra 1931.

Konkurzni razglasi

S 28/31—2. 2748

1088. Konkurni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini Cesarja Valentina, posestnika in trgovca v Jereki 30 p. Boh. Bistrica.
Konkurzni sodnik dr. Štular Josip, starešina okrajnega sodišča v Radovljici.
Upravnik mase Kobler Franc, odvetnik v Radovljici.

Prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Radovljici dne 8. oktobra 1931. ob desetih.
Oglasitveni rok do 12. novembra 1931 pri sodišču v Radovljici. Ugotovitveni narok pri okrajnem sodišču v Radovljici dne 19. novembra 1931 ob desetih.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 29. septembra 1931.

Sa 13/31—4. 2765

1089. Oklic.

S tus. sklepom od 28. maja 1931., opr. št. Sa 13/31—1, otvorjeni poravnalni postopek o imovini Hotkova Alojzija, trgovca v Žužemberku, se ustavlja v smislu § 56. t. 4. in 5. zakona o prisilni poravnavi.

Okrožno sodišče Novo mesto, odd. II., dne 4. septembra 1931.

Sa 16/31—4. 2770

1090. Sklep.

V poravnalnem postopanju, uvedenem o imovini dolžnika Belantiča Bruna, lastnika specialnega nitrolicanija in tapetiranja avtomobilov v Ljubljani VII, Jernejeva cesta št. 29, se dosednji poravnalni upravnik dr. Tavčar Ivo, odvetnik v Ljubljani, razreši tega posla, ter postavi na mesto njega g. dr. Klepec Josip, odvetnik v Ljubljani, za poravnalnega upravnika.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 1. oktobra 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

V. Nc. Pov. 701/1. 2752 a 2—1

Razpis.

Na osnovi čl. 2. in 3. uredbe ministrstva za gradbe o službenih razmerjih državnih cestarjev in njih prejemkih se razpisuje mesto državnega cestarja delavca na progi od km 561 do km 566+5 drž. ceste št. 2 s sedežem v Ponikvah z mesečno plačo Din 750— in mesečno stanovanjsko doklado Din 100—. Pravilno opremljene prošnje je vlagati do 24. oktobra 1931. pri tehn. razdelku sreskega načelstva v Novem mestu.

Natančnejša pojasnila glej »Službene objave« v »Jugoslavici« št. 229 z dne 3. oktobra 1931.

Sresko načelstvo v Novem mestu, dne 1. oktobra 1931.

No. 7234/1—31. 2707

Razglas

V smislu § 53 uredbe o izvrševanju očevalnih odredb, Uradni list kr. banske uprave Dravske banovine št. 28/125 od 6. febru-

arja 1930, se razglasi, da je glasom sodbe sreskega sodišča v Rogatcu z dne 1. avgusta 1931, Kps 83/31, prepovedano Čonč Vincencu, pos. sinu, roj. 4. decembra 1893 v Cerovcu, pristojnemu v občino okolica Slatina, srez Šmarje pri Jelšah, Dravska banovina, in tam stanujočemu zahajati v krčmo za dobo 1 leta od dne 18. septembra 1931. do 18. septembra 1932.

Po § 268 kaz. zak. se kaznuje vsakdo, ki ve za razglašeno prepoved, pa vendarle postreže taki osebi z opojilom.

Sresko načelstvo Šmarje pri Jelšah, dne 23. septembra 1931.

Štev. 3422/II. 2772

Razglas.

Direkcija šum v Ljubljani razpisuje ponovno licitacijo za prodajo circa 669 plm² v režiji izdelanega hrastovega tehnično porabnega lesa loke gozd Krakovo v področju šumske uprave v Kostanjevici.

Na predpisanem obrazcu spisane ponudbe, opremljene s 100 Din kolekom in 10% nim vadijem je vložiti najkasneje do dne 19. oktobra 1931 do enajste ure dopoldne pri direkciji šum v Ljubljani, Bleiweisova cesta 1, kjer se bo tega dne vršila licitacija.

Obrazci ponudb, splošni prodajni pogoji in vsa pojasnila se dobe pri direkciji šum v Ljubljani in pri šumski upravi v Kostanjevici.

Direkcija šum v Ljubljani, dne 2. oktobra 1931.

* 2768

Razpis.

Županstvo trške občine Sevnica ob Savi razpisuje mesto občinskega tajnika. Zahteva se najmanj dovršena nižja srednja šola in praksa v knjigovodstvu. Plača je Din 1.500— mesečno.

Pravilno kolkovane prošnje naj se pošljejo na naslov podpisanega županstva najkasneje do 15. oktobra 1931.

Županstvo trške občine Sevnica, dne 2. oktobra 1931.

Št. 495. 2773

Razglas

o prvi pisni ponudbeni licitaciji za zgradbo vodovoda za banovinsko zdravilišče v Rogaški Slatini.

Ravnateljstvo ban. zdravilišča v Rogaški Slatini razpisuje na podstavi čl. 86. do 98. zakona o drž. računovodstvu z dne 6. marca 1910 ter njegovih sprememb, odnosno spopolnitev za prevzem in izvršitev vodovoda za Rogaško Slatino

prvo javno pisмено ponudbeno licitacijo na dan 2. novembra 1931. ob enajstih dop.

v prostorih ravnateljstva pisarne v Rogaški Slatini.

Načrti in proračuni so interesentom na razpolago med uradnimi urami v prostorih ravnateljstva pisarne v Rogaški Slatini.

Ponudbe je predložiti v obliki enotnega popusta v procentih na uradno odmerjeni proračunski znesek, ki znaša:

1, 838.842— dinarjev z besedami: enmilionosemtstiridesetosemtisočtristoštiridesetdva dinarjev.

Zapečatenе ponudbe, opremljene s kolekom za 100 Din, vsako prilogo s kolekom za 2 Din, morajo izročiti ponudniki ali njih pooblaščenca na dan licitacije z označbo »Ponudba za zgradbo vodovoda za Rogaško Slatino« od ponudnika N. N. neposredno predsedniku licitacijske komisije med 10. in 11. uro dopoldne. Po pošti pravočasno došle ponudbe se vza-

mejo pod pogojem, ako ponudnik v njih navede, da so mu vsi pogoji znani in da jih brez pridržka sprejme. Na poznejše, nepravilno opremljene ali brzojavne ponudbe se ne bo oziralo.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrečno izjaviti, da v celoti pristaja na vse splošne in tehnične pogoje ter mora položiti kavcijo, katera znaša za vse vrste del 142.000 dinarjev, odnosno 284.000 dinarjev za tuje državljane.

Kavcija se mora položiti najkasneje na dan licitacije do 10. ure dop. pri blagajni zdraviliške uprave v Rogaški Slatini ali banovin. blagajni v Ljubljani, Erjavčeva c. 13, v vrednostnih papirjih, oziroma garantnih pismih, izdanih po denarnem zavodu v smislu čl. 86. zakona o drž. računovodstvu in registriranih v smislu čl. 24. pravilnika za izvrševanje določil iz oddelka »B« pogodb in nabave«. Kavcijo je tudi mogoče položiti v gotovini pri državni hipotekarni banki, podružnici v Ljubljani.

O položeni kavciji prejme ponudnik blagajnično položnico. To položnico, nadalje potrdilo davčnega urada o poravnavi vseh davčnih plačil za tekoče četrtletje, odobrenje ministrstva za gradbe, da se sme ponudnik udeleževati javnih licitacij in potrdilo pristojne zbornice za trgovino, obrt in industrijo o sposobnosti, je obenem z vročitvijo ponudbe predložiti odprte predsedniku licitacijske komisije. Pooblaščenca morajo predložiti poleg tega pooblastilo, da smejo zastopati svojo firmo pri licitaciji. Zdraviliška uprava si izrečno pridržuje pravico, oddati razpisano delo ne oziraje se na višino ponujene vsote, ali tudi vse ponudbe odkloniti brez kake obveznosti.

Vsak ponudnik mora ostati v besedi 30 (trideset) dni po licitaciji.

Ravnateljstvo banovinskega zdravilišča v Rogaški Slatini, dne 1. oktobra 1931.

Razne objave

2763

Razglas.

Štiriinšestdeseto zrebanje 4% komunalnih zadolžnic »Kranjske deželne banke« se bo vršilo dn 15. oktobra 1931. Izrebalo se bo nominalne K 11.200— 4% komunalnih zadolžnic.

Ljubljana, dn 1. oktobra 1931.
Hipotekarna banka Jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani,
prej, »Kranjska deželna banka«.

* 2766

Kranjska industrijska družba.

Vabilo

na šestdesetdrugo redno glavno skupščino delničarjev, ki bo

v četrtek dne 22. oktobra 1931, s pričetkom ob osemnajstih v prostorih Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Poslovno poročilo za leto 1930/31.
2. Poročilo pregledniškega odbora in sklepanje po njegovem predlogu o razrešnici, ki naj se izreče upravnemu svetu.
3. Sklepanje o računskem zaključku in o uporabi čistega dobička.
4. Volitev pregledniškega odbora.
5. Volitev članov upravnega sveta.
6. Povišanje delniške glavnice.
7. Zamenjava starih delnic z novimi.
8. Izprememba družbenih pravil v zvezi s točkami 6. in 7.

Gospodje delničarji se naprošajo, da položijo svoje delnice najkasneje do 15. oktobra 1931 v plog pri Kranjski indu-

strijski družbi na Jesenicah ali pri Kreditnem zavodu za trgovino in industrijo v Ljubljani ali pa pri Dunavski banki v Beogradu, Kralja Petra ulica 47, ter da si istotam dajo izročiti svoje izkaznice.

Upravni svet.

Radio

Ljubljana, nedelja, 4. oktobra. 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.30 M. Humek: Nekaj o vsakdanjem kruhu. 11.00 Salonski kvintet. 12.00 Poročila, plošče. 15.15 Praznične ure, gđ. Lebarjeva. 15.45 Slovenske narodne s salonskim kvintetom pojejo: gđ. St. Korenčan in gg. Likovič in Gostič. 16.45 Thoma »Lokalna železnica«, v seloigra (Sentjakovski gledališki oder). 20.00 Pojoča žaga, izvaja prof. Noč. 20.45 Citre solo, g. Mezgolits. 21.30 Salonski kvintet. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Beograd, nedelja, 4. oktobra. 9.00 Pravoslavna služba božja. 10.00 Blagoslovitev zastave Zveze prostovoljcev. 11.30 Ciganska glasba. 12.30 Radio orkester. 13.30 Filmsko poročilo. 13.35 Novice. 16.00 Narodne melodije. 17.00 Medicinsko predavanje. 17.30 Jazz. 19.30 Predavanje. 20.00 Radio orkester. 21.00 Pester program. 21.30 »Bohemec, opera. 22.15 Dnevne in sportske vesti.

Zagreb, nedelja, 4. oktobra. 11.30 Plošče. 12.30 Kuhinja. 17.00 Jugoslov. ciganska glasba. 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.30 Operetni večer. 21.50 Dnevne novice in vreme. 22.00 Nadaljevanje operetnega večera.

Praga, nedelja, 4. oktobra. 7.30 Jutranji koncert iz Karlovih Varov. 8.30 Orgelski koncert. 10.00 Brno. 12.05 Opoldanski koncert. 14.30 Prenos iz Pardubic. 15.30 Plošče. 16.00 Brno. 19.00 Bratislava. 21.00 Večerni koncert. 22.20 Lahka glasba.

Ljubljana, ponedeljek, 5. oktobra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Salonski kvintet. 18.30 Jože Premrov: Med brati in sestrami v Westfaliji. 19.00 Prof. Pengov. Polipeptidi. 19.30 Higijenska ura: dr. Petrič: Se o tuberkulozi. 20.00 Opera »Tristan in Izolda« (plošče). 21.00 Salonski kvintet. 22.00 Čas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, ponedeljek, 5. oktobra. 11.05 Plošče. 12.05 Radio orkester. 13.35 Dnevne vesti. 16.00 Plošče. 17.00 Kino. 19.30 Francoska ura. 20.00 Vokalni koncert. 20.30 Komedija. 21.00 Klasična glasba. 22.00 Dnevne vesti. 22.30 Radio orkester.

Zagreb, ponedeljek, 5. oktobra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Kino. 18.30 Novice. 20.00 Književna ura. 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.30 Rezervirano za prenos. 22.30 Novice in vreme. 22.40 Sprehod po Evropi.

Praga, ponedeljek, 5. oktobra. 11.00 Plošče. 12.35 Moravska Ostrava. 14.10 Plošče. 15.00 Bratislava. 17.35 Mladinska ura. 17.55 Plošče. 20.20 Violinski koncert. 22.20 Bratislava.

Ljubljana, torek, 6. oktobra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Poročila kotiček. 18.00 Plošče. 18.30 Dr. Fr. Veber: Etika in sociologija evangelijev. 19.00 Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina. 19.30 Prenos opere z Dunaja. 22.30 Čas, in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, torek, 6. oktobra. 11.05 Plošče. 12.05 Radio orkester. 13.35 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Harmonika. 17.30 Narodne pesmi. 18.00 Zabavna glasba. 19.00 Nemška ura. 19.30 Dunaj — radio orkester.

Zagreb, torek, 6. oktobra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.30 Radio orkester. 18.30 Novice. 19.15 Kulturne in društvene vesti. 19.30 Dunaj.

FRANC BÖGEL

Ljubljana, Bleiweisova 52

Tel. 27-75 (poleg garaže Kopač)

se priporoča cenj. občinstvu za vsa

kleparska in vodovodno

instalacijska dela

Specijaliteta: 497

izdelovanje kovinastih krst in vložkov

Od dobrega najbolje je le 2208
Gritzner-Adler
šivalni stroj in kolo

Elegantna
izvedba
najboljši
materijal!

Večletno jamstvo!

NOVOST!

Šivalni stroj

kot damska pisalna miza Le pri

Jos. Petelinc

Ljubljana (za vodo)

Zmerne cene tudi na obroke! Tel. int. 2913

Tovarna pohištva

IVAN MATHIAN

arhitekt za interiere

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 14,

priloga svoje veliko zalogo najmodernejšega pohištva s priznanim prvovrstno izdelavo, kakor tudi vsa tapetniška dela po najnižjih cenah.

Poslužujte se za oglašanje »Jugoslovana«!

GROZDJE

prvovrstno, iz lastnih ljutomerskih gor, bo razpošiljal, čim dozor, po Din 8'50 za kg, franko postaja Središče,

vinogradnik R. Košar

Sv. Boltenk pri Središču.

Naročite takoj!

1879

Albin Šifrer, puškar

LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 12

Poleg restavracije »Novi svet«

Potrebnice za lovski in ribarski sport. Delavnica za popravila, montiranje daljnogledov. Cene nnižje, postrežba točna!

1521

modni salon za dame in gospode

LJUBLJANA

Wolfeva ulica 1

se vlijudno priporoča

za naročila po meri

po najnovejših

pariških modelih

Beli zobje: Chlorodont

prijetno osvežujoča. zobna pasta s
poprovo meto
tuba Din 8.— in Din 13.—

Kam naj grem, kje naj kupim... da bom dobro postrežen....?

ANTON KOZINA
matematična
mehanična delavnica 2215

LJUBLJANA
Šmartinska cesta 8
(Martinova c.)
SPECIALIST
za popravilo
GEODETSKIH FOTO-
APARATOV
in precizno mehaniko
Priporoča se

Josip Bajde
Gospodstvska cesta 12
Specijalna delavnica za
generalna popravila
klavirjev, politiranje,
uglaševanje priznana
najboljše. 1435

Ustanovljeno leta 1855
Makso Ferjan
Ljubljana
Zvonarska ulica št. 7.
Izdelovatelj tehničnih in
blagajniških ključavničar-
stev. — Strokovno
popravlja tehnice
vse vrste po najnižjih
cenah 1475

Autogenično
varjenje
aluminija, železa in
vseh kovinskih pred-
metov. Ključavničar-
stvo. Najfinjša izde-
lava. Solidne cene.

Mirko Kosirnik
Ljubljana VII. Sp. Šiška
Frankopanska c. 26
Telefon 34-77.

Izdelava vsakovrstnih
železnih konstrukcij
(ostrešje, podpore,
nosilce) ter
popravila strojnih delov
po najnovejših in
najcenejših metodah

Unger & Ko.
elektrovarilnica
LJUBLJANA VII
Lepo dvorska ul. 20
Pojava in proračuni
brezplačno 1589

Čevlje
vsakovrstne, ročno
delo. **Gojzerce**
čevlje za turiste in za
šport. Moške, damske
škornje
najboljše delo, solidne
nizke cene Vam nudi
čevljarna

Josip Omejc
Ljubljana
Florjanska ul. 3.
1688

AUTO GARAZE
MOTOR
benzin, olje,
pneumatika
IVAN KOPAČ
mehanična delavnica
Ljubljana
Bleiweisova 52
Telefon 2775 1626

Telefon št. 26-79
TAGA, cementni
izdelki Ljubljana,
Rožna dolina. 1687

Drva, deske,
stavbni les
po najnižjih cenah
Ljubljana-Šiška
Gubčeva ulica št. 23
Telefon 32-52 1829

Stavbne
nasvete
daje tehnični biro
"Tehna", Ljubljana,
Mestni trg 25-L. 507

Splošno mizarstvo
stavbeno, pohištveno,
zlasti za vse pisarni-
ške opreme za tape-
cirarsko stroko.

Specijalni oddelki
za vsakovrstne zaboje,
trgovske zaboje, za-
boje za premož, pod-
nožnice (pruke), tudi
najmanjša naročila iz-
vršujem po zmernih
cenah. **Albert Černe,**
miz. mojster, Ljubljana
Zg. Šiška (poleg re-
mize). 1675

Najboljše teške
kameninaste
cevi
za strnišča, za
kanalizacije, betonske ce-
vi znamke "VULKAN"
vedno velika zaloga
Jos. Cihlar, Ljubljana
1817 Dunajska cesta 69.

Škornje
damske in moške
čevlje
vsakovrstne, najmo-
dernejše mode
gojzerce
za turiste in sportiste
Vsa popravila po naj-
nižjih cenah 1703

A. JUNTES
Ljubljana, Dunajska 15
(na dvorišču)

Vsa plesarska in
sodobna dela,
najmodernejši zadnji
vzori, izvršuje točno,
solidno in po nizki
ceni z garancijo traj-
nosti 1714

JUG JOSIP
slikar in plesar Ljub-
ljana, Gajeva ul. št. 2
Naročila za slikarska
dela se sprejemajo
Gajeva ul. št. 2

Mreže za
postelje
dobite najcenejše in
solidno izdelane
pri trdniki

Pavel Strgulec
Gospodstvska c. 13
(Kolizej) — Ljubljana
Sprejemam tudi v po-
pravilo vloge v lesenih
in železnih okvirjih ter
železne zložljive po-
stelje. — Zahtevajte
brezplačni cenik 1705

Spalnice
smrekove, poljubno
pleskane
po Din 2600 — in
hrastove spalnice,
polirane po Din 5700
nudi v najsolidnejši
izdelavi
pohištveno mizarstvo

Anton Bizovičar
Ljubljana
Glince, cesta 11/1
postaja cestne železn.

Kleparstvo
Franc Košnik
Ljubljana VII.
Celovška cesta 42
se priporoča
p. n. avtomobilistom
za popravila
blatnikov in hla-
dinikov.

Prevzema vsa v kle-
parsko stroko spada-
joča dela. 1782

Kartonaža
izdelovanje vsako-
vrstnih kartonov
Točno — Solidno delo
Nizke cene

Ižanc Makso
Ljubljana, Mirje št. 4
2091

Prva specialna
mehanična delavnica
za popravila šivalnih
strojev, specialnih
strojev vseh sistemov,
pletalnih in pisalnih
strojev. — Postrežba
točna, cene nizke, delo
garantirano 30% ce-
ne kot pri nestro-
kovnjaku.

Se priporoča
Emil Klobčaver
specijalni mehanik
Ljubljana
Sv. Petra cesta 47
1709

HARMONIK
Vse vrste
kakor tudi kromati-
čne, najboljše in naj-
cenejše kupite pri iz-
delovalcu harmonik
Franc Kuder
postaja Drenov grič pri
Vrhniki — Jugoslavija
Priznana najboljša domača
izdelovalnica. — Nizke cene.

Novo ustanovljeni
kiparski, pozlatarski
in rezbarski atelje
STANE VIDMAR
Ljubljana
Galusovo nabrežje 38
Izdeluje vsakovrstne
altarje, kipe, okvirje,
in okrasne pohištve
in razna druga rez-
barska dela
po najnižjih cenah
1797

Stavbno pod etie
Rudolf Terželj
pri novi šišenski
cerkvi, Ljubljana VII.
se toplo priporoča ter
izvršuje točno, hitro
in solidno po nizkih
cenah vsakovrstne no-
ve družinske hiše,
restavriranje in po-
pravljanje stavb.
Načrti in proračuni
za to brezplačno. 1784

Teodor Korn
Ljubljana
Poljanska cesta št. 8
(prej Henrik Korn)
krovec, stavbni, ga-
lanterijski in okrasni
klepar. — Instalacija
vodovodov in central.
kurjave. — Naprava
strelodvodov: kopali-
ške in klosetne
naprave 792

Brivski
salon
za gospode. Solidna
postrežba.
Striženje bubifrizur.
Mirko Zaletelj
Brivski salon za gospode.
Ljubljana, Rimska cesta 24
na križišču
Bleiweisove, Rimske
in Tržaške ceste.

Gojzerji,
čevlje
za turiste
in čevlji za razni šport
JOSIP PEKLENIK
izdelovanje in
EKSPORT ČEVLJEV
ročnega izdelka.
LJUBLJANA
Kolizejska 20
Popravila točna in so-
lidne cene. 1627

Vreče
nakup in prodaja
Alojz Grebenc
Ljubljana, Dunajska
cesta 36

Mizarstvo
za vsa pohištvena
izložena dela in
vsakovrstne prodaj-
niške, pisarni-
ške in razne druge
opreme.
Solidno delo, nizke
cene!
Proračuni in načrti
brezplačno

Goljar Ivan
LJUBLJANA
Linhartova ul. št. 31
1750

Modni atelje
Prvovrstni kroj
Točna postrežba
Solidne nizke cene

Kossi Franjo
Ljubljana
Streliška ulica št. 24
1361

1000 Din plačam
ako ne odstranite z »Radio Bal-
zom«: kurjih očes, bradavice, trde
kože, bul itd. v 3 dneh.
Petnajst let sem trpela na trdi koži
na podplatih, vse sem poskusila; edi-
no Vaš R. B. me je ozdravil. Zato se
Vam najtopleje zahvaljujem, ter Vaše
mazilo vsakomur priporočam. Zinka
Dralka, Ljubljana, Gospodstvska 10.
Zahtevajte povsod samo: »Radio Bal-
zom«! Lonček 10 Din (predplačilo). Na
povzetje 18, dva 28, tri 38 Din pošljite.

R. Codič, LJUBLJANA VII., Kamniška 10a (Janševa)

Ferdo
Ferenz
stavbno in galanterijsko
kleparstvo, nape-
ljava strelodvodov
podjetje za izvrševanje
lesnocementnih streh
ter kritje z lepljenim
papirjem
Ljubljana
Mirje 2
Račun pošt. hr. 13.439
Telefon 32-68

A. Ponikvar
izdeluje vse vrste
pletenin po najnižjih
dnevni cenah
Ljubljana
Privoz št. 10

Krojaštvo
za dame in gospode,
po najnovejši modi in
kroju — nizke cene,
solidna postrežba. —
Vzorci češkega in an-
gleškega blaga vedno
na razpolago.
Jakob Šmerajc
modna krojačnica
1710 Ljubljana
Tržaška cesta št. 5

Kovinska industrija
IAKŠA & Co.
Ljubljana VII
izdeluje rinčice, ključice in
podkvice za čevlje, vlasnice,
kovinske gumbe, rinčice za
nahrtnike, naramnice, bičev
nike, okovice za trakove,
plombe in krepove za gra-
vuro firme, spojke, sponke,
ploščice, zapločke za regi-
stratorje in mape i. t. d.
Karlovačna tovarna
izdelu e škatle za zapločke,
in pomilne, signaturne, tekture,
kuvrto za recepe, vrečice iz
papirja, kartone za zalogo,
bonbonjere, konfeti, karlo-
vačno embalažo za industrije,
lekarne, drogerije, parfume-
rije itd. Na zalogi razne mape
Dobava točna.
Telefon 31-42 1841

Teodor Korn
Ljubljana
Poljanska cesta št. 8
(prej Henrik Korn)
krovec, stavbni, ga-
lanterijski in okrasni
klepar. — Instalacija
vodovodov in central.
kurjave. — Naprava
strelodvodov: kopali-
ške in klosetne
naprave 792

KOLEŠ
pnevmatike in rezerv-
nih delov. Vsa popra-
vila koles, šivalnih
strojev, gramofonov
izvršuje točno in so-
lidno trdnika

Stane Rakoš
mehanična delavnica
LJUBLJANA-MOSTE
Društvena ulica št. 2

Stavbeno, galanterijsko
in umetno kleparstvo
VINKO MALEŠEK
LJUBLJANA
Kolodvorska ul. 18

Podnikanje in
pocinjenje vsakovrstnih
železnih izdelkov
Točna postrežba
Cene solidne 164

Karol Janc
Ljubljana
Bohoričeva ulica 9.
Gonila jermena
in Zagline lista prvovrstne
kakovosti kupite najugodnejše
pri trdniki
Rudolf Deržaj
agentura in komisija
Ljubljana 2106
Kolodvorska ulica 28

Irobente
rogove
(Blechinstrumente)
izdeluje in popravlja
strokovnjaško in ceno
trdnika Alfonz Breznik,
Aleksandrova c. 7. 2156

Tapetniška
dela
vsake vrste po naro-
čilu in vsa popravila
izvršuje točno in po
nizki ceni

KOLEŠA Anton
tapetnik 2157
Ljubljana
Florjanska ulica 23

Čevljarstvo
gojzerice
smučarce
fine damske in moške
čevlje ter vsa popra-
vila izvršuje najceneje

ŠEŠEK IVAN
Ljubljana
Gerbičeva ul. 9
2092

Modni
krojaški atelje
za civilne obleke,
uniforme in dežne
plašče

Julij Šemrl
Ljubljana
Kolodvorska ul. 26,
dvorišče. — Točna
postrežba. — Cene
zmerne. 2099

Čevlji!
Moški templanci Din 24
ženski templanci Din 18
Rudolf Tobias
Ljubljana,
Kolodvorska ulica 27,
dvorišče. 2113

PREMOG
DRVA
naiceneje
v Ljubljani

PEČENKO
Celovška 37
Priporočite se!

„HAMAD“
prašek
Sigurna smrt škurkom,
stenicam, ušem, mrav-
ljam, muham, bolham
Pazite na zakonito
rdečo etiketo z muho!
Dobi se na pismeno
naročilo — Glavno za-
stopstvo za Dravsko
banovino:
Ciril Stramšek
Dev. Marija v Polju
pri Ljubljani 3821

Splošno
čevljarstvo
za izdelovanje vsako-
vrstnih čevljev, goj-
zerc, škorenj kakor
tudi za vsa popravila
se priporoča
Anton Breclj
Ljubljana
Vodovodna cesta št. 5
nasproti topniške vo-
jašnice v lastni hiši.
1856 Cene najnižje!

Kolesa,
šivalni stroji,
gramofoni
Avugust Pečnik
Stožice 47, p. Ježice
pri Ljubljani 1401

Kolesa
šivalni stroji
Otroški vozički
se kupijo najboljše
pri trdniki
JOSIP KVEDER
LJUBLJANA
Florjanska ulica 22
2085

Kolesa
šivalni stroji
Otroški vozički
se kupijo najboljše
pri trdniki
JOSIP KVEDER
LJUBLJANA
Florjanska ulica 22
2085

Kolesa
šivalni stroji
Otroški vozički
se kupijo najboljše
pri trdniki

JOSIP KVEDER
LJUBLJANA
Florjanska ulica 22
2085

Čevljarstvo
gojzerice
smučarce
fine damske in moške
čevlje ter vsa popra-
vila izvršuje najceneje

ŠEŠEK IVAN
Ljubljana
Gerbičeva ul. 9
2092

Modni
krojaški atelje
za civilne obleke,
uniforme in dežne
plašče

Julij Šemrl
Ljubljana
Kolodvorska ul. 26,
dvorišče. — Točna
postrežba. — Cene
zmerne. 2099

Čevlji!
Moški templanci Din 24
ženski templanci Din 18
Rudolf Tobias
Ljubljana,
Kolodvorska ulica 27,
dvorišče. 2113

PREMOG
DRVA
naiceneje
v Ljubljani

PEČENKO
Celovška 37
Priporočite se!

„HAMAD“
prašek
Sigurna smrt škurkom,
stenicam, ušem, mrav-
ljam, muham, bolham
Pazite na zakonito
rdečo etiketo z muho!
Dobi se na pismeno
naročilo — Glavno za-
stopstvo za Dravsko
banovino:
Ciril Stramšek
Dev. Marija v Polju
pri Ljubljani 3821

Splošno
čevljarstvo
za izdelovanje vsako-
vrstnih čevljev, goj-
zerc, škorenj kakor
tudi za vsa popravila
se priporoča
Anton Breclj
Ljubljana
Vodovodna cesta št. 5
nasproti topniške vo-
jašnice v lastni hiši.
1856 Cene najnižje!

Kolesa,
šivalni stroji,
gramofoni
Avugust Pečnik
Stožice 47, p. Ježice
pri Ljubljani 1401

Kolesa
šivalni stroji
Otroški vozički
se kupijo najboljše
pri trdniki
JOSIP KVEDER
LJUBLJANA
Florjanska ulica 22
2085

Kolesa
šivalni stroji
Otroški vozički
se kupijo najboljše
pri trdniki
JOSIP KVEDER
LJUBLJANA
Florjanska ulica 22
2085

Kolesa
šivalni stroji
Otroški vozički
se kupijo najboljše
pri trdniki
JOSIP KVEDER
LJUBLJANA
Florjanska ulica 22
2085

KISARNA
Kušar-Vič
Dolgi most
Vinski - 2172
špiritov kis

Splošno
ključavničarstvo
Specijalna popravila
durnih zapiradov
(Türschlüssel)
in stalno na zalogi
konsola za zastave
(Fahnenstützen)
Nizke cene!
Matzelle Rudolf
Ljubljana,
Sv. Petra cesta 45
2114

UNIFORME
vseh vrst izdeluje, vse
uniformske potrebšči-
ne in dežne plašče v
zalogi Simon Klima-
nek, Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6. 2198

USNJE
vsakovrstno in vse
1872 čevljarske
potrebščine najnižje
cene — nudi

FRANC
ERIAVEC
LJUBLJANA, Stari trg 11a

Za vsaki dom
Vam napravimo
primerne dekoracije,
lepo, prožno,
udobno
oblačeno pohištvo
(buch-zofe, postelje,
otomane i. t. d. 2167

Dragotin Puc
Ljubljana, Kolodvorska 18
(drugo dvorišče)

Krznarstvo
izdelava in popravlja
krznenih plaščev
in vseh vrst izdelkov
iz krzna po najnižji
ceni nudi

KRASNA MIRKO
Ljubljana
Wolfova ulica 12
(dvorišče). 2144

Pozor!
— Oddati imam lepe
dekoracijske rastline,
lorvorje, palme, in ve-
liko množico manjših
rastlin. Se priporoča
Pavel Šimenc, vrtnar-
sko podjetje Sv. Križ-
Ljubljana, cvetličarna
Sv. Petra cesta 33, Te-
lefon št. 27-29. 1910

Modno
krojaštvo
garantirano
najelegantnejši kroj
— izdelava —
Josip Novak
LJUBLJANA, Breg št. 2
Nizke cene. Točna
in hitra postrežba
Kolekcija vsakovrstn.
blaga na razpolago!

Oddajo se
moderna stano-
vanja s tremi, štiri-
mi in petimi sobami,
vsako s kopalnico in
prtiklinami v središču
mesta, Beethovnova in
Gledališka ulica. Po-
nudbe na upravo lista
pod: Stanovanje 7+15.
2217

Nogavice, roka-
vica, volna in
bombaž
najceneje in v veliki
izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska
ulica in Stari trg

Nogavice, roka-
vica, volna in
bombaž
najceneje in v veliki
izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska
ulica in Stari trg

Nogavice, roka-
vica, volna in
bombaž
najceneje in v veliki
izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska
ulica in Stari trg

PILARNA
TURPUARNA

IVAN FIGAR
LJUBLJANA
Gospodstvska cesta —
Vošnjakova ulica št. 3
(v bližini restavracije „Novi svet“)
Zaloga, izdelovanje in
popravilo vsakovrst-
nih pil (turpija) in raš-
pel. Delo se izvršuje
strokovno po najniž-
jih cenah.
Pri večjem naro-
čilu primeren po-
pust. Plačam eno-
stransko 1742
tovarnino.

Vsled smrti
oddam ženski šivalni
stroj, nerabljen, na
katerega sem plačala
že 600 Din na račun
in ne zahtevam povra-
čila. Garancija 30 let.
Daljno plačevanje
Din 150 — mesečno.
Naslov v upravi lista
pod „Ugodnost“ 2149

Holandske
gomolje
hiacint, tulipanov itd.
v 130 vrstah po imenih
nudi
Sever & Komp.
Ljubljana, Gospodstvska 5

Pralnica
likalnica
Ljubljana
Mestni trg št. 8
Telefon 3493
1290

Barvamo
in čistimo blago vsake
vrste. Poizkusite i Vi
pri nas
A. Kotič, Kranj
1154

150 do 300
dinarjev
dnevno
zaslužijo oni, ki imajo
mного poznanstval
Za odgovor znamko!
Kosmos, Ljubljana
Poštni predal 307
889

Sobo
malo in večjo oprem-
ljeno, oddam mirnim
strankam takoj v vili
sredi velikega vrta.
Naslov in oglasnem
oddelku lista. 2210

Naprodaj
sta dvo- in tristano-
vanjski hiši, popolno-
ma novi, prva na Ko-
deljevem, druga na
Selu. Istotako tudi no-
va enonadstropna pe-
karija na zelo promet-
nem kraju na Selu.
Vse tri hiše se lahko
plačajo z vložno knji-
žico Mestne hranilnice
Ljubljanske in drugih
domačih denarnih za-
vodov. Polzve se pri
Josipu Oražem, Moste
pri Ljubljani. 2193

Nogavice, roka-
vica, volna in
bombaž
najceneje in v veliki
izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska
ulica in Stari trg

Nogavice, roka-
vica, volna in
bombaž
najceneje in v veliki
izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska
ulica in Stari trg

Nogavice, roka-
vica, volna in
bombaž
najceneje in v veliki
izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska
ulica in Stari trg

Nogavice, roka-
vica, volna in
bombaž
najceneje in v veliki
izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana

Pfaff šivalne stroje za rodbino,
obrt in industrijo
z večletno garancijo, kupite ugoano tudi na obroke
pri **tvrdki**

Ign. Vok, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 7 ali v podružnici
Kranj in Novo mesto
Poduk v vezenju brezplačen 1964

Drva - premog - trame

in deske dobite pri

Josip Prelesnik nasl. Drobniča

LJUBLJANA, Janševa ulica. - Telefon 3389

Državni in samoupravni uradniki dobijo tudi
obroke. Dostavljeno na dom. Cene ugodne.

1549

**Pšenico
domačo**

samo od

producentov

kupuje

in mlinom

prodaja

za račun

»Prizada«

Gospodarska zveza, Ljubljana

Za stavbno sezono

se priporoča

slavnemu občinstvu in cenjenim zavodom stara
renomirana splošno kleparska in vedovodno
inštalacijska tvrdka

Delo solidno!

Cene konkurenčne!

Poslovalnica: Novi trg št. 5

Delavnica: Rimska c. 2, in Gregorčičeva ul. 5

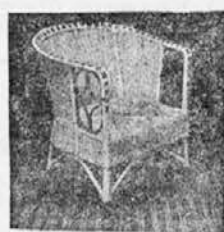
S spoštovanjem

Telefon 3353

JAKOB FLIGL DEDIČI

LJUBLJANA

1439

**FANY
PATIK**

prva gorenjska
industrija za
košarstvo

Radovljica-Ljubljana, Miklošičeva 30

Dobavi solidno in skrbno izdelane
vrtnice garniture, sestojee iz 3 foteljev
in 1 mize, že od Din 450— naprej.
Izdeluje salonske garniture, garniture
za predsobe, verande, restavracije po
najnižjih cenah. Zaloga kopalnih če-
veljčkov in šlap ter torbic za ko-
palno obleko. Kitajske in japonske
preproge in tekače

Najbogatejša izbira raznovrstnih ko-
šarskih izdelkov od preproste do naj-
delave

1566

OGLEDALA

vseh vrst, velikosti in oblik

STEKLO

zrcalno 6—8 mm, mašinsko 4—6 mm,
portalno, ledasto, alabaster itd.

SPECTRUM D. D.

LJUBLJANA VII — Telef. 28-48
ZAGREB CELOVŠKA 81 OSIJEK

Drva, premog

deske, frame, ves stavbni les dobite
najceneje pri novo otvorjeni
podružnici

IVAN BOHINC ml.

Sv. Petra cesta 85

2183

**Slovenia
Transport**

Železniško-carinsko, špedicijsko

in transportno podjetje

Špedicija — Ocarinjenje

Tarifni biro

Ljubljana, Miklošičeva cesta 21

Mednarodni transporti

Telefon 27-18 Prevozi — Preselitve

3083

Josip Rozman

izdelovatelj in eksport pristnih kranjskih klobas

Razpošilja od 5 kg naprej

po poštnem povzelnju

2179

Ljubljana, Sv. Petra c. 85

STROJNO PODJETJE

R. Willmann, Ljubljana

SLOMSKOVA UL. 3

Zatvornice, vodna kolesa in mlinke

naprave, beneški jarmeniki, krožne

žage, nihalne žage, transmisijski deli

1621

Makulturni papir

se poceni prodaja

Na razpolago večja količina

Naslov pove uprava Jugoslovana

Kmetijska družba v Ljubljani

Turjaški trg št. 3

Je glavna zastopnica kmetovalcev v Dravski
banovini in šteje nad 380 kmet, podružnic in
okrog 26.000 članov. Člani plačajo na leto 30 Din
in dobivajo za to brezplačno strokovni list

»KMETOVALEC«

459

Ta list jim nudi strokovni pouk in navodila
za umno gospodarstvo. Družba dobavlja
članom tudi razne kmetijske potrebščine.

Vsak kmet mora biti član Kmetijske družbe!

Preselitev!

Pisarna

FRANCOSKE LINIJE (FRENCH LINE)

zastopnik

IVAN KRAKER

se preselil dne 1. oktobra t. l. iz KOLODVORSKE
ULICE ŠTEV. 35 na

Masarykovo cesto št. 14

v palačo Grafika, nasproti izhoda glavnega kolodvora

2083

LUTZ-ove PEČI

po izdatno znižanih
cenah stalno na zalogi

Ing. Guzelj

Ljubljana — Šiška

Beljaska ulica št. 4

Lastna tovarna

»EMAJL«

za emajlirane peči

za galvanično poniklanje

in izdelavo emajliranih

predmetov kakor: hišne

številke, običinske in

uradne napise i. t. d.

Sprejmejo se zastopniki!

Tel. 3252 Lutzove peči

Brzobjav

Došla je nova PORTUGALKA in tudi stare
vino od Knifca. Toči se v gostilni in kavarni
»LEON«. — Vsak četrtek in nedeljo divjačina.
Se priporočata

Leon in Fani Pogačnik

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 29.

Za soboslikarska,

plesarska in trkoslikarska dela so priporočata

Tone Malgaj

družba z o. z., LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 6

410

Delniška družba pivovarne „Union“, Ljubljana

Pivovarna in sladarna, Tovarna za špirit in kvas v Ljubljani I., poštni predal št. 45 - Podružna pivovarna v Mariboru

Telefoni: { Ljubljana 2310 in 2311
Maribor 2023

Brzobjav: Pivovarna Union { Ljubljana
Maribor

Priporočata svoje izborne izdelke in sicer

svetlo in črno pivo, v sodih in steklenicah, pekovski kvas, čisto rafin. in gorilni špirit

742